

EPV Tuulivoima Oy

Frilundintie 7

65170 Vaasa

Viite/Referens **Mustasaaren tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointi**

Asia/ Ärende **Yhteysviranomaisen lausunto hankkeen arviointiselostuksesta
8.9.2011 lausunto korjattuna**

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi:

Mustasaaren tuulivoimapuisto, Mustasaari

Hankkeesta vastaava:

EPV Tuulivoima Oy, Frilundintie 7, 65170 Vaasa

Hankkeesta vastaavan YVA- konsultti:

Ramboll Finland Oy; Terveystie 2, 15870 Hollola

Yhteysviranomainen:

Etelä- Pohjanmaan elinkeino-, liikenne – ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat
vastuualue, PL 262, 65101 VAASA

Arviointiselostus saapunut yhteysviranomaiselle:

Mustasaaren hankkeen arviointiselostus on saapunut 4.5.2011 sekä suomen- että ruotsinkielisenä. Vireilletulokieli on suomi.

1.1 YVA- menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA) tarkoituksena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumista.

Länsi- Suomen ympäristökeskus (nykyisin Etelä- Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat - vastuualue) antoi 15.5.2008 (LSU-2008-R- 22) päätöksensä YVA- menettelyn tarpeesta YVA- lain 4§ 2 momentin ja asetuksen 7§ mukaisesti.

Länsi- Suomen ympäristökeskus (nykyisin Etelä- Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat - vastuualue) antoi 12.12.2008 (LSU-2008-R-22(531)) lausuntonsa suomeksi ja 19.1.2009 ruotsiksi hankkeen arviointiohjelmasta.

Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista. Selostus laaditaan arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella.

Arviointiselostuksessa on esitettävä tarpeellisessa määrässä:

- 1) 9 §:ssä (YVA – laki 458/2006) tarkoitetut tiedot tarkistettuina;
- 2) selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhteesta maankäyttösuunnitelmiin sekä hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin;
- 3) hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut, kuvaus toiminnasta, kuten tuotteista, tuotantomääristä, raaka-aineista, liikenteestä, materiaaleista, ja arvio jätteiden ja päästöjen laadusta ja määrästä ottaen huomioon hankkeen suunnittelu-, rakentamis- ja käyttövaiheet mahdollinen purkaminen mukaan lukien;
- 4) arvioinnissa käytetty keskeinen aineisto;
- 5) selvitys ympäristöstä sekä arvio hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista, käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä, mukaan lukien arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista ja niiden seurauksista;
- 6) selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta;
- 7) ehdotus toimiksi, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia;
- 8) hankkeen vaihtoehtojen vertailu;
- 9) ehdotus seurantaohjelmaksi;
- 10) selvitys arviointimenettelyn vaiheista osallistumismenettelyineen;
- 11) selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon; sekä
- 12) yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto 1-11 kohdassa esitetyistä tiedoista.

Yhteysviranomainen kokoaa eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA- asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA- menettely päättyy tähän. Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisten lausunto on liitettävä mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Päätösten tekijän on todettava päätöksessään, miten lausunto on otettu huomioon.

1.2 Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan suuren tuulivoimapuiston rakentaminen edellyttää varausta maakuntakaavassa. Ympäristöministeriö on vahvistanut Pohjanmaan liiton maakuntakaavan 21.12.2010 antamallaan päätöksellä. Maakuntakaavassa hankealue ei ole osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi (tv). Alueen toteuttaminen edellyttää myös varausta oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ja / tai asemakaavassa. Ympäristöministeriö on valmistellut lakiehdotusta, joka lisäisi yleiskaavan merkitystä tietyissä tapauksissa.

Ympäristösuojelulain mukainen kunnan ympäristölupa tarvitaan, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa lähiasutukselle aiheutua naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Luvan tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa voimalasta aiheutuva melu sekä lapojen

pyörimisestä syntyvä valon ja varjon liike. Ympäristönsuojelulain (86/2000) 28§ mukaisen ympäristöluvan antaa kunnallinen ympäristöviranomaisena, koska alue on vain yhden kunnan alueella.

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista rakennuslupaa kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta. Rakennuslupaa hakee alueen haltija. Rakennusluvan myöntämisen edellytys on, että hankkeen YVA- menettely on päättynyt ja Finavialta on saatu lausunto lentoturvallisuuden varmistamiseksi. Rakennustarkastaja tarkistaa lupaa myöntäessään, että rakennussuunnitelma on vahvistetun asemakaavan ja rakennusmääräysten mukainen.

Rakentamista koskevissa suunnittelumääräyksissä tai lupaehtoissa edellytetään tutkavaikutusten selvittämistä ja ilmavoimien hyväksyntää viimeistään ennen tuulivoimaloiden maanpäällisten rakenteiden rakentamista/pystyttämistä.

Aluevalvontalain (755/2000) 3 luvun 13 §:n mukaan maaperän tutkiminen Suomen alueella ilma-aluksesta 150 metrin lentokorkeudella ja 14 §:n mainittujen alueiden ja kohteiden kuvaaminen lennon aikana ilma-aluksesta ovat luvanvaraista toimintaa. Lupaviranomaisena toimii Pääesikunta. Tämä tulee ottaa huomioon, mikäli hankkeen ympäristövaikutusten selvittämiseen sisältyy yllämainittua luvanvaraista tutkimustoimintaa.

Sähkömarkkinalain (386/1995) 18§ mukaan vähintään 110 kilovoltin sähköjohdon rakentamiseen on pyydettävä sähkömarkkinaviranomaisen eli Energiamarkkinaviraston lupa. Maastotutkimuksia varten tarvitaan lunastuslain (603/1977) 84§ mukainen maastotutkimuslupa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaiselta. Voimalinjojen rakentamista varten tarvittava lunastuslain 5§ mukainen lunastuslupa haetaan valtioneuvostolta. Jos lunastuslupaa haetaan voimansiirtolinjan rakentamista varten ja jos yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeästä lunastuksesta, lunastuslupaa koskevan hakemuksen ratkaisee asianomainen maanmittaustoimisto. Tuulivoimaloiden kytkentä alueelliseen sähköverkkoon edellyttää liittymissopimusta.

Ilmailulain (1242/2005) 159§ mukaan yli 30 m korkeiden rakennelmien, rakennusten ja merkkien rakentamiseen tulee olla lentoestelupa. Lupaa hakee alueen haltija ja hakemukset käsittelee liikenteen turvallisuusvirasto TraFi. Tuulivoimahankkeissa on myös puolustusvoimien lausunto tarpeen ennen toteuttamista.

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää sopimusta maanomistajien kanssa. Teiden ja maakaapeleiden rakentamiseen tarvitaan asianmukaiset luvat.

Luonnonsuojelulain 49§ mukainen ELY- keskukselta haettava poikkeamislupa lain 39§ häiritsemiskiellosta on tarpeen silloin kun, se on sanottu kuten Euroopan yhteisön lajisuojelua koskevat erityissäännöksissä (LSL 1096/96, 49 §).

Mustasaaren Raippaluotoon sijoittuvan tuulivoimapuiston oletetulla vaikutusalueella on Natura 2000 – verkostoon kuuluva alue, Merenkurkun saariston Natura-alue (FI0800130). Hankkeesta tehdään Natura-arviointi YVA-menettelyn yhteydessä. Tällöin Natura-arviointi tulee tehdä luonnonsuojelulain 65 §:n edellyttämällä tavalla luontotyyppi- ja lajikohtaisena arviona. Yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä antama lausunto ei ole luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentin mukainen lausunto, vaikka Natura-arviointi tehtäisiin YVA-menettelyn yhteydessä. Lupaviranomaisen on aina pyydettävä alueelliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentissa tarkoitettu lausunto vielä erikseen lupamenettelyn yhteydessä.

1.3 Hanke, sen tarkoitus ja sijainti ja esitetyt vaihtoehdot

Hankkeena on maatuulivoimapuiston rakentaminen Mustasaaren kuntaan Raippaluodon länsiosaan rannikkovyöhykkeelle. Suunnitellut tuulivoimalaitokset ovat kooltaan noin 3 MW ja tarkastellut tornin korkeudet ovat 100 ja 125 metriä. Hankevaihtoehdosta riippuen tuulivoimapuiston koko-

naiskapasiteetti olisi yhteensä 27–126 MW. YVA:ssa on arvioitu viittä hankevaihtoehtoa sekä ns. nollavaihtoehtoa eli hankkeen toteuttamatta jättämistä.

Hankealueen tuulivoimapuisto sijaitsee Raippaluodon Södra Vallgrundissa. Hankekokonaisuuteen kuuluu myös, 23 km pitkä voimajohto, joka yhdistetään alueverkkoon Gerbyn sähköasemalla.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää myös muita rakennustöitä, joista osa kohdistuu tuulivoimalaitosten lähiympäristöön.

Esitetyt vaihtoehdot

Hankkeelle on muodostettu toteutusvaihtoehtoja sekä tuulivoimapuiston että voimajohdon osalta. Tarkastellut vaihtoehdot ovat:

Hankkeen toteuttamatta jättäminen (VE0): Hanketta ei toteuteta. Raippaluotoon ei sijoiteta tuulivoimapuistoa. Vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla ja jollain muulla tuotantotavalla.

Vaihtoehto 1 (VE1): Toteutetaan enintään 19 tuulivoimalaitosta Raippaluodon länsiosaan rannikkovyöhykkeelle. Tarkastellut tornin korkeudet ovat 100 ja 125 metriä.

Vaihtoehto 2 (VE2): Toteutetaan enintään 28 tuulivoimalaitosta Raippaluodon länsiosaan rannikkovyöhykkeelle. Tarkastellut tornin korkeudet ovat 100 ja 125 metriä.

Vaihtoehto 3 (VE3): Toteutetaan enintään 30 tuulivoimalaitosta Raippaluodon länsiosaan rannikkovyöhykkeelle. Tarkastellut tornin korkeudet ovat 100 ja 125 metriä.

Vaihtoehto 4 (VE4): Toteutetaan enintään 42 tuulivoimalaitosta Raippaluodon länsiosaan rannikkovyöhykkeelle. Tarkastellut tornin korkeudet ovat 100 ja 125 metriä.

Vaihtoehto 5 (VE5): Toteutetaan enintään 9 tuulivoimalaitosta Raippaluodon länsiosaan rannikkovyöhykkeelle. Tarkastellut tornin korkeudet ovat 100 ja 125 metriä.

1.4 YVA- menettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

YVA- menettelyä ei ole suoraan yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin, mutta tehtyjä selvityksiä voidaan osittain hyödyntää myös kaavoituksessa.

Mustasaaren Raippaluotoon sijoittuvan tuulivoimapuiston oletetulla vaikutusalueella on Natura 2000 –verkostoon kuuluva alue. Hankkeesta tehdään Natura-arviointi YVA-menettelyn yhteydessä.

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Kuulutus asiakirja on päivätty 6.5.2011. Kuulutus ja arviointiohjelma ovat olleet virallisesti nähtävillä 9.5.–8.7.2011 virka- aikana Mustasaaren kunnan ja Vaasan kaupungin virallisella ilmoitustaululla kaupungintalolla ja ne on toimitettu lisäksi yleisön luettavaksi kaupunginkirjastoihin samalle ajalle. Kuulutus ja arviointiohjelma ovat samaa aikaan olleet myös nähtävillä ELY- keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa/yva-vireilla . Kuulutus on julkaistu sanomalehdissä Vasabladet ja Pohjalainen 8.5.2011.

Mielipiteiden ja lausuntojen määräaika on ollut 8.7.2011. YVA- lain 11§ mukaan määräaika voi olla vähintään 30 ja enintään 60 päivää kuulutuksen julkaisemispäivästä. Kaikille avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus hankkeen arviointiselostuksesta on pidetty 18.5.2011. Tilaisuudesta on ilmoitettu 8.5.2011 samoissa sanomalehdissä.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiselostuksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: Mustasaaren kunta Kunnanhallitus, Mustasaaren kunta Rakennus- ja valvontalautakunta, Vaasan kaupunki Kaupunginhallitus, Vaasan kaupunki Kaavoitustoimi, Österbottens förbund- Pohjanmaan liitto, Museovirasto, Pohjanmaan museo, Pohjanmaan ELY- keskus kalatalousryhmä, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Sosiaali- ja terveydenhuolto, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos – THL, Etelä-Pohjanmaan Alueverkko Oy, Vaasan Sähkö Oy, Ilmailulaitos Finavia, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi, Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut, Länsi-Suomen sotilasläänin Esikunta, Ilmavoimien Esikunta, Me-

rivoimien Esikunta, Merenkululaitos Pohjanlahden merenkulkupiiri, Pohjanmaan Pelastuslaitos, Geologian tutkimuskeskus Länsi-Suomen yksikkö, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL Merenkurkun kalantutkimusasema, Svenska Österbottens jaktvårdsdistrikt, Österbottens svenska producentförbund r.f., Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry, Maailman Luonnon Säätiö Suomen Rahasto (WWF) Suomen merikotkatyöryhmä, Vaasan ympäristöseura ry - Vasa miljöförning rf, Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys r.y, Natur och Miljö rf, Ostrobothnia Australis r.f., Österbottens Yrkesfiskare r.f., Södra Vallgrund Jaktförening r.f., Södra Vallgrund samfällighet, Södra Vallgrund byråd r.f., Korsholms fiskeområde c/o Österbottens fiskarförbund, Skogsvårdsföreningen Söderskog.

Pyydettyjä lausuntoja on saapunut 21 kappaletta ja mielipiteitä 153 kappaletta. Mielipiteet ovat yksityisten henkilöiden tai yhteisöjen lähettämiä ja joissakin niistä on useampi allekirjoittaja tai mielipiteet ovat samansisältöisiä. Näissä yhteensä 185 henkilöä on kertonut mielipiteensä hankkeesta.

Lausunnoissa pidetään ympäristövaikutusten arviointiselostusta pääosin riittävänä ja hyvin laadittuna, mutta asiavirheitäkin on löytynyt. Hankkeeseen suhtaudutaan mielipiteissä erittäin kriittisesti ja kielteisesti ja yksittäistä mielipidettä lukuun ottamatta toivotaan, ettei hanketta toteutettaisi vakituisen ja vapaa-ajan asutuksen läheisyyden, luonto- ja maisema-arvojen, linnuston ja eläinten, metsästyksen ja virkistyskäytön, metsätalouden ja kiinteistöjen arvonalaskun sekä taloudellisten seikkojen takia.

Lausunnot ja mielipiteet esitetään alla osittain lyhenneltynä. Kopiot alkuperäiskappaleista on toimitettu hankkeesta vastaavalle, joten kaikki kommentit ja tiedot siirtyvät sellaisenaan hankkeen suunnittelijoille.

3.1 Saapuneet lausunnot

Mustasaaren kunnanhallitus

Mustasaaren kunnanhallitus toteaa lausunnossaan, kunnanjohtajan ehdotuksesta: Mustasaaren tuulivoimapuiston ja Alskatin sähköaseman välille suunnitellusta voimajohdosta, että kunnanhallitus toistaa hankkeelta puuttuvan arviointi suunnitellun sähkölinjan vaihtoehtoisista linjauksista, jotta tärkeimmille muuttoreiteille ja muille herkille muuttolintualueille aiheutuvia vaikutuksia voidaan vähentää. Herkimmillä alueilla sähkölinja tulee toteuttaa maakaapelina.

Selostuksessa ei mainita mitään siitä, miten tuulivoimahanke varmistaa Raippaluodon - Björköbyn alueen sähkönsaannin.

Kunnanhallitus vaatii, että käynnissä oleva sähkönsiirtohanke kytketään hankkeeseen, jonka Vaasan Sähköverkko Oy on aloittanut siirtoyhteyden toteuttamiseksi Gerbyn ja Alskatin välille, niin että huomioitaisiin hankkeen vaikutus alueen maankäyttöön ja käynnissä olevat keskustelut muiden tuulivoimapuistojen suunnittelusta alueille, joita tuleva voimajohto palvelisi.

Mustasaaren kunta katsoo, että alueelle suunnitellun johtohankkeen kokonaisuutta on selkiytettävä, jotta päätösprosessiin saadaan läpinäkyvyyttä ja osallisuutta.

Kunnanhallitus antaa kunnan suostumuksen johtoreitille edellä esitettyjen vaatimuskohtien mukaisesti.

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että lausuntoa muutetaan niin että viimeinen kohta korvataan seuraavilla kohdilla:

Kunnanhallitus vaatii, että sähkölinjan kokonaishankkeesta Gerbystä Raippaluotoon laaditaan ympäristövaikutusten arviointiselostus.

Kunnanhallitus vaatii, että sähkölinja toteutetaan meri- tai vaihtoehtoisesti maakaapelina Raippaluodon sillan idänpuoleisesta päästä Alskatin sähköasemalle. Kunnanhallitus asettaa tämän ehdoksi sille, että kunta antaa suostumuksensa johtoreitille.

Lausuntoehdotus hyväksyttiin muilta osin

Mustasaaren kunnan ympäristöjaosto

Mustasaaren kunnan ympäristöjaosto toteaa, että ympäristöarvioinnit ovat riittäviä. Jatkosuunnittelussa on huomioitava ympäristöministeriön työryhmän raportissa (19/2011) melulle ehdotettuja raja-arvoja.

Lisäksi on arvioitava rannikolle suunniteltujen kaikkien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset, erityisesti ajatellen muuttolintuja. Tähän olisi kaikkien tuulivoimaloita suunnittelevien yritysten osallistuttava.

Vaasan kaupunki, kaupunginhallitus

Vaasan kaupunki toteaa, että maankäyttö ja rakennuslain muutokset (134/2011), jotka koskevat yleiskaavojen käyttöä tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena ja poikkeamistoimivalta rannoilla ovat tulleet voimaan 1.4.2011.

Yleiskaavan käyttömahdollisuuksia tuulivoimarakentamisen ohjaamisessa laajennetaan siten, että tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntäminen voi aiempaa useammin perustua suoraan yleiskaavaan.

Sähkön tuottaminen tuulivoimalla ei tuota toimintavaiheeseen lainkaan ilmastonmuutosta kiihdyttäviä kasvihuonepäästöjä, joissa kokonaismäärissä mitattuna merkittävin aine on hiilidioksidi. Tällöin tuulivoimapuiston avulla pystytään hillitsemään ilmastonmuutosta merkittävästi, mainittakoon, että tuotantoperäisistä päästöistä n. 90 % on peräisin energiantuotannosta.

Vaasan kaupunginhallituksen suunnittelujaosto

Vaasan kaupungin suunnittelujaosto toteaa lausunnossaan yksimielisesti, että kaupunki tukee vaihtoehtoisten energiamuotojen kehittämistä osana elinkeinostrategiansa ja suhtautuu erittäin myönteisesti tuulivoiman ja muiden uusiutuvien energiamuotojen käyttöön. Mahdollinen tuulivoimapuisto lisää alueen vetovoimaa Merenkurkun maailmanperintökohteen, Raippaluodon sillan ja muiden seudulla olevien kohteiden lisäksi.

Österbottens förbund- Pohjanmaan liitto

Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Arviointiselostus on liiton mielestä hyvin laadittu, ja siitä ilmenee hyvin ne asiat, jotka ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun YVA- asetuksen 12§:n mukaan on esitettävä. Arviointiselostuksessa on otettu huomioon Pohjanmaan liiton arviointiohjelmasta antama lausunto ja yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämät täydennystarpeet. Arviointiselostuksen liitteisiin sisältyy mm. asukaskyselyn tulosraportti, linnustoselvitykset, lepakkoselvitys sekä selvitys tuulivoimapuistohankkeesta ja Merenkurkun maailmanperintökohteesta. Arviointiselostuksessa on käytetty paljon karttoja. Havainnekuvia on tehty neljästä eri suunnasta. Vaikutuksia on havainnollistettu myös kartoilla ja maisema-analyysin avulla.

Liiton mielestä arvioitavia vaihtoehtoja on tuulivoimapuiston osalta riittävästi. Hankevaihtoehdot on laadittu päivityksinä hankkeen alkuperäisistä suunnitelmista. Hankevaihtoehto VE1 on Pohjanmaan maakuntakaavassa olleen tuulivoimaloiden alueen rajauksen mukainen vaihtoehto. Ympäristöministeriö jätti päätöksessään Raippaluotoon osoitetun tuulivoimaloiden alueen vahvistamatta. VE 5 on ympäristöministeriön päätöksen jälkeen mukaan otettu vaihtoehto, jossa tuulivoimaloiden lukumäärä on selvästi pienempi (9 tuulivoimalaitosta) kuin muissa hankevaihtoehdoissa.

Sähkönsiirron osalta on tarkasteltu vain yhtä reittivaihtoehtoa, jota on arviointiselostuksen mukaan päivitetty hankkeen suunnittelun aikana. Merikaapelivaihtoehto sen vaatimine ilmajohtoineen on teknis-taloudellisin perustein jätetty tarkastelusta pois. Pohjanmaan liiton mielestä sähkönsiirron osalta tulisi jatkosuunnittelussa olla mukana myös maakaapelivaihtoehto.

Ympäristöministeriö vahvisti Pohjanmaan maakuntakaavan 21.12.2010. Kaavassa vahvistui 3 tuulivoimaloiden aluetta: 1 maatuulivoimaloiden alue (Bergö) ja 2 merituulivoimaloiden aluetta (Siipyyn edusta ja Korsnäsin edusta). Ympäristöministeriö jätti vahvistamatta Raippaluotoon osoitetun tuulivoimaloiden alueen. Pohjanmaan liitto on tältä osin valittanut päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tilanne on Raippaluodon tuulivoimaloiden alueen osalta siten tällä hetkellä avoin.

Pohjanmaan liitto on käynnistänyt Vaihekaava 2:n, joka käsittelee uusiutuvia energiamuotoja, erityisesti tuulivoimaa. Selvitys uusiutuvista energiavaroista ja niiden sijoittumisesta Pohjanmaalla valmistui viime syksynä. Se on lähtökohtana vaihekaava 2:lle, joka tulee päivittämään maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet. Tavoitteena on saada kaavaluonnos nähtäville ensi marraskuun lopussa.

Arviointiselostus on liiton mielestä hyvin laadittu ja selkeä suuresta sivumäärästä huolimatta, ja siitä saa hyvin käsityksen hankkeesta ja sen vaikutuksista.

Liitto toteaa lopuksi, että Ympäristöministeriön raportti 19/2011 tuulivoimarakentamisen kaavoitusta, vaikutusten arviointia ja lupamenettelyjä koskevaksi ohjeistukseksi valmistuu tämän vuoden loppuun mennessä.

Finavia Oyj

Finavian lennonvarmistusliiketoiminta toteaa, että korkeiden kohteiden, kuten tuulivoimaloiden, rakentaminen edellyttää ilmailulain § 165 mukaista lentoestelupaa. Lentoesteluvassa voidaan kohteen korkeutta rajoittaa, mikäli lentoliikenteen turvallisuus tai sujuvuus sitä edellyttää. Jotta mahdollinen korkeusrajoitus ei tulisi rakennusvaiheessa yllätyksenä, on Finavia laatinut suunnitteluvaiheessa käytettäväksi tarkoitetun paikkatietoaineiston, jossa on kuvattu alueet, joilla esteiden korkeuksille voi tulla rajoituksia. Tämän aineiston voi ladata Finavian nettisivuilta (www.finavia.fi/esteeton-ilmatila).

Ilmavoimien Esikunta, Operatiivinen osasto

Ilmavoimien esikunta toteaa, että suunniteltu Mustasaaren tuulivoimapuistohanke sijoittuu Ilmavoimien ilmavalvontatutkien vaikutusalueelle.

Puolustusvoimien toiminnan kannalta on tärkeää, että tuulivoimarakentamisessa otetaan huomioon Puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien toteuttaminen sekä normaali- että poikkeusoloissa. Tuulivoimaloiden tiedetään yleisesti aiheuttavan haittaa erityisesti ilmavalvonnalle, jonka tutkajärjestelmille tuulivoimalat edustavat suuria kohteita. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt tutkajärjestelmiin ilmenevät muun muassa varjostamisena ja ei-toivottuina heijastuksina, mistä johtuen tuulivoimala voi varjostaa varsinaisia tutkamaaleja. Lisäksi voimalakin voi näkyä tutkakuvassa. Puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän toteuttamisen kannalta saattaa valvontasensoreihin kohdistuvilla häiriöillä olla laaja-alaisia vaikutuksia.

Energiateollisuus ry on käynnistänyt tutkimushankkeen tutkavaikutusten arviointityökalun kehittämiseksi, joka mahdollistaa tuulivoimahankkeita koskevien selvitysten tekemisen. Hankkeen toteuttaa VTT ja Puolustusvoimat on asettanut siihen asiantuntijahenkilöstöä.

Tutkavaikutusten arviointia varten laadittava työkalu valmistuu vuoden 2011 loppupuolella, mutta ensimmäisiä laskentatuloksia tutkimuksesta on jo saatu. Tutkimushankkeen tuottamien ensimmäisten laskentatuloksien perusteella Ilmavoimilla ei vielä ole riittäviä perusteita määrittää kantaa eri tuulivoimahankkeiden ja –alueiden toteutuksen hyväksyttävyyteen ilmavalvonnan kannalta. Jotta Ilmavoimat voi antaa alustavia arvioita eri tuulivoimahankkeiden hyväksyttävyydestä, tarvitaan vielä lisää tutkimustuloksia. Ensimmäiset tulokset kuitenkin vahvistavat, että tuulivoimaloilla on ilmavalvontatutkille haitallisia vaikutuksia. Lopullisten tulosten ja arviointityökalun valmistuttua vuoden 2011 lopussa Puolustusvoimilla on käytössä luotettava kriteeristö tuulivoimahankkeiden yksityiskohtaiseksi arvioimiseksi.

Ilmavoimien Esikunta edellyttää, että Mustasaaren tuulivoimapuistohankkeessa suunnittelujen tuulivoimaloiden haittavaikutukset ilmavalvontatutkiin selvitetään. Tutkavaikutukset pitää selvittää puolustusvoimien hyväksymällä tavalla (=VTT:n suorittama tutkimus ja tutkimustulosten perusteella tehty ilmavoimien asiantuntija-arvio) maankäytön suunnittelun tai rakentamisen lupamenettelyn yhteydessä. Tutkavaikutusten selvittämisestä vastaa kaavoittaja tai tuulivoimahankkeen toteuttaja, joiden tulee tilata tutkavaikutusten arviointi VTT:ltä.

Edellä mainitun lisäksi tuulivoimahankkeen toteuttajan tulee hakea lausunto Maa- ja Merivoimien Esikunnilta, Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmäkeskuksesta tuulivoimaloiden vaikutuksesta heidän toimintaansa.

Yhteenvedossa Ilmavoimien esikunta edellyttää, että kaavoituksen aikana tai viimeistään ennen rakennusluvan myöntämistä vaikutus ilmavalvontatutkiin pitää selvittää kaavoittajan tai tuulivoimahankkeen toteuttajan toimesta. Hankkeella pitää olla Ilmavoimien hyväksyntä ennen rakennusluvan myöntämistä.

Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta (LSSLE)

Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta (LSSLE) viittaa Ilmavoimien esikunnan 13.6.2011 antamaan lausuntoon ja edellyttää, että Mustasaaren tuulivoimapuistohankkeessa suunniteltujen tuulivoimaloiden haittavaikutukset Puolustusvoimien toimintaan selvitetään. Tutkavaikutukset pitää selvittää Puolustusvoimien hyväksymällä tavalla (= VTT:n suorittama tutkimus ja tutkimustulosten perusteella tehty ilmavoimien asiantuntija-arvio) maankäytön suunnittelun yhteydessä tai viimeistään ennen rakennusluvan myöntämistä. Tutkavaikutusten selvittämisestä vastaa kaavoittaja tai tuulivoimahankkeen toteuttaja, joiden tulee tilata tutkavaikutusten arviointi VTT:ltä.

LSSLE:n näkemyksen mukaan esitetty tuulivoimahanke voidaan mahdollisesti toteuttaa seuraavasti:

1. Kaavasta pyydetään asianmukaiset lausunnot Puolustusvoimilta (Ilmavoimat, Merivoimat, LSSLE)
2. LSSLE alueellisena viranomaisena ja osallisena kutsutaan asiasta järjestettäviin viranomaisneuvotteluihin
3. Kaavaan lisätään Puolustusvoimien toiminnan turvaamisen kannalta tarvittavat kaavamääräykset. Hankkeella pitää olla Ilmavoimien hyväksyntä ennen rakennusluvan myöntämistä
4. ***Tuulivoimaloiden tutkavaikutukset on hankkeen toteuttajan toimesta selvittävä ennen voimaloiden maanpäällisten rakenteiden rakentamisen aloittamista.***

Liikennevirasto

Liikennevirasto toteaa, että antaa pyynnöstä lausuntonsa koskien sähköverkon vetämistä ilmajohdoissa, maa- ja merikaapeleissa siten, että olemassa olevat laivaväylät ja venereitit sekä mahdollisten siltojen rakentaminen ja tämän yhteydessä siltojen alikulkukorkeudet tulevat huomioituksi.

Liikennevirasto viittaa Liikenneviraston määräykseen 6154/040/2010 (Vesiliikennemerkkit ja valopasteet sekä niiden sijoittaminen). Lisäksi liikennevirasto toteaa, että rakennuttajan on huomioitava nykyinen vesiliikenne rakennusalueella ja sen läheisyydessä.

Geologian tutkimuskeskus

Geologian tutkimuskeskus toteaa, että tuulivoima on tärkeä uusiutuvan energian lähde ja sinällään sen käytön lisääminen on perusteltua ja kannatettavaa. Mustasaaren tuulivoimapuiston eri hankevaihtoehdot sijoittuvat osittain Merenkurkun maailmanperintöalueelle tai rajoittuvat siihen. Merenkurkun saaristo sai UNESCO:lta maailmanperintöstatuksen vuonna 2006 geologisin perustein. Erityisesti mainittiin monimuotoiset moreenimuodostumat, kuten De Geer moreenit, ja mannerjäätii-

kön aiheuttama maankohoamisilmiö. UNESCO voi harkita uudelleen Merenkurkun maailmanperintöarvoa, mikäli em. arvot, erityisesti moreenimuodostumiin liittyvät geologiset arvot heikkenevät.

Viidestä hankevaihtoehdoista yksi (VE 4) sijoittuisi osittain maailmanperintöalueelle ja alueelle, missä GTK:n viimeisten selvitysten (Liite) mukaan on luokkaan 2 kuuluvia, geologisesti arvokkaita De Geer – muodostumia, jotka tulee säilyttää. Tätä vaihtoehtoa ei pitäisi GTK:n mielestä hyväksyä.

Yksi huoltotie on useassa vaihtoehdoissa aikaisemmasta suunnitelmasta poiketen, linjattu maailmanperintöalueen läpi Degerverkfladanin ja Sandfladanin pohjoispuolelta. Tällöin se halkaisisi uuden selvityksen (Liite) mukaan useamman De Geer – muodostuman. Vaikutukset maailmanperintöalueelle voidaan tältä osin pienentää linjaamalla tie aikaisempien suunnitelmien mukaisesti tuulivoimala 21:stä NNE – suuntaan Degerverkaniin kuten VE 1:ssä.

Suunniteltu voimajohto halkaisisi Sandfladanin itäpuolella parin kilometrin matkalla 3 – 4 luokkaan kuuluvia, geologisesti arvokkaita muodostumia, jotka tulee säilyttää. Sama tapahtuisi myös Vallgrundin – Raippaluotoin tien ja Raippaluotoin kylän välillä. Vargholmsfjärdenin eteläpuolella voimalinja kulkisi pitkän matkan pitkin erityisen vaikuttavan kokoista, luokkaan 2 kuuluvaa moreeniharjannetta (Liite).

GTK:n mielestä olisi myös syytä selvittää mistä tarvittava maa- ja kiviainesta aiotaan tuoda.

Metsähallitus

Hankealueen soveltuvuus tuulivoimatuotantoon

Suunniteltu tuulivoimapuisto on ympäristöministeriön vahvistamassa Pohjanmaan maakuntakaavassa tuulivoimaloille osoitettujen alueiden ulkopuolella. Metsähallitus katsoo, että ehdotetun tuulipuiston rakentaminen edellyttää varauksen maakuntakaavassa. Tätä näkemystä tukee nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja ympäristöministeriön ohjeistus – tuulipuiston varaus yleis- ja/tai asemakaavassa ei riitä.

Valtionneuvoston päätöksessä (13.11.2008) alueidenkäyttötavoitteessa todetaan, että "maakuntakaavoituksessa on osoitettava tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet". Ympäristöministeriö vahvisti Pohjanmaan maakuntakaavan 21.12.2010, mutta jätti vahvistamasta Raippaluodon länsiosaan osoitetun tuulivoimaloiden aluevarauksen. Ympäristöministeriön tuoreessa ohjeistuksessa tuulivoimarakentamisesta "Tuulivoimarakentamisen suunnittelu" (raportti 19/2011) sanotaan, että maakuntakaavoissa tulisi selvittää ja käsitellä lukumäärältään vähintään 3-5 yksikön tuulivoimapuistot. Ympäristöministeriön selvityksessä (Suomen ympäristö 666: Tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet Merenkurkussa ja Perämerellä) todetaan, että Raippaluodon länsiosaan sijoittuvalle alueelle voidaan *tietyin varauksin* rakentaa tuulipuisto, johon tulee 5-8 voimalaitosta. Selvityksessä todetaan, että, mahdollisessa *jatkosuunnittelussa* on kiinnitettävä erityistä huomiota merikotkien elinympäristön laatuun, alueen kosteikkoihin, läheisen Natura 2000- alueen luonnonarvoihin sekä alueen merkitykseen muuttolinnuille. Lisäksi selvityksessä todetaan, että alue on maisemallisesti varsin herkkä muutoksille. Mustasaaren tuulivoimapuisto jätettiin vahvistamatta maakuntakaavassa, koska selvitysten puutteellisuuden vuoksi ei voitu varmistua siitä, täyttyvätkö maankäyttö- ja rakennuslaissa asetetut sisältövaatimukset erityisesti luonnonvarojen vaalimisen osalta.

Yllä mainituin perustein ja YVA-selostuksessa esitettyjen tietojen perusteella Metsähallitus katsoo, ettei tässä vaiheessa yksikään hankkeen ehdottamassa vaihtoehdossa tuulipuiston rakentamisesta ole mahdollista toteuttaa. Hankealue mitä todennäköisimmin ei sovellu tämänkaltaiseen tuulivoimatuotantoon ja tästä johtuen Metsähallitus puoltaa hankkeen vaihtoehtoa (VE0) eli hankkeen toteuttamista.

Metsähallituksen yksityiskohtaisemmat kommentit YVA-selostuksen sisältöön

Yleistä

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on huomattavasti kattavampi kuin arviointiohjelmassa suunniteltiin, mikä on kiitettävää. Ongelmana on kuitenkin, että vaihtoehto 5 on sisällytetty selostukseen vasta ihan viimeisenä, omana kappaleenaan, joka tekee vaihtoehtojen vertailusta hankalan ja osin epätarkoituksenmukaisen. Lisäksi tekstiä on nyt niin paljon, että ydinasia hukkuu tekstimassaan, esimerkiksi luontovaikutusten arviointiosassa.

Uhanalaiset lajit ja luontodirektiivin liitteiden II ja Iva lajit

Kappaleessa 11.5.1.1 todetaan, että maastonselvityksen yhteydessä tarkistettiin uhanalaisten lajien esiintyminen alueella, mutta siinä ei kerrota onko käytetty vanhaa vuoden 2000 uhanalaisuusarviointin mukaista vai uuden vuoden 2011 lajilistaa. Lausunnoissaan arviointiohjelmasta Metsähallitus totesi, että ohjelmaa olisi täydennettävä tiedolla miten viitasammakon esiintyminen alueella tullaan selvittämään. Tätä kohtaa ei ole jatkotyössä huomioitu, joten Metsähallitus toteaa, että viitasammakon esiintyminen hankealueella sekä hankkeen vaikutus lajin mahdollisiin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin tulisi sisällyttää YVA- selostukseen.

Linnustonselvitys

Merenkurkulla on Itämeren mittakaavassa suuri vastuu usean saaristolintulajin suojelusta. Alueella pesii noin 80 eri lintulajia – vuosittain yhteensä jopa 85 000 paria. Merenkurkun kautta muuttaa vuosittain keväisin ja syksyisin useita miljoonia lintuja. Muuttoreitit kulkevat Suomen länsirannikkoa pitkin ja Merenkurkun yli kohti Ruotsia. Linnustonselvitys koostuu esiselvityksestä, kevät- ja syysmuuton seurannasta sekä pesimälinnustonselvityksestä. Esiselvityksen tärkein anti on tunnistaa alueen jopa kansainvälinen merkitys lintumuuton solmukohtana. Suunnitelma-alueen kautta todetaan muuttavan runsaasti lintuja etenkin kevätmuuton aikaan. Lisäksi esiselvityksessä todetaan niin muutto- kuin etenkin pesimälinnuston puutteellinen tuntemus. Kommenttina esiselvityksen yksityiskohdasta mainittakoon, että sen kuvassa 2 esitetty lintujen muuttoreittien liikenneympyrämalli ei pidä paikkaansa. Koska kyseessä on Suomen mittakaavassa poikkeuksellisen merkittävä lintualue, varsinkin muuttavan linnuston suhteen, ympäristövaikutuksen arvioinnissa tulisi kiinnittää erityisen suurta huomiota linnustonselvityksen laatuun ja kattavuuteen. Linnustonselvityksessä on tarvetta pohtia asiantuntevasti alueella suunniteltujen tuulivoimaloiden vaikutuksesta alueen kautta muuttaville linnuille ja pesimälinnustoon.

Muutonseuranta

Muuton seurantaan on käytetty tarpeisiin nähden hyvin vähän aikaa ja työpanosta. Yhdestä havaintopisteestä ei voi saada kattavaa kuvaa alueen kautta muuttavasta linnustosta. Menetelmä soveltuu ehkä tietyin edellytyksin avomerelle suunniteltujen tuulipuistojen selvityksissä, mutta maa-alueella se ei ole mahdollista; etenkin kun ympäristöä selkeästi korkeampia tarkkailupisteitä ei ole käytettävissä. Muutonseuranta olisi pitänyt järjestää niin, että suunnitelma-alueen ympärillä olisi ollut tarkkailupisteitä, joista muuttoa olisi seurattu koko muuttokauden ajan riittävällä miehityksellä. Lisäksi yhden vuoden seurannan perusteella ei ole mahdollista tehdä varmoja johtopäätöksiä johtuen vuosien välisistä eroista muuttoreiteissä ja muuttajien määrissä.

Pesimälinnuston selvitys

Pesimälinnuston selvityksessä käytetyt menetelmät on kuvattu erittäin puutteellisesti. Menetelmänä kerrotaan käytetyn mm. maalinnuston kartoitusmenetelmää, jota selvitysalueen koko huomioon ottaen on mahdoton käyttää. Kartoituskertojen venyminen klo 13 saakka on vastoin ohjeita ja antaa huomattavan puutteellisen kuvan alueen linnustosta. Hankealueen pesimälinnustosta ei saa riittävän hyvää käsitystä luotettavien arvioiden tekemiseksi.

Linnustonselvitysraporttien rakenne ja termistön käyttö antavat harrastelijamaisen vaikutelman. Esimerkiksi esiselvityksen sivulla 9 todetaan EU:n direktiivilajeista, että luettelo "on laadittu lähinnä keskieuropalaisten suojelutarpeiden pohjalta", mikä kertoo puutteellisesta tuntemuksesta EU:n direktiiveistä ja niiden tarkoituksesta. Lisäksi linnustonselvitysraporteissa ei ole käytetty viimeisintä uhanalaisuusluokitusta, mikä on selvä puute.

Merikotka

Arviointiselostuksessa vaikutuksia merikotkiin on pohdittu ja selvitetty melko laajasti. Siitä huolimatta johtopäätös on, että asian tarkasteluun liittyy melkoinen määrä epävarmuustekijöitä ja että kaikilla hankevaihtoehdoilla 1-5 tulee olemaan vaikutuksia tähän erittäin merkittävään merikotkien esiintymisalueeseen. Metsähallituksen näkemys on siten, että merikotkien suojelun kannalta hankkeen paras vaihtoehto on VE0.

Lepakot

Lepakkoselvitys on tehty kolmena yönä vuonna 2009, jolloin alueella esiintyviä lepakoita selvitettiin linjakartoitusmenetelmällä. Selvityksen johtopäätelmissä kuitenkin todetaan, että selvitysalueen arvoa lepakoille ei voi kokonaisvaltaisesti arvioida, sillä elinympäristöt ja myöhäiskesän saalistusalueita ei ole selvitetty, eikä myöskään alueen merkitystä lepakoiden muutolle. Arviointiselostuksen kappaleessa 11.5.1.4 todetaan mm. että lepakoiden suuri riski törmätä tuulivoimaloihin on juuri muuton aikana. Yllä olevaan viitaten Metsähallitus katsoo, että lepakkoselvitys on niin puutteellinen, että sen perusteella ei voi vetää päteviä johtopäätöksiä eri hankevaihtoehtojen mahdollisista vaikutuksista lepakoihin. Koska kyse on luonnonsuojelulain 49 § mukaan suojelluista lajeista, lepakkoselvitystä tulisi täydentää ja arviointiselostusta päivittää tämän perusteella ennen kuin hanketta viedään eteenpäin.

Natura 2000-vaikutusten arviointi

Natura-vaikutusten arviointi on sisällytetty osaksi YVA:a. Se koostuu 26-sivuisesta selostuksesta, jossa sanoja ja sivuja on paljon mutta varsinaista faktoihin perustuvaa, laadukkaaseen Natura 2000-vaikutusten arviointiin kuuluvaa asiasisältöä niukanlaisesti. Sen sijaan, että kaikki lintudirektiivin lajit olisi käyty läpi ja kuvattu erikseen, asian olisi voinut kiteyttää kolmeen lauseeseen: Natura-vaikutuksen laatijan näkemys on, että tuulipuisto ei tule vaikuttamaan missään vaihtoehdossa merkittävästi heikentävästi Natura-alueen lintuihin. Vaikutukset ovat vähäisiä niihin lintulajeihin, jotka ovat runsaslukuisia alueella, koska populaatio on suuri ja pieni vähennys ei ole merkittävä. Vaikutukset ovat vähäisiä niin ikään harvalukuisiin lintulajeihin, sillä ne esiintyvät niin harvassa että alue on heidän kannaltaan marginaalinen.

Lisäksi kappaleessa 11.7.3.4 todetaan, että vaikutusten arvioinnissa ei ole epävarmuustekijöitä, sillä alueen luontoarvot tunnetaan varsin hyvin. Lukijalle jää epäselväksi tarkoitetaanko sanalla "alue" YVA:n hankealuetta vai Natura-aluetta. Mikäli kyseessä on Natura-alue, väittämä on ristiriidassa aikaisemmin esitetyn tiedon kanssa, jonka mukaan Natura-alueen linnustosta ei ole kattavaa tietoa. Taulukot 11–15 ja 11–16 ovat sinänsä havainnollistavia, mutta vaikutusten arviointiasiteikon ollessa niin karkea kuin 0-xxx, josta viimeistä luokkaa ei käytännössä ole käytetty, olisi pitänyt pystyä arvioimaan vaikutukset johonkin tiettyyn luokkaan, eikä enää käyttää luokkayhdistelmiä kuten x-xx.

Yhteisvaikutus muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa

Pohjanmaan rannikkoseudulla on suunnitteilla erittäin suuri määrä tuulivoimapuistoja. Kaikkien hankkeiden toteutuessa niiden yhteisvaikutukset sekä luonnolle että ihmisille ja yhteiskuntarakenteelle tulee olemaan erittäin merkittävä. Kappaleessa 14.2 tarkastellaan yhteisvaikutuksia linnuston kannalta hyvin yleisellä tasolla. Kun suurin osa vireillä olevista hankkeista on saman tuulivoimayhtiön, ja kaikkien näiden hankkeiden kaikki selvitystieto siten käytettävissä täysimääräisesti, tarkastelu olisi voinut olla huomattavasti tarkemmalla tasolla.

Vaikutukset Merenkurkun saaristoon maailmanperintökohteeseen, maisemaan ja matkailuun

Kaikki hankevaihtoehdot 1-5 sijaitsevat Merenkurkun maailmanperintöalueen välittömässä läheisyydessä, vaihtoehto 4 jopa osittain maailmanperintöalueella. YVA- selostuksessa maailmanperintökohde on käsitelty varsin perusteellisesti ja tuulivoimahankkeen mahdolliset vaikutukset maailmanperintöalueen yleismaisemallisiin arvoihin on kuvattu omassa liitteessä (liite 3). Tässä liitteessä

sä todetaan, että tuulivoimahankkeen toteuttamisen ei pitäisi vaarantaa maailmanperintöalueen yleismaisemallisia arvoja. Metsähallitus yhtyy vain osittain tähän johtopäätökseen. Tuulivoimapuiston rakentaminen Raippaluodon länsiosaan pystyttäisiin mitä todennäköisimmin toteuttamaan siten, että maailmanperintöalueen geologiset arvot eivät merkittäväällä tavalla heikentyisi. Maailmanperintöalueen eheyden turvaamiseen kuuluu kuitenkin myös mm. maiseman, kasviston ja eläimistön vaaliminen. Viime vuosina Unescon maailmanperintökomitea on kiinnittänyt yhä enemmän huomiota korkeiden rakennelmien vaikutuksiin maailmanperintökohteiden visuaaliseen ehyteen. YVA- selostuksen visualisointikuvista esim. maailmanperintöalueen pääportilta Raippaluodon sillalta näkyy selvästi, että suunniteltu tuulivoimapuisto muuttaa maailmanperintöalueen maisemakuvaa olennaisesti. YVA- selostuksesta puuttuu visualisointikuva Björköbyn uudesta näköalatornista (kävijämäärä 2010 n. 25 000). Liitteessä 3 on valitettavasti paljon virheitä, jotka vaikuttavat heikentävästi raportin luotettavuuteen. Esimerkiksi liitteessä sanotaan, että Merenkurkusta on tehty kolme maailmanperintöhakemusta, joista kaksi ensimmäistä hylättiin. Tämä ei pidä paikkaansa, vain yksi hakemus on jätetty ja se hyväksyttiin. Lisäksi väitetään, että suojavyöhykkeellä ei ole arvokkaita moreenimuodostumia ja että Merenkurkku ei yksinään (ilman Korkeaa Rannikkoa) omannut yleismaailmallisia arvoja. Molemmat väitteet ovat virheelliset ja ilmeisesti raportin laatija ei ole pystynyt tulkitsemaan lähteitä oikealla tavalla. Raportin pahin virhe on, että arviointi vaikutuksista maailmanperintöalueeseen on tehty pääosin IUCN:n raportin eikä maailmanperintökomitean päätöstehtävin perusteella.

YVA- selostuksessa tuodaan esiin maailmanperintöalueen merkitys seudun matkailulle. Luvussa 13.4.1. sanotaan, että kävijämääristä ei ole saatavissa koottua tietoa, koska alueella ei ole yhtenäistä kävijäseurantaa. Tähän on syytä mainita, että maailmanperintöalueella on aloitettu jatkuva kävijämäärien seuranta vuonna 2009 Metsähallituksen toimesta. Kävijämäärien seuranta varten on kehitetty yhtenäinen menetelmä. Vuonna 2010 maailmanperintöalueella oli n. 340 000 kävijää. Samassa luvussa lukee "Merenkurkussa matkailussa turisteja kiinnostavat erityisesti melonta, vaeltaminen ja kalastus". Mihin tietolähteeseen nämä perustuu? Metsähallituksen kävijätutkimuksen mukaan kävely, luonnon tarkkailu, kahvilassa tai kioskillä käynti, kulttuuriperintöön ja maailmanperintöön tutustuminen olivat suosituimpia kävijöiden aktiviteetteja.

Lisäksi: tuulivoimapuiston vaikutuksia alueen matkailuun ei ole kovin haasteellista arvioida etukäteen (vrt. luku 3.15). Esimerkiksi luontomatkailun professori Liisa Tyrväinen on tutkinut aihetta. Hän on tehnyt kyselytutkimusta, jossa Lapin matkailukeskusten matkailijoilta on kysytty havainnekuvien avulla miten hyvin eri energiantuotantotavat soveltuvat matkailumaisemaan. Tuloksena oli, että tuulivoiman sopivuuteen matkailukeskuksiin suhtauduttiin varauksellisesti sen maisemavaikutusten vuoksi. Lisää tietoa löytyy tutkimuksesta: Tyrväinen, Silvennoinen, Hasu & Järviluoma 2011.

Yhteenvetona Metsähallitus toteaa, että tuulipuistohankkeen toteuttaminen Raippaluodossa vaikuttaisi olennaisesti maailmanperintömaisemaan. Kyseinen maisema on osa aluetta, joka Unescon maailmanperintökomitean päätöksellä on liitetty maailmanperintöluetteloon, se on maisema, josta paikalliset ovat hyvin ylpeitä ja Metsähallituksen kävijätutkimuksen mukaisesti maisema on myös tärkeä vetovoimatekijä maailmanperintöalueen kävijöille. Jos hanke etenee, toivomme hankkeen toteuttajan ja Mustasaaren kunnan pyytävän Metsähallitusta maailmanperintön hallinnon ja kehittämisen koordinaattorin roolissa järjestämään yhteisen neuvottelun ympäristöministeriön kanssa hankkeen vaikutuksista maailmanperintöalueeseen ja niiden edellyttämistä toimenpiteistä.

Museovirasto

Museovirasto toteaa, että YVA- arviointiselostuksessa on asiallisesti arvioitu eri vaihtoehtojen vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan. Vuonna 2009 tehdyssä muinaisjäännösten inventoinnissa hankealueelta ei löydetty muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Myös hankkeen vaikutukset lähimpiin valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (www.rky.fi) jäävät vähäisiksi; sen sijaan vaikutukset herkkään rannikko- ja merimaisemaan tulevat olemaan huomattavat. Suotuisissa olosuhteissa tuulivoimayksiköt näkyvät 30 km etäisyyteen, ja 5 km etäisyydellä ne vielä hallitsevat avointa maisemaa. Hankkeen vaikutukset maisemaan kasvavat tuulivoimalayksiköiden lukumäärän kasvaessa. Maiseman kannalta paras

vaihtoehto on jättää hanke toteuttamatta; mikäli se kuitenkin päätetään toteuttaa, maiseman kannalta siedettävien vaihtoehto on VE5, enintään 9 tuulivoimayksikköä.

Pohjanmaan museo

Pohjanmaan museo toteaa lausunnossaan arkeologisesta kulttuuriympäristöstä, että suunnittelualueella ei ole rekisteröityjä muinaisjäännöksiä. Museoviraston vuonna 2009 suorittamassa inventoinnissa on huomioitu myös vuonna 1998 Pohjanmaan museoon toimitetut kotiseutututkijoiden keräämät tiedot. Kaksi kotiseutututkijoiden kirjaamaa kohdetta numerot 171 ja 172 hyddbottnar sijaitsevat alueen länsireunalla. Näistä kohde 171 on todettu todennäköisesti nuoreksi rajamerkiksi. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta voi todeta, että hankkeen suunnitteluvaihtoehdot 1-5 eivät tule koskemaan muinaismuistolain 295/63 suojaamia kohteita.

Pohjanmaan museo ei näe hankkeelle muinaismuistolain mukaista estettä eikä näin myöskään vaihtoehdolle 1-5 paremmuusjärjestystä arkeologisen kulttuuriympäristön osalta. Tämä lausunto on lähetetty tiedoksi Museovirastolle.

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, kalatalousryhmä

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmä toteaa, että kalatalouden kannalta keskeistä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on tuulivoimaloiden valmiiden rakenteiden sekä niiden rakennusaikainen vaikutus vesistöihin ja sitä kautta kalastoon. Alueella on huomattava määrä pienvesiä: fladoja, kluuvijärviä, lampia ja järviä sekä niihin liittyen pieniä puroja. Osalla näistä on huomattava merkitys kalojen lisääntymisalueena.

Kalatalousryhmä viittaa antamaansa lausuntoon Mustasaaren tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 6.11.2008. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on kiinnitetty huomiota vesilain 1 luvun 15, 15 a ja 17 a §:ssä mainittuihin kiellettyihin toimenpiteisiin sekä on otettu huomioon tuulivoimaloiden mahdolliset vaikutukset alueen fladoihin, kluuvijärviin, lampiin ja järviin.

Lausunnossaan arviointiohjelmasta kalatalousryhmä totesi seuraavasti: "Kalojen nousu- ja vaelusmahdollisuuksien säilymiseen tulee kiinnittää huomiota. Tämä on tärkeää tuulivoimalaitosten yhteyteen rakennettavien teiden sijoittamisen suunnittelun ja toteuttamisen yhteydessä. Jos teitä joudutaan rakentamaan purojen yli, tulee varmistua siitä, ettei kalojen vaellus esty. Tien ali kulkeva tierumpu ilman virtausta rikkovia kohteita, jossa vesi etenee tasaisena virtana, voi olla noususte, samoin kuin rummun alapäähän mahdollisesti syntyvä kynnyks. Luonnontilainen tai sitä muistuttava monipuolinen pohja mahdollistaa kalojen nousun. Teiden rakentaminen saattaa siis aiheuttaa töiden aikaisten vaikutusten lisäksi myös pysyviä vaikutuksia alueen luonnontilaan. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa tulee siksi arvioida myös mahdollisesti toteutettavaksi tulevien siltojen ja tierumpujen vaikutus vesistöissä, kalakannoissa ja kalataloudessa."

Huoltoteiden tierumpujen osalta vaikutuksia kalastoon on selitetty arviointiselostuksen luvuissa 12.3.2.1 "Rakentamisen aikaiset vaikutukset kalastoon, kalastuksen ja kalatalouteen" ja 12.3.4 "Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen". Kyseisissä luvuissa mainitaan, että tierumpujen koko on oltava riittävän suuri, jotta pystytään turvaamaan veden sekä kalan kulku nykytilan kaltaisesti. Kalatalousryhmä katsoo, että vaikutusten arviointi tierumpujen osalta tulisi olla tarkempi. Yhden järven/lammen yhteydessä voi olla useampi pieni puro tai oja joka vaikuttaa vesistön hydrologiaan ja virtaamiin. Jos kaikkien purojen yli rakentaa tien, mutta vain yhden puron kohdalle tulee tierumpu, muuttuu kyseisen vesistön hydrologia ja virtaamat. Tämä aspekti tulisi ottaa huomioon arvioitaessa huoltoteiden vaikutuksia vesistöjen hydrologiaan ja kalastoon. Tierumpuina tulisi käyttää ns. Kaarirumpua tai puolirumpua, joka jättää pohjan mahdollisimman luonnontilaiseksi ja joka parhaiten mahdollistaa kalojen nousun.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos – THL

THL toteaa, että keskittyy lausunnossaan ihmisiin kohdistuvien terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointiin. THL toteaa, että yleisesti ottaen YVA- selostus vaikuttaa huolellisesti laaditulta.

Melu on keskeinen tekijä arvioitaessa tuulivoimapuistojen vaikutuksia ihmisiin. Tuulivoimaloiden melupäästöt voivat aiheuttaa viihtyisyyshaittoja ja heikentää lähiympäristön asukkaiden koettua terveyttä ja unen laatua. Melu kuuluu ympäristönsuojelulain (86/2000) tarkoittamiin päästöihin, jotka voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Valtioneuvoston päätöksellä (993/1992) päiväajalle asuinalueiden ulkomelulle on annettu ohjearvo 55 dB (A-painotettu keskiäänitaso) ja yöajalle 50 dB (uusilla alueilla 45 dB). Loma-asumiseen käytettävillä alueilla ohjearvot ovat päivällä 45 dB ja yöllä 40dB.

Arviointiselostuksessa melutasot on mallinnettu käyttäen SoundPlan 6.5 melulaskentaohjelmaa ja siihen sisältyvää Nord2000-melulaskentastandardia. Meluhaittojen laajuutta ja vakavuutta on selostuksessa arvioitu vertaamalla mallinnettuja melutasoja edellä mainittuihin melutason ohjearvoihin. Ohjearvot eivät kuitenkaan sellaisenaan sovellu tuulivoimaloiden melulle. Tuulivoimaloiden melulle on tyypillistä äänen jaksottaisuus (roottorilapojen pyörähtämisestä aiheutuva suhahtava tai tömähävä ääni), mistä johtuen melulähde tunnistetaan helposti kauempaakin tuulivoimalaksi. Tyypillistä on myös melutason vaihtelu pidemmälläkin aikavälillä (riippuen tuuliolosuhteista), sekä tuulivoimaloiden pystyttäminen alueille joissa taustamelutaso on alhainen. Useammassa tutkimuksessa tuulivoimaloiden melun onkin havaittu olevan häiritsevämpää kuin keskiäänitasoltaan saman suuruisen liikennemelun. Ympäristöministeriön tekeillä olevassa tuulivoimarakentamista koskevassa ohjeistuksessa (Ympäristöministeriön raportteja 19/2011) melulle esitetyt suunnitteluohjearvot ovatkin valtioneuvoston päätöstä matalampia. Ohjeistuksen tulisi toimia hankkeen mahdollisen jatkosuunnittelun pohjana niin melun kuin muidenkin hankkeen vaikutusten osalta. THL katsoo, että suunnitteluohjearvojen tulisi asuinalueilla olla sekä yö- että päiväajalle 40 dB merkittävien meluhaittojen ehkäisemiseksi. Mitattuihin tai mallinnettuihin keskiäänitasoihin tulee lisäksi lisätä 5 dB ennen ohjearvoihin vertaamista, jos ääni on jaksottaista (amplitudimoduloitunutta).

Melumallinnusten tulokset on esitetty YVA- selostuksessa osin epäselvästi. Melukartoissa käyrien selitteet on esitetty tulkinnanvaraisesti: esim. selitteestä " 40 dB<sininen<= dB" ei selviä, onko mallinnettu äänitaso sinisen käyrän kohdalla 40 vai 45 dB, vai niiden keskiarvo 42,5 dB. Lisäksi melukäyrien olisi tullut ulottua 35 dB asti (vastaa siis amplitudimodulaatiokorjauksen kanssa 40 dB keskiäänitasoa). Meluvaikutukset olisivat myös kaivanneet samantapaista taulukkoa kuin varjostukselle on esitetty (taulukko 13-1), eli eri meluvyöhykkeille asetuvien vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen määrä olisi ollut hyvä esittää. Nyt vaihtoehtoja on työlästä verrata skenaarioiden suuren lukumäärän vuoksi.

YVA- selostuksessa tuulivoimaloiden melu on mallinnettu 8 m/s tuulennopeudella myötätuulitilanteissa. Melutasoja laskettaessa olisi kuitenkin ollut syytä arvioida monipuolisemmin erityyppisissä käyttötilanteissa syntyvää meluhaittaa. Laskentoihin oli käytetty vain logaritmista profiilia tuulennopeudelle, vaikka tämä ei sovellu ns. stabiiliin ilmakehätilanteeseen (esiintyy etenkin yöaikaan). Tuulennopeusprofiilin mallinnustavalla on huomattava vaikutus laskentoihin, sillä todellinen tuulennopeus voi stabiilissa ilmakehässä olla jopa yli kaksinkertainen verrattuna logaritmisella mallilla ennustettuun.

Alueelle tulevien tuulivoimalaitosten tyyppiä ei vielä tiedetä, mutta mallilaskelmissa oli käytetty enimmillään 108L_{WA} äänitehotasoa. Tämä enimmäistaso olisi ollut myös realistisin oletus 2-3 MW voimaloiden äänitehotasoksi. Tätä äänekkäämpiä voimaloita ei joka tapauksessa tule ottaa käyttöön ilman malliennusteiden tarkistamista. Puutteellisista lähtötiedoista ja laskentamallista aiheutuva kokonaisuvarmuus äänitasoissa olisi ollut syytä ilmoittaa selostuksessa ohjearvovertailuja tehtäessä. Selostuksessa todetaan ansiokkaasti tarve seurata hankkeen meluvaikutuksia mittauksin. Tämän lisäksi olisi kuitenkin tullut esittää, kuinka seurannassa mahdollisesti havaittavia ongelmia varaudutaan vähentämään.

Selostuksessa on meluvaikutusten käsittelyn osalta selvänä puutteena amplitudimodulaation jättäminen kokonaan huomiotta, vaikka tällä on suuri merkitys häiritsevyyden kokemisen kannalta. Selostuksessa todetaan myös, että "lasketut melutasot ovat sellaisia, ettei tuulivoimalaitosten aiheuttamaa melua pysty erottamaan kaikissa sääoloissa". Tasapuolisuuden nimissä olisi tullut myös todeta, että monissa sääoloissa (etenkin öisin) melu saattaa olla hyvinkin häiritsevää. VE 5 on joka tapauksessa vähiten ongelmallinen meluhaittojen kannalta, mutta tässäkin vaihtoehdossa tulee harkittavaksi asutusten lähinnä olevien voimaloiden poistaminen tai siirtäminen.

Ns. vilkkuva varjostus (välke) aiheutuu auringon paistaessa voimalan roottorin takaa katselupisteeseen, ja osa ihmisistä kokee sen häiritsevänä. Edellä mainittu Ympäristöministeriön tuulivoimamarkentamista koskeva ohjeistus sisältää myös välkevaikutukset, joten sitä pitäisi noudattaa hankkeen mahdollisessa jatkovalmistelussa. YVA- selostuksen mukaan voimat on mahdollista pysäyttää välkkeen kannalta pahimpina aikoina. Selostuksessa olisi tullut selkeästi ilmoittaa, onko voimaloiden käyttöasetuksia yleisemminkin mahdollisuus muuttaa lyhytaikaisesti aina tarpeen vaatiessa; periaatteessa näin voitaisiin tehokkaasti vähentää paitsi välkkeen, myös melun (ja jään roottoreihin muodostumisen) aiheuttamia haittoja.

Maailmalta on näyttöä siitä, että hyvissä ajoin aloitettu ennakkokeskustelu tuulivoimahankkeesta lisää myönteistä suhtautumista hankkeeseen ja vähentää koettuja meluhaittoja. Hankealueen lähiympäristön asukkaita oli pyritty kiitettävästi kuulemaan, sillä heille kaikille oli lähetetty tiedote ja kyselylomake. Hanketiedotetta ei kuitenkaan oltu liitetty YVA- selostukseen, joten sen informatiivisuutta on vaikea arvioida. Moni kyselyyn vastannut oli kokenut, ettei tietoa mielipiteen muodostamiseksi ollut riittävästi saatavilla kyselyn toteuttamisajankohtana. Avoin ja kattava tiedottaminen sekä vaikuttamismahdollisuuksien tarjoaminen on jatkossakin erittäin tärkeää, sillä kyselyn mukaan enemmistö lähiympäristön asukkaista koki hankkeen kokonaisvaikutuksiltaan kielteisenä. YVA- selostuksen mukaan asukkaiden asenteita tullaan seuraamaan jatkokyselyn avulla. Tämä on toivottavaa, mutta selostuksessa ei kerrottu, miten kysely ajoitetaan ja miten sitä tullaan hyödyntämään. Myös meluvaikutuksia tulisi joka tapauksessa seurata mittauksen lisäksi asukaskyselyjen avulla.

Tuulivoimapuiston suunniteltu sijoittamispaikka on varsin lähellä asutusta erityisesti siihen nähden, että puisto vääjäämättä tuottaa melupäästöjä. Maakunnalliset tuulivoimaselvitykset onkin syytä huomioida, ja niiden valossa arvioida hankealueen soveltuvuutta tuulivoiman tuotantoon suhteessa muihin mahdollisiin sijoitusvaihtoehtoihin. Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen harkitusti sijoitetuilla tuulivoima-alueilla on joka tapauksessa kansanterveydellisestä näkökulmasta erittäin suotavaa (vaikka energiankulutuksen pienentämisen tulisikin olla ensisijainen tavoite), sillä näin saadaan polton hiukkaspäästöjen aiheuttamia merkittäviä terveyshaittoja vähenemään. Samalla voidaan ennaltaehkäistä ilmastomuutoksesta Suomessakin tulevaisuudessa aiheutuvia suoria ja epäsuoria terveyshaittoja.

Skogsvårdsföreningen, Österbotten

Lausunnon esittäjä toteaa, ettei seuraavia asioita ole huomioitu ympäristövaikutusten arvioinnissa:

- Miten Metsälain mukaiset tärkeät elinympäristöt huomioidaan hankesuunnittelussa.
- Vesihuoltosuunnitelman tarve hankkeen tierakentamisessa.
- Saaristolaislaki edellyttää, että saariston maisemakuva suojataan. Selostuksessa on puutteellisesti käsitelty maisemakuvan muuttuminen suhteessa lain henkeen.

Vaasan Sähköverkko Oy – Vaasa Elnät Ab

Vaasan Sähköverkko Oy toteaa, että ovat saaneet Mustasaaren tuulivoimapuistohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen sekä lausuntopyyntö, mutta että heillä ei ole tässä vaiheessa siihen lausuttavaa.

WWF Suomen merikotkatyöryhmä

Lausuntonaan WWF Suomen merikotkatyöryhmä esittää seuraavaa:

Mustasaaren Raippaluotoon suunniteltu tuulivoimapuisto on kaikissa vaihtoehtojen muodoissaan alueen pesivien ja saalistavien sekä eri vuodenaikoina muuttavien ja vaeltavien merikotkien kannalta kestävä hanke (ks. myös WWF:n merikotkatyöryhmän lausunto Mustasaaren Tuulivoimapuisto – ympäristövaikutusten arviointiselostus, liitteet s. 13–16, EPV Tuulivoima).

Merikotkatyöryhmän Merenkurkun aluetyöryhmä on seurannut lajin kantaa 1960-luvun alkupuolelta lähtien. Ympäristömyrkyistä sekä eräistä muista tekijöistä johtuen kanta oli Merenkurkussa alimmillaan 1970-luvulla. Silloinkin juuri Raippaluodon alue oli se seutu, jossa pesivä kanta säilyi vahvimmillaan. Sittemmin merikotkan kanta on vahvistunut pitkään ja parimäärä alkanut vakiintua.

Keväinen ja syksyinen merikotkien muutto kulkee Raippaluodon saariston yli ja silloin alueella liikkuvat kotimaisten merikotkien lisäksi monet ulkomaillakin rengastetut linnut. Vaarana olisi silloin törmääminen tuulimyllyn lapaan tai siirtolinjan johtimiin, kuten paikallisillakin merikotkilla.

Vuoden 2009 kesällä satelliittilähettimillä varustetut Merenkurkussa varttuneet merikotkat palasivat muutoltaan synnyinseuduilleen saalitelemaan fladoille, puroille ja kluuveille (ovat sukukypsiä vasta 4-5 v. iässä). Näitä merikotkia on voinut vapaasti seurata päivitettävillä internet- sivuilla (<http://www.luomus.fi/elaintiede/merikotkat/>).

Tuulipuistoksi suunniteltu ja maakuntakaavassa vahvistamatta jäänyt alue Raippaluodossa on edelleen merikotkien tärkeää pesimä- ja saalistusseutua. Tuulipuiston pienimmänkin vaihtoehdon (9 tuulimyllyä) suunnittelualueella on matka aktiiviselta merikotkan pesältä lähimmälle suunnitellulle tuulivoimalalle vain noin 800 m, toiseksi lähin on 1200 m:n ja kolmas 1500 m:n päässä. Merikotkatyöryhmän suositus on vähintään 2000 m.

Kesäkuussa 2011 maanomistaja löysi Raippaluodon tuulivoima-alueen lähellä olevan aktiivisen pesän alta ammutun vanhan pesintänsä aloittaneen merikotkanaaraan. Tapaus ei välttämättä liity tuulivoimala-alueen suunnitteluhankkeeseen, mutta asia selvinnee poliisitutkimusten myötä.

WWF Suomen merikotkatyöryhmä pitää tärkeänä uusiutuvia energialähteitä, mutta korostaa tuulivoimarakentamisessa voimaloiden hyvää suunnittelua ja olosuhteet huomioon ottavaa sijoittelua (*Ohje merikotkien huomioon ottamiseksi tuulivoimaloita suunniteltaessa*, <http://wwf.fi/mediabank/868.pdf>).

Edellisen perusteella merikotkatyöryhmä esittää, että Mustasaaren suunnitellun tuulivoimahankkeen vaihtoehto 0 (VE0) toteutetaan.

Suomen riistakeskus – Finlands viltcentral

Suomen riistakeskus toteaa, että Suomessa ei ole tämänkokoisia tuulivoimapuistoja olemassa, siksi on tarkoin selvitettävä miten aluetta jatkossa voidaan käyttää metsästysmaana ja mitkä ovat vaikutukset riistaan. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on ainoastaan keskitytty peuraeläinten metsästyksen eikä tarpeeksi huomioitu muita alueelta löytyviä riistaeläimiä.

Suomen riistakeskus kommentoi kohtaa 12.2.4 (hanketta ei toteuteta) toteamalla, että tämä on paras vaihtoehto riistalle ja metsästykselle paras vaihtoehto, koska alue on erittäin tärkeä ja monimuotoinen riistan suhteen. Riista hakee täältä ravintoa, suojaa ja samalla alue toimii lastenkamari- na riistalle. Alue on tärkeä myös levähdysmielessä muuttolintujen muuttoreitillä etelän ja pohjoisen välillä syksyisin ja keväisin. Laajan tuulivoimapuiston rakentaminen tälle alueelle vaikuttaisi negatiivisesti riistan lisääntymiseen ja levähdysmielessä.

Suomen riistakeskus kommentoi myös kohtaa 12.2.5, jossa käsitellään haitallisten vaikutusten lieventämistä, toteamalla, että kohdassa huomioidaan vaan peuraeläimet. Lisäksi puuttuvat infra-äänien vaikutusten selvitykset ei vaan peuraeläimiin, vaan kaikkiin riistaeläimiin. Olisi lisättävä kaikki riistaeläimet alueelta sekä myös metsästäjille tarvittavat suojaetäisyydet. Myös metsäkana-lintujen kantojen selvitykset olisivat tärkeitä, varsinkin kuin on todettu niitten kuolleisuus suureksi lähellä voimalinjoja, eritoten teeren suhteen. Tuulivoimalat ovat vaaraksi muutto- ja vakituisille linnuille, kun ne muuttavat sumussa ja pimeässä ja törmäävät runkoon sekä lapoihin. Esimerkkinä on lintujen kuolemaan johtaneet törmäykset Merenkurkun Norrskärin majakkaan. Metsästys ei ole Rannikko-Pohjanmaalaisille ainoastaan hyvin tärkeä vapaa-ajan harrastus vaan myös tärkeä taloudellinen kysymys niille 10 000 talouksille, jotka metsästävät. Metsästyksellä on ollut merkittävä osuus maaseudun elinvoimalle ja vaikutta moniin ihmisiin paikallisesti, joten Rannikko-Pohjanmaan alue pitää tärkeänä, että kohdassa 12.2.5 huomioidaan metsästys kun puhutaan ihmisten terveydestä, elinolosuhteista ja viihtyisyydestä.

Suomen riistakeskus kommentoi lopuksi kohtaa 12.2.6 sanomalla, että selostuksen tekstissä sanotaan metsästyksen liittyvien selvitysten olevan peräisin kirjallisuudesta. Pienentääkseen sitä epävarmuutta mitä tunnetaan metsästyksen jatkuvuuteen liittyvissä asioissa, olisi syytä, että suunnitella yhdessä metsästäjäkaartin kanssa kävisi läpi kaiken sen aineiston mikä liittyy tuulivoiman vaikutuksiin metsästyksen sekä riistaan. Ainoastaan kirjallisuuteen perustuva tieto, ilman käytännön kokemusta metsästyksestä ja siihen vaikuttavista asioista, ei voida ottaa vakavasti, kun kyseessä on suurta maa-alaa vaativasta hankkeesta kysymys. Suunnittelun tuulivoimapuiston rajoitukset metsästäjille johtaisi siihen, että puolet Södra Vallgrundin metsästyseuran metsästysmaista poistuisivat, mitä ei voida pitää hyväksyttävänä.

Natur och Miljö r.f.

Lausunnossa todetaan, että ympäristövaikutusten arviointiselostus on kattava ja antaa hankkeen vaihtoehtoista perusteellisen kuvan. Raportti on yleisesti ottaen hyvin jäsenelty, mutta lukeminen vaikeutuu jonkin verran siitä, sinänsä järkevään päätökseen, että lisätään vaihtoehto VE 5 sekä siihen hankevastaavan päätökseen vielä pitää mukana vaihtoehto VE 4, vaikkakin tämä vaihtoehto on jo poissuljettu (maailmanperintöalueella).

Lausunnon esittäjä pitää liitteitä sisältäen inventointiraportit erittäin arvokkaana tausta-aineistona ympäristövaikutusten arviointiselostuksen loppupäätelmille.

Uhanalisten lajien analyysi perustuu 2000-luvun alkupuolen punalistaan (Rassi et al, 2001), joka oli voimassa YVA- prosessin alkaessa. Kuten sivulla 21 todetaan, uusi punalista on julkaistu syksyllä 2010. Lausunnon esittäjän mielestä ympäristön arviointiselostusta olisi täydennettävä uuden punalistan luokitukseen perustuvalla analyysillä, josta ilmenisi tarvitaanko täydentäviä lintuselvityksiä ja pitääkö vetää uusia johtopäätöksiä tuloksista.

Paraikaa on menossa monen tuulivoimapuiston selvitykset Pohjanmaan rannikolla, joten on tärkeää tarkastella tuulivoimarakentamista kokonaisuudessaan. Tähän tulee olemaan suurta apua kohta valmistuvasta maakuntakaavan vaihekaavasta. Lausunnon esittäjän mielestä kuitenkin jokaisen toimijan velvollisuus, YVA- lain mukaan, on YVA- prosessin yhteydessä tarkastella yhteisvaikutuksia ja siltä osin (Luku 14) lausunnon esittäjä pitää ympäristövaikutusten arviointiselostusta puutteellisena.

Lausunnon esittäjä toteaa, että maisemavaikutukset on esitetty perusteellisesti käyttäen selkeitä kuvasovitteita ja karttoja, mutta voimalinja (johtokatu) olisi voitu esittää paremmin, koska sillä on paikallisesti merkittävä vaikutus maisemaan.

Johtokadut ja huoltotiet vaativat suuria toimenpiteitä luontoon. Sivulla 96, esitetään mihin uusia teitä tullaan rakentamaan ja luvun 11.1.3.1 mukaan kaarteissa on raivattava tien leveys kaksinkertaiseksi (30 metrin leveydeltä). YVA:n karttamateriaalista (kappale 6) ei selviä missä nämä sijaitse-

vat metsämaisemassa. Tällainen tieto kaivataan, jotta voi sanoa mihin alueen luontotyyppiin toimenpide vaikuttaa.

Lausunnon antajan mielestä Metso- ohjelmavalintakriteereitä olisi huomioitava YVA:ssa niitten rinnalla mitä taulukossa 11-3 esitetään. Sivulla 119 lyhyesti esitetyn mukaisesti olisi syytä tarkistaa täyttyvätkö kriteerit voimala 15 kohdalla.

Raportin mukaan rakennuspaikka voimalalle 18 ei ole inventoitu (sivu 119). Tähän ei anneta selitystä. Lausunnon esittäjän mielestä tämä kohta pitää täydentää inventointituloksilla.

Raportissa (sivu 135) on nostettu esiin lepakoiden muuttoreittien epävarmuustekijä. Lausunnon esittäjän mielestä on selvítettävä muuttavien lepakoiden reitit, jotta saadaan parempaa tietoa pää-töksenteolle.

Ympäristövaikutusten arviointi nosta hyvin perustein merikotkan alueen tärkeimmäksi huomiota-vaksi lajiksi. Analyysi on kattava ja informatiivinen. Lausunnon esittäjä allekirjoittaa myös johtopäätöksen, jonka mukaan on noudatettava äärimmäisen suurta varovaisuutta, jotta merikotka välttyisi vaikutuksilta (sivu 153).

Raportissa painotetaan vahvasti sitä tietoa merikotkareviireistä, mitä inventointiajanjaksona oli. Lausunnon esittäjän mielestä pitäisi tarkastella pidemmällä ajanjaksolla tilannetta ja panna painoa jokaiselle reviiirille/pesäpuulle alueella, koska sattumanvaraiset tekijät voivat vaikuttaa siihen mitkä pesäpuut ovat asuttuja tietyinä aikana. Lisäksi lausunnon esittäjä tähdentää, että alueella esiintyy huomattava määrä pesiviä kurkia (8 reviiiriä) tuulivoimapuistoalueella (sivu 171) ja olisi merikotkan ja kalasääksen ohella se laji johon tuulivoimapuiston vaikutukset osuisivat.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on Natura-arviointi luonnonsuojelulain 65 § mukaisesti. Lajin mukainen esittely on riittävän tarkka, mutta taulukon yhteenveto (taulukko 11-15 ja 11-16) antavat epäselvän kuvan vaikutuksista. Olisi johdonmukaisesti käytettävä neliasteista skaalaa (0-xxx) eikä sijoitta jotain lajia kahden kategorian väliin (esim. merikotka x-xx), koska tällöin jää paljon tilaa tulosten erilaisille tulkinnoille.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on esitetty melukarttoja melulähteen eri tasoille (LWA 100/ 105/ 108 dB) ja varsinainen melutaso voidaan vahvistaa vasta kun turbiinityyppi on valittu. Sen lisäksi voimalan käynnin aikaiset säädöt voivat vaikuttaa melutasoon. Lausunnon esittäjän mielestä pitäisi kuitenkin selkeämmin esittää ympäristönvaikutusten arviointiselostuksessa mitkä melutasot ovat todennäköisiä, varsinkin ajatellen tuotekehitystä.

Tuulivoimaloitten valoefekteistä varjostus on merkityksellisin, mutta joissakin tilanteissa voi esiintyä roottorilavanheijastuksia. Luvun 13.2.4 teksti on jonkin verran hämmentävä, koska välkehtimistä ei ole tekstissä aikaisemmin käsitelty.

Lausunnon esittäjä peräänkuuluttaa tarkempaa esittelyä ulkoilureitistä, joka maakuntakaavaan on merkitty menevän läpi tuulivoimapuisto alueen. Nyt reitti näkyy ainoastaan kartasta kuvassa 13-24.

Ostrobothnia Australis r.f.

Lausunnon esittäjä toteaa, että vaihtoehdoilla VE 1 – 4 ei ole varausta ja eivät sisälly maakuntakaavaan, joten niiden jatkaminen olisi kestäväntöntä. Vaihtoehto VE 5 tukisi parhaiten vanhaa kaavaa ja VE 0 olisi sopivin vaihtoehto, mutta että on harhaanjohtavaa kirjoittaa "Vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla ja jollain muulla tuotantotavalla", koska ei ole olemassa mitään estettä tuulivoimapuiston rakentamista samalla teholla johonkin sopivampaan paikkaan ja tuottaa sähköä samalla tuotantomenetelmällä.

Tuulivoiman rakentaminen tukee ilmastopyrkimyksiä ja hiilidioksidipäästöjen vähentämistä, mutta VE 1 - 4 rakentaminen eivät ole puolusteltavissa, koska toiminnalle varattu alue on liian pieni sen kokoluokan hankkeelle. VE 5 taas on niin pieni hanke, että sillä ei voi perustella tavoitteita. VE 0 ei anna mitään hyötyä hiilidioksidipäästöjensuhteen, mutta hanke voidaan toteuttaa muualla, jolloin saadaan hyöty ja siksi VE 0 on sopivin vaihtoehto tälle alueelle.

Puuttuva maakuntakaavan hyväksyntä hankaloittaa tilannetta, eikä ilman sitä voida VE 1 – 4 vaihtoehtoja toteuttaa. Eikä VE 5 ole perusteltu yllä olevaan viitaten. VE 0 vaihtoehdolla on vähiten vaikutuksia maankäyttöön ja alueen suunnittelulle, kun taas muitten vaihtoehtojen toteuttaminen hankaloittaisi kaavoitusta ja lähialueiden käyttöä ja heikentäisi niiden luontoarvoa.

Vaihtoehdoilla VE 1 – 5, on kaikilla pysyvä visuaalinen vaikutus maisemaan ja niiden koko suhteessa maisemaan on aivan liian suuri. VE4 vaihtoehto ulottuu Merenkurkun maailmanperintöalueelle, eikä ole perusteltu eikä toteutettavissa, koska se heikentäisi alueen statusta ja pahimmassa tapauksessa alue menettäisi statuksen. Myös muut vaihtoehdot, lukuun ottamatta VE 0, vaikuttavat negatiivisesti statukseen.

Kaikilla vaihtoehdoilla, paitsi VE 0, on negatiivinen vaikutus alueen linnustolle. Merenkurku ja Raippaluoto ovat kevät- ja syysmuuton solmukohtia ja rannikkoa pitkin tulevat muuttolinnut lentävät Raippaluodon yli. Muutto tapahtuu yöaikaan, jolloin ne eivät pysty havaitsemaan tuulivoimaloita. Alueella on kansallinen intressi merikotkan suhteen. Merikotkat lentävät saaren yli ja törmäysriski on todennäköinen. Vuoden 2009 tietojen perusteella (WWF Merikotkatyöryhmä) hankealueen läheisyydessä on 4 merikotkan reviiriä, VE 4 alueella on 15 pesimäpuuta. Suosituksen mukaan tuulivoimalle eivät sovi alueet, jotka sijaitsevat 2 km säteellä pesästä, pesien läheisyydessä n. 10 km säteellä on lintuvesiä, matalia merenlahtia, lintuluotoja ym. sekä niitten ja pesien välillä lentoreittejä, joten lausunnon antajan ehdoton mielipide on, että VE 0 on ainoa vaihtoehto, kaikilla muilla vaihtoehdoilla heikennetään merikotkan elinolosuhteita ja lisäksi myös muille petolinnuille (piekana, hiirihaukka, maakotka) tulee ongelmia muutossa sekä lisääntynyt törmäysriski. Tältä osin linnustaselvitys on puutteellinen, mutta osoittaa kumminkin alueen tärkeyden pohjoismaisena muuttoreitinä.

Vaihtoehdot VE 1 – 5 aiheuttaisivat liian paljon haittaa alueen asutukselle, koska alueen viihtyisyys, arvo ja rauha katoisivat, melun, varjostuksien ja heikomman viihtyisyyden takia. Tämä olisi kohtuutonta ihmisille myös taloudellisesta, koska omaisuuden arvo alenisi, kun alueesta tulisi teollinen. Merenkurkun saaristo on ehkä parhaiten suojeltu ja säilytetty ympäristö Suomessa, mutta asukkaita kohdellaan, niin kuin heillä ei olisi oikeuksia, eivätkä he missään nimessä saisivat tehdä moista mitä nyt hankevastaava suunnittelee.

Maailmanperintöalue on antanut alueella asuville turismista eläville ihmisille, joka on tervetullut kun perinteiset elinkeinot ovat vähentyneet. Turismin viehäytys perustuu luontoon, elämyksiin, mahdollisuudesta rentoutumiseen ja yhdessä oloon. Kyseisellä hankkeella olisi tähän kielteinen vaikutus, kuten myös muulle alueen elinkeinoille, eikä edes epäsuoranaisesti kunnalle ja paikallisväestölle, vaikkakin kunnat saisivat kiinteistöveroja, niin se ei vastaa menetyksiä, vain muutamaa maanomistajaa lukuun ottamatta, jotka voisivat hyötyä hankkeesta.

Vaihtoehto 0 antaa mahdollisuuden sijoittaa hanke muualle sopivammalle paikalle ja tämän hankkeen aineisto hyödyntää siellä sekä välttää vastaavilta ongelmilta ja väärinkäsityksiltä kun nyt.

Södra Vallgrund Jaktförening r.f.

Södra Vallgrundin metsästysseura toteaa, että tutkituista vaihtoehdoista (VE0 – VE5) ainoastaan VE0 on mahdollinen, koska muut vaihtoehdot ovat ristiriidassa Suomen ja Euroopan ympäristölainsäädännön kanssa. Sivulla 188 on kartta, joka osoittaa metsästysseuran metsästysmaat, se on kuitenkin virheellinen ja rajat ovat väärin vedettyjä.

Kohdassa 12.2.4 todetaan, että alueen riistalle tilanne tulisi olemaan muuttumaton, jolloin oikea vaihtoehto olisi VE0, jotta fauna vielä olisi lajirikas.

Kohdassa 12.2.6 ilmenee, etteivät metsästyksen vaikutukset ole riittävästi selvitetty. Ne pitää selvittää.

Ympäristöministeriö vahvisti 21.12.2010 Pohjanmaan maakuntakaavan, mutta jätti Vallgrundin tuulivoimapuisto alueen vahvistamatta, koska merikotka selvitykset olivat huonosti tehtyjä. Uudet

tutkimukset ovat osoittaneet, että merikotka on Raippaluodossa käytöksellään ja levinneisyydellään paljon herkempi tuulivoiman aiheuttamille häiriöille mitä aikaisemmin on oletettu. Arviointiohjelmavaiheessa peräänkuulutettiin useampaa sähkönsiirtovaihtoehtoa ja niiden selvittämistä, näin ei ole tehty selostusvaiheessa. Nyt on vain yksi vaihtoehto läpi maailmanperintöalueen, joka kattaisi kaikki tuulivoimavaihtoehdot.

Läheisyys Natura- alueisiin ja maailmanperintöalueeseen tekevät myös tuulivoimapuiston sijoittamisen alueelle mahdottomaksi.

Asukaskyselyssä 68 % vakituista asukkaista vastusti tuulivoimaa Vallgrundiin, mikä selvä kannanotto VE 0 vaihtoehdon puolesta

3.2 Saapuneet mielipiteet

Mielipide 1

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hankealue joka rajoittuu Maailmanperintöalueeseen, on herkkää ja ainutlaatuista aluetta, joten tässä mittakaavassa toteutettu tuulivoimapuisto muuttaisi ja tarvेलisi luontoa ikiajoiksi ja tuleville sukupolville. Tämän kokoluokan tuulivoimalat tulisi sijoittaa merelle tai vähemmän herkille alueille, kuten olemassa olevien maanteiden tai voimalinjojen läheisyyteen, eikä sellaisiin paikkoihin joka vaatii mittavaa tie- ja sähköjohtorakentamista.

Lyhytaikainen taloudellinen hyöty ei saa johtaa näin suuren herkän ympäristön riistoon, joten mielipiteen esittäjä vastustaa jyrkästi hanketta.

Mielipide 2

Mielipiteen esittäjä toteaa, ettei konsultti ole asiassa puolueeton. Hän toteaa, että epäilee ettei eläimiin - ja linnustoon sekä kaloihin kohdistuvat vaikutukset ole tarpeeksi huolellisesti harkittu.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tarvitaan suuri määrä huoltoteitä sekä muita teitä, jotta päästään huoltamaan tuulivoimaloita, kaiken tämän jälkeen, kun infrastruktuuri on rakennettu, jäljelle ei jää nimeksikään luontoa.

Mielipiteen esittäjä ihmettelee myös onko kukaan tosiaan laskenut kustannuksia mitä syntyy, kun tämän kokoisia perustuksia ja korkeita rakennelmia isketään maahan, joka koostuu suurimmaksi osaksi moreenista ja kivilohkareista. Lisäksi hän ihmettelee voimajohtojen maisemallisia vaikutuksia niin Raippaluodossa kuin mantereella sekä mitkä olisivat tämän kokoluokan tuulivoimapuiston vaikutukset Maailmanperintöalueeseen ja mitkä olisivat sen vaikutukset Suomen valtion maineeseen vastuullisena valtiona.

Mielipiteen esittäjän mielestä pienimuotoisempi tuulivoimapuisto sijoitettuna olemassa olevan tien läheisyyteen aiheuttaisi vähemmän haittaa ympäristölle.

Parasta, mielipiteen esittäjän mielestä, olisi kuitenkin sijoittaa tuulivoimalat merelle, mutta että arviointiselostuksessa on vain todettu lyhyesti merialueen olevan sopimaton tuulivoimatuotannolle ja että siitä johtuen merituulivoimapuistosta on luovuttu. Hänen mielestään tämä on tavalliselle ihmiselle vaikeaa käsittää, koska saariston matalikot ja karikot sekä saaret muodostavat ihanteellisen pohjan tuulivoimaloille. Jos etelä Öresundiin kannattaa rakentaa tuulivoimapuiston, niin onhan sitäkin halvempaa rakentaa Raippaluodon edustalle – kuitenkin tarpeeksi kauas merelle. Mietitäänhän kiinteätä tieyhteyttä Vaasan ja Uumajan välillekin, joten miksei olisi sopivaa sijoittaa tuulivoimapuisto Raippaluodon / Vallgrundin edustalle merelle.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että pitää myös tilittää kuka hankkeesta hyötyy. Näitä voi tietenkin olla maanomistajat, jotka saavat korvausta ja rakennuttaja joka saa avustuksia sekä paikalliset yritykset ja työntekijät, jotka ovat mukana rakennusvaiheessa. Miten sitten pitemmällä ajanjaksolla taaphtuu? Paitsi, että saariston luonto menee pilalle ikiajoiksi.

Lopuksi mielipiteen esittäjä esittää kysymyksenä: Voiko joku todella todistaa tuulivoiman hyödyn meidän ilmastollisissa olosuhteissa, jossa on pitkiä ja kylmiä talvia sekä vähän tuulta?

Mielipide 3

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tehkää jotain ennen kuin on liian myöhäistä ja viittaa lehtitietoihin (Vasabladet 22.6.2011), jossa esiteltiin asioita mitä päättäjien olisi ajateltavaa ennen päätöksen tekoa. Mielipiteen esittäjän mielestä on valittu aivan väärä paikka tuulivoimapuistolle. Paikkaan jossa on paljon merikotkia, joutsenia, ilveksiä ja muita eläimiä.

Mielipiteen esittäjä toteaa myös, että mitähän ne turisti ajattelevat tullessaan katsomaan Maailmanperintöaluetta ja he näkevät vain suuria tuulivoimaloita. Paikallisväestöltä ja kesäasukkailta, jotka joutuvat elämään melun ja varjostuksen/välkehtimisen kanssa, pilataan kesäidylli.

Lopuksi mielipiteen esittäjän mielestä puhutaan vain eduista, vaikka haitat ovat etuja suuremmat.

Mielipide 4

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on täysin käsittämätöntä, että Mustasaaren kunta voi hyväksyä tällaisen luonnon ja elämistön tuhoamisen. Vallgrundista tulisi käytännössä iso teollisuusalue, kun suurin osa sen luonnosta jäisi puiston alle.

Suurin osa paikallisten asukkaiden asuinmiljöistä muuttuisi olennaisesti, eikä se voi olla vaikuttamatta alueen asumisviihtyvyyteen sekä kiinteistöjen arvoihin niitä alentamalla. Myöskin kesämökin omistajat joutuisivat kärsimään arvonalennuksista sekä jatkuvasta välkehinnästä myllyjen lavoista. Myllyjen lapojen on myös todettu keräävän talvella jäätä, joka sitten sinkoutuu pitkien matkojen päähän.

Eikä sähkön tuottaminen tuulivoimalla ole edes mikään taloudellisesti järkevä vaihtoehto, kun otetaan huomioon investoinnit/ käyttöikä. Tilaisuuksissa on kerrottu hankkeen työllistävän paikallisia, mikä on täysin väärää tietoa. Hanke on niin suuri, että se ylittää EU:n hankintalainsäädännön kynnyсарvon, mikä puolestaan tarkoittaa, että urakoitsijat tulevat halpamaista. Meillä on hyvänä esimerkkinä Olkiluoto 3, missä lähes kaikki on mennyt päin mäntyä pelkästään kulttuurierojen takia.

EPV-tuulivoima on hankkeen toteutuessa ainoa voittaja asiassa, koska me kuluttajat maksamme sähköstä kovempaa hintaa syöttötariffien muodossa.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että hän vastustaa hanketta ehdottomasti, koska siitä ei hyödy muut kuin tuulivoimayhtiö.

Mielipide 5

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänellä ei ole mitään tuulivoimaa vastaan, kunhan se sijoitetaan sinne missä on olemassa oleva infrastruktuuri (esim. Olkiluoto) ja siten ympäristövaikutukset jäävät minimaalisiksi (näin ei tässä tapauksessa ole). Tässä kohteessa vedettäisiin 40 metriä leveä voimalinja Maailmanperintö-alueen läpi. Muut vaihtoehdot ovat liian kalliita. Jos näin on, koko hankkeesta olisi luovuttava. Mielipiteen esittäjä toteaa, että voimalinja koskettaa häntä henkilökohtaisesti, koska se tulee viemään suuren osan hänen metsäpalstastaan (Raippaluodon sillan vaihtoehto on hyvin epävarma) ja sen lisäksi vielä hänen huvilatonttinsa arvo tulee laskemaan. Tämä koskee myös muita tontteja sillan läheisyydessä. Mielipiteen esittäjän mielestä pitäisi käyttää maakaapelia, jos ei päädytä 0-vaihtoehtoon. Ympäristösyistä pitäisi viimeiset kilometrit toteuttaa maakaapelina.

Mielipide 6 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että kyseessä on Natura-alue ja Maailmanperintöalue, jossa on 30 vuotta tehty töitä kotkakannan elvyttämiseksi. Lisäksi alueella on 200–250 vapaa-ajan asuntoa sekä vakituista asuntoa ja vuonna 2000 myönnetty rakennusluvut ts. yhtälö ei allekirjoittaneiden mielestä toimi – ja kaikkea ei Mustasaarikaan voi saada. Suunnitelma on heidän mielestään aivan "puolipäinen" ja osoittaa päättäjien matalaa sivistystasoa.

Mielipide 7

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on huomioitava tuulivoimapuistosta aiheutuvan melu- ja valoefektin häiritsevä vaikutus lähellä asuviin ihmisiin, joten mielipiteen esittäjän mielestä tuulivoimalat olisi sijoitettava 15 km etäisyydelle vakituisesta asutuksesta. Arviointiselostuksen mukaan 125 metriä korkeat tuulivoimalat, joiden melutaso on 110 desibeliä, tulisivat vain 500 metrin päähän asutuksesta. Tämä ei ole mielipiteen esittäjän mielestä hyväksyttävää.

Mielipiteen esittäjä toteaa myös, että alueen virkistysarvo heikkenee oleellisesti, jos suunnitelma toteutuu ja sen mukana häviää mahdollisuus turistien, vapaa- sekä vakituisten asukkaiden, vapaasti liikkua, poimia marjoja ja sieniä sekä nauttia ainutlaatuisesta luonnosta ulkosaaristossa.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että suunnitelmassa on useita vaihtoehtoja käsittäen erimääräisiä tuulivoimaloita. Hän epäilee, että vaikka lupa annettaisiin pienimmälle määrälle, kuitenkin ajan mittaan rakennettaisiin suuriman suunnitellun määrän mukaisesti. Näin hänen mielestään markkinat ja demokratia toimii todellisuudessa., joten hän pitää ainoastaan 0 – vaihtoehtoa mahdollisena.

Mielipide 8

Mielipiteen esittäjä toteaa, että pitää tutkia miten alhainen pH-arvo järvivedestä, kluuvijärvistä ja fladoista, jotka mahdollisesti virtaisivat ympäristöön, vaikuttaisivat Raippaluodon lounaispuolen meriveden ja Revöfjärdenin kaloihin, kasvillisuuteen ja pieneliöihin tuulivoimaloiden, teiden ja kaapeliojien rakentamisvaiheessa.

Lisäksi mielipiteen esittäjä toteaa, että olisi tutkittava miten rakennusaika ja tuulivoimaloiden käyttö vaikuttavat alueen virkistyskäyttöön, kuten marjan ja sienten poimintaan, metsästykseseen ja kalastukseen sekä miten käy karpaloitten, jos suot kuivuvat.

Mielipide 9

Mielipiteen esittäjä huomauttaa seuraavista asioista:

- kenenkään vastuuntuntoisen ihmisen intressissä ei voi olla muuttaa maailmanperintöalue teollisuuspuistoksi
- asukaskysely osoittaa selvästi, että enemmistö paikallisväestöstä ja huvilanomistajista vastustavat hanketta
- infraäänien vaikutuksista ihmisiin on selvittämättä
- merikotkien ja muitten lintujen, kuten myös lepakoiden, elinympäristö vaarantuu
- hirven ja peuran elinympäristö vaarantuu
- paikallisväestön ja vapaa-ajan asukkaiden elinympäristö huononee
- herkkä luonto ei voi koskaan palautua alkuperäismuotoon rakennusvaiheen jälkeen
- ympäristövaikutusten arviointi on kokonaisuudessaan riittämätön, eikä voi olla pohjana esitetyille suunnitelmille, muussa merkityksessä kuin, että hankkeesta on kokonaan luovuttava.

Mielipide 10

Mielipiteen esittäjä toteaa, että pitää tutkia miten maanomistajat tuntevat ja kokevat, kun heidän metsäpaloilleen rakennetaan teitä, oja ja voimalinjoja ja siitä seurauksena todennäköisesti kieltä liikkua alueella rakennusaikana sekä mahdollisesti ikuisiksi ajoiksi.

Lisäksi mielipiteen esittäjä toteaa, että pitää tutkia miten alueen metsätalous voi tulevaisuudessa jatkua.

Mielipide 11

Mielipiteen esittäjä toteaa, että pitää tutkia miten räjäytys- ja kaivutyö sekä tuulivoimaloitten melu- ja valoefektit vaikuttavat eläimiin ja lintuihin sekä kaikkeen elävään alueella. Nyt alueella on runsaasti merikotkia, kiitos luonnonsuojelijoiden onnistuneitten toimenpiteiden ansiosta. Norjalaisten tutkimusten mukaan merikotkat kohtaavat varman kuoleman yrittäessään selvitä tuulivoimaloitten seassa, joten taas kerran on merikotka uhattuna, jos suunnitelmat toteutuvat.

Mielipide 12

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on useita syitä, joiden vuoksi Raippaluodon Vallgrund ei sovellu tuulivoimalan sijoituspaikaksi. Tärkeimmät ovat:

1. Raippaluodon saaristo on Suomen tärkeimpiä merikotkan esiintymisalueita.
2. Tuulivoimala rikkoo Merenkurkun maailmanperintöalueen luonnon integriteettiä.

Mielipiteen esittäjä ottaa lausunnossaan esille vain merikotkaan liittyvät seikat. Hän kuuluu WWF:n merikotkatyöryhmään ja hänen vastuullaan on Raippaluodon merikotkareviirien tarkastustyö. Siihen kuuluu myös uusien pesien etsintä ja pesintätuloksen vuotuinen selvittäminen ja raportointi.

Raippaluoto on Suomen ehdottomasti merkittävimpiä merikotkan esiintymisalueita. Rikkonainen metsäinen saaristo tarjoaa merikotkalle hyvät elinolosuhteet. Tämä on todettu myös YVA:n linnustoselvityksissä. YVA:n mukaan alue tuottaa vuosittain n. 7 % merikotkan poikasista Suomessa.

Norjan Smølassa rakennettiin asiantuntijoiden varoittelusta huolimatta tuulivoimala keskelle tärkeää merikotkan pesimäaluetta (eräs Norjan parhaista). Muutaman vuoden aikana myllyihin on kuollut yli 30 merikotkaa ja alue on autioitumassa merikotkista. Rakentajat toteavat nyt, etteivät voineet etukäteen aavistaa näin voimakasta vaikutusta. YVA:ssa tunnustetaan hankealueen merkitys merikotkien kannalta, mutta ei ole kyetty esittämään mitattavaa arviota tuulivoimalan vaikutuksista merikotkaan. Tilanne on siis Smølan kaltainen.

YVA:ssa todetaan, että hankealueella on 4 merikotkan reviiriä, mutta ei tiedossa olevaa aktiivista pesää. Raippaluodosta ja siihen liittyviltä saarilta löytyi kesällä 2011 yhteensä 9 pesää, jossa oli yhteensä 15 poikasta. On todennäköistä, että poikaspesiä on tämän lisäksi vielä löytämättä 3-4 kappaletta. Uusia reviireitä syntyy koko ajan, ja vanhoja häviää (kuolleisuus). Tätä osoittaa sekin, että uusia, ennen tuntemattomia poikaspesiä löytyi kesällä 2011 kaksi kappaletta. Toinen niistä oli lähellä hankealuetta. Lisäksi kesällä 2011 oli useassa tarkastetussa pesässä aktiviteettia (saalistähteitä jne.), mutta pesintä ei syystä tai toisesta ollut edennyt. Ikävin tapaus oli lähellä hankealuetta olevalla pesällä tapahtunut pesivän naaraan ampuminen. Naaras oli ammuttu pesältä toukuussa ja mitä todennäköisimmin pesässä oli pienet poikaset (koivussa olevalle pesälle ei voi kiivetä).

YVA:ssa todetaan, että tuulivoimalalla on vaikutusta paitsi voimala-alueella pesiville/pesimistä yrittäville kotkille. Kuitenkaan YVA ei pysty arvioimaan eri toteuttamisvaihtoehtojen lopullista vaikutusta Raippaluodon merikotkakantaan. YVA:ssa esitetyn suppean toteuttamisvaihtoehdon (5) kohdalla väitetään, että sen vaikutukset olisivat merikotkan kannalta vähäisemmät. Tutkimukseen perustuvia faktoja ei väitteelle kuitenkaan ole. Smolessa tietyt tuulimyllyt tappoivat moninkertaisesti kotkia muihin verrattuna. Syitä tähän voidaan vain arvailla:

1. Reunimmaisat myllyt ovat vaarallisimpia.
2. Mylly sijaitsee muuttoreitillä tai lähellä yöpymispaikkaa (hämärälennot)
3. Mylly sijaitsee saalistusalueella tai reitillä sinne

Toteuttamisvaihtoehto 5:ssä myllyt (9) sijaitsevat Bredskäretin alueella. Satelliittilähettimellä varustetut nuoret merikotkat (4) oleskelivat myös tällä alueella. Alueella sijaitsee kalarunsas matala lahti, jossa merikotkat usein saalistavat. Samoin alueella on kaksi kalojen nousupuroa, jotka ovat keväisin merikotkien suosiossa. Bredskäretin merikotkareviiri on ollut autio useita vuosia, mutta kesäkuussa 2011 havaittiin, että vanhaan pesäpuuhun oli tuotu uusia oksia, alla oli kotkansulkia, ulosteita ja saalistähteitä.

Kaikissa toteuttamisvaihtoehdoissa sähkönsiirto suunnitellaan toteutettavaksi ilmajohdoilla. Voimalinja kulkisi läpi saaren ja myös läheltä useita kotkan pesiä ja saalistusmaita. Raippaluodossa on ilmajohtoihin kuollut (dokumentoidusti, suurin osa kuolleista jäänee löytymättä) viimeisten 10 vuoden aikana n. 10 merikotkaa (viimeksi keväällä 2011 Raippaluodon Bagarvägenillä). Voimalinja tulisi lisäämään törmäysriskiä moninkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Tästä ei ole esitetty arviota YVA:ssa.

Yhteenveto:

Raippaluoto on merikotkan tärkeimpiä esiintymis- ja lisääntymisalueita Suomessa. Tuulivoimaa ei tule rakentaa tällaisille alueille. Norjassa myönnetään, että tuulivoiman rakentaminen merikotkalle tärkeälle Smølan saarelle oli virhe. YVA:ssa ei kyetä esittämään mitä tuulivoimaloiden ja voimalinjan rakentaminen aiheuttaisi pitkällä aikavälillä saaren merikotkakannalle, vaikka senkin mukaan alue on tärkeä merikotkan esiintymisalue. Alueelle ei tule rakentaa tuulivoimaa.

Mielipide 13

Mielipiteen esittäjä toteaa yksinkertaisesti, että hän vastustaa tuulivoimapuistoa Vallgrund - Söderudden alueella.

Mielipide 14

Mielipiteen esittäjä toteaa yksinkertaisesti, että hanke tuhoaa luonnon ja eläinkunnan.

Mielipide 15

Mielipiteen esittäjä toteaa yksinkertaisesti, että hanke tuhoaa enemmän kun mitä se tuo hyötyä.

Mielipide 16

Mielipiteen esittäjä toteaa yksinkertaisesti, että hanke tuhoaa kaiken tieltään.

Mielipide 17

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän pitäytyy siinä mitä hän lausui YVA ohjelmavaiheessa syksyllä 2008, eli pitää selvittää onko ympäristöllisesti parempi, jos mahdollinen voimalinja vedetään meren kautta Raippaluodon eteläpuolelta, maavaihtoehdon sijasta.

Lisäksi pitäisi selvittää miten voidaan käyttää jo olemassa olevia linjakatuja Raippaluodossa välttääkseen herkkiä alueita, kuten Sandöfjärd ja Vargusfjärden – Backfladan – Vålvan alueita.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, ettei Södra Vallgrundin alue sovellu tuulivoimapuistoalueeksi, ei edes vaihtoehdossa jossa olisi 9 tuulivoimalaa.

Mielipide 18

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimala on suuri vaara merikotkien ja ihmisten asumisympäristölle eikä tuulivoimala sovi Natura – alueille, joten hän vastustaa kovasti että voimaloita rakennettaisiin Raippaluotoon.

Mielipide 19

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimapuisto on uhka merikotkille ja muulle luonnolle ja että se myös uhkaa ihmisten elinympäristöä, eikä tiedetä mitä vaikutuksia ääni- ja valoefekteillä on ihmisiin. Voimajohtoa ollaan vetämässä 50 m leveydeltä Alskatiin suoraan Raippaluodon maailmanperintöalueen poikki. Näitten asioitten takia mielipiteen esittäjä, ei tahdo että puistoa rakennetaan.

Mielipide 20

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on epäsopivaa rakentaa 9 tuulivoimalan tuulivoimapuistoa länsi Raippaluotoon ja näin menetellen kiertää ehtoja, jotta sen jälkeen voisi rakentaa 42 tuulivoimalaa niin kuin oli alun perin ajateltu. Koko Raippaluodon saari on Suomen suurin merikotkien lisääntymisalue eikä Raippaluodon saari ole sovelias tuulivoima-alueeksi. Suunniteltu tuulivoimapuisto on myös liian lähellä asutusta.

Mielipide 21

Mielipiteen esittäjä toteaa, että koska ympäristöministeriö pitää kyseistä aluetta sopimattomana tuulivoimalle hän puolestaan katsoo, että jatkosuunnittelu on aiheeton, jopa YVA- selostus osoittaa useita kielteisiä vaikutuksia, mitä tämän luokan toimenpide aiheuttaisi tähän asti rakentamattomaan saaristoluontoon, jopa vaihtoehto 5 alueella on monta järveä missä merikotka saalistaa. Asukaskyselyn mukaan suurin osa paikallisväestöstä suhtautuu kielteisesti hankkeeseen. Mielipiteen esittäjän mielestä hankkeen taloudellinen merkitys, joka on täysin riippuvainen tuista, on pieni ja luonnolle, asumiselle sekä vapaa-ajan toiminnalle ym. aiheutuvat kielteiset vaikutukset ovat suurempia.

Mielipide 22

Mielipiteen esittäjä toteaa, ettei näe mitään positiivista hyötyä, ei työllisyys eikä taloudellisessa merkityksessä. Kaikki selvitykset osoittavat negatiivisia vaikutuksia väestölle ja luonnolle ja sen takia hankkeesta on luovuttava.

Mielipide 23

Mielipiteen esittäjä toteaa, että Raippaluotoon ei tulisi tuulivoimaloita ja hän toteaa lisäksi, että ne voi sijoittaa sopivimmille alueille, kun saaren pieniin metsiin.

Mielipide 24

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimalat tulevat pilaamaan sen kauniin kuvan mitä heillä on kauniista saaristosta, eikä koko heidän saaristostaan enää ikinä tule sellaista millainen se kerran on ollut silloin kun heidän esi-isänsä sen rakensivat ja suunnittelivat, eikä ilman heitä olisi tätä ihaana ja luonnonkaunista saaristoa. Mielipiteen esittäjä toteaa, että voisivat rakentaa näitä tuulivoimaloita avomerelle, kaukana ihmisistä ja eläimistä. Lopuksi hän esittää hartaan pyynnön, että saisivat pitää sen kauniin näkymän saaristostaan.

Mielipide 25

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimaa hän ei sinänsä vastusta, mutta katsoo että Vallgrund-Raippaluoto alueet ovat liian pienet hankkeelle. Tällainen toimenpide tähän luontoon aiheuttaa sen, että luonto on ainiaaksi tuhottu, mikä vaikuttaa kasveihin, eläimiin eikä vähiten ihmisiin, jotka ovat sukupolvesta toiseen hoitaneet pieniä metsäalueitaan, joilla heillä on ollut vapaus metsästä

ja harrastaa ulkoilua. Näin ollen on parempi sijoittaa näitä valtavia tuulivoimaloita suuremmille metsäalueille, kaukana asutuksesta, mm. myös ajatellen terveysriskejä, joita ei vielä ole kokonaan selvitetty.

Mielipide 26

Mielipiteen esittäjä toteaa, että miksi ei tuulivoimaloita rakenneta paikkoihin missä infrastruktuuri on sopivampi. Pitäisi enemmän tutkia niitä terveysriskejä joille ihmiset ja eläimet asettuvat alttiiksi tuulivoiman takia. Tämä pitäisi pitkän ajanjakson aikana, eikä vain muutaman kuukauden aikana.

Mielipide 27

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hanketta ei pidä toteuttaa, koska suurin osa paikallisväestöstä ja huvilanomistajista vastustavat sitä. Suunnittelualueella on aktiivisia merikotkia ja erittäin rikas lintuusto. Näihin puisto vaikuttaa kielteisesti.

Mielipide 28 (2 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että he protestoivat hanketta vastaan, vaikka ei se heitä suoraan kosketa, mutta hanke koskettaa vanhempia ja veljiä, jotka omistavat maata Brändövikissä, eivätkä he henkilökohtaisesti ainakaan luovuttaisi maata sen paremmin tuulivoimaloille kun läpikulkuteillekään.

Mielipide 29

Mielipiteen esittäjä toteaa, että alueella on merikotkien reviirit. Hänen paikastaan etelään olisi tulossa 2 tuulivoimalaa, joten varjostus niistä olisi mahdollinen riski. Sen lisäksi hänen vanhemmiltaan perinnöksi tulevalla metsäpalstallaan tulisi voimajohto. Mielipiteen esittäjän mielestä hanke voisi estää häntä saamasta rakennuslupaa tulevaisuudessa. Viimeksi mielipiteen esittäjä toteaa, että hankevastaava ei ole ollut yhteydessä paikallisväestöön keskustellakseen heidän kanssaan.

Mielipide 30

Mielipiteen esittäjä toteaa, että Mustasaaren tuulivoimapuistohanke on aikaisemminkin ollut arvioitavana (ohjelmavaihe) ja siitä hänen antama kannanotto on otettava huomioon myös tätä hanketta arvioitaessa.

Kannanotto liittyen sähkön siirtoon ja 110 kV voimalinjaan

- 1) Tuulivoimapuistolla pienessäkin koossa (9 turbiinia) aiheuttaa voimalinjan osalta yhtä suuren haitan kun aikaisemmassa arvioinnissa. Ilmajohdot on korvattava sähkökaapelilla joka paikassa.
- 2) Saaren länsiosassa on paljon soita ja märkiä alueita jotka ovat myös asukkaille ja maanomistajille huonosti käytettäviä tai taloudellisesti hyödynnettäviä alueita. Avojohto kulkee saaren länsiosassa korkeilla ja kuivilla alueilla tehden ne vähäisetkin kuivat maat käyttökelvottomiksi maanomistajille ja maata käyttäville. Johtokatu on n. 46 metriä leveä.
- 3) Ilmajohdot ovat vaarallisia suurille linnuille. Joka vuosi kuolee isoja lintuja törmättyään ilmajohdoin.
- 4) Hän pitää ilmajohtoja jopa tuulivoimaloita pahempana maiseman pilaajana.
- 5) Nykytekniikalla on ilmajohdot korvattavissa maakaapelilla. Muita vaihtoehtoja sähkön siirtoon ei tule hyväksyä.

Kannanotto liittyen tuulivoimapuistoon

- 1) Tuulivoimalan vaikutus lintuihin on arvioitava tarkemmin yhdessä luonto organisaatioiden ja lintu asiantuntijoiden ja organisaatioiden kanssa. Lintukanta ei saa vahingoittua eikä suurten lintujen kuten merikotkien elinympäristöä häiritä hankevastaavan raha-ahneuden takia.
- 2) Maisema ja maailman luonnonperintökohteisiin ei tule koskea yksikään yritys tai kunta joka kunnioittaa asukkaita, luontoa, vihreitä arvoja ja meidän jälkeläisiä! On itsestään selvä että Etelä-Pohjanmaan Voima ei kunnioita muuta kun lisää taskurahaa. Hanke on hylättävä ja yhtiölle on annettava huomautus ja pyyntö huomioida sitä perintöä mitä myös UNESCO on huomannut ja haluaa suojella nimenomaan raha-ahneiden yritysten ja ihmisten vuoksi.
- 3) Energian tuotannosta koitua hyöty suhteessa maa pinta-alaan mitä tuhoutuu tai menee käyttämättömäksi on olemattoman pieni. Olisi syytä laskea kuinka monta hehtaaria maata menee käyttämättömäksi 78 GWh sähkötuotannon vuoksi. Tämä on käsittämätöntä luonnon tuhlausta.
- 4) Jos tuulivoimaloita päätetään rakentaa, on sekä tornin korkeudelle että siipien pituuksille asetettava maksimipituudet. Tornin korkeus on oltava matalin saatavana oleva korkeus ja siipien pituudet lyhimmat saatavana olevat pituudet jotta tuulivoimalapuiston vaikutus luontoon ja asukkaisiin olisi mahdollisimman pieni.
- 5) Eteläpohjanmaan Voiman on korvattava kaikille lähialueen maanomistajille tuulivoimalapuiston haitoista merkittävä vuotuista korvausta haitoista jotka tuulivoimala aiheuttaa maankäytölle ja asumiselle. Jokainen maanomistaja, on puiston rakentamisenkin jälkeen pystyttävä hyödyntämään omaa maataan, kuten tuulivoimalapuistoa ei olisi olemassa, esim. rakentamalla asuinrakennusta omalle maalle siten että yksikään tuulivoimalayksikkö ei haittaa siellä asumista. Ei riitä että yhtiö vuokraa tuulivoimalan alla olevan maan vaan korvauksia on maksettava myös n. 1-3 km säteellä jokaisesta tuulivoimalayksiköstä haitan mukaan. Hinta voisi olla hehtaari pohjainen ja riittävä korvaamaan maankäytön, äänihaitan ja näköhaitan aiheuttavat haitat
- 6) Miksi hankevastaava haluaa rakentaa näin erikoiselle paikalle kuten Raippaluodon saarelle?

Hankkeen merkitys Etelä-Pohjanmaan Voimalle

9 tuulivoimalan puisto tuottaa sähköä n. 78 GWh vuodessa. Etelä-Pohjanmaan Voiman nykyinen tuotanto on n. 4 400 GWh/ vuosi. Määrältään tästä hankkeesta tuleva energia lisää EPV:N nykyistä tuotantoa n. 1 %. Näin ollen hanke ei ole toiminnallisesta tai taloudellisesta näkökulmasta edes vähän merkittävä Etelä-Pohjanmaan Voimalle, joten hanke on hylättävä.

Raippaluodon saari on ainutlaatuinen saari ja kooltaan Suomen isompia. Luonto on vaihtelevuuden, eläin- ja lintukannan vuoksi rikas. Saaren luonto on ainutlaatuinen ja vielä tällä hetkellä puhdas ja melko koskematon. Voimalaitosalueen perustaminen tällaiselle alueelle on luontoarvojen väheksymistä - Ei luontoarvojen edistämistä.

Yhteenvetona:

- hankkeella on merkittäviä vaikutuksia saaren luontoon ja asukkaiden elämään
- hanke on hylättävä kokonaisuudessaan
- hankkeesta saadut hyödyt ovat hankevastaavalle olemattomat
- hankkeesta koituvat haitat ovat merkittäviä saaren asukkaille, linnuille, luonnolle ja mahdollisuuksiin hyödyntää puhdasta lähes koskematonta luontoa tulevaisuudessa.
- hankkeen energiantuotanto on olematon yhtiölle ja energiantuotanto per tuhattu neliö, joka saarella tuhoutuu, on myös olematon
- isosta tuhosta ja jatkuvan vaaran aiheuttamisesta lintukannalle tulee vain pieni rahallinen hyöty.

Mielipide 31 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että haluavat esittää seuraavat kommentit ja huomautukset

1. Selvityksen mukaan vapaa-ajan asukkaat ja vakituiset asukkaat vastustavat hanketta suurella enemmistöllä. Saatu tulos on yksiselitteinen, vaikka mielestämme vapaa-ajan asukkaiden mielipiteiden kuuleminen oli tutkimuksessa puutteellinen mm seuraavilla perusteilla
 - asukaskyselyä ei lähetetty vapaa-ajan asukkaille ennen kuin vapaa-ajan asukkaat valittivat asiasta konsultille ja myöhemmin lehdistölle. Senkin jälkeen kysely lähetettiin vain sitä erikseen pyytäneille. Tämä johti siihen, että arviointiselostuksen liitteen 2, taulukko 1 mukaan vain 43 muualla kuin Vallgrundissa vakituisesti asuvaa, hankealueen vaikutusalueella olevaa vapaa-ajan taloutta osallistui kyselyyn.
 - hankealueeseen liittyvillä alueilla on oman arviomme mukaan yli 500 vapaa-ajan asuntoa eli kysely meni vain pienelle osalle alueen ulkopuolella vakituisesti asuvista vapaa-ajan asukkaista. Oma arviotamme tukee mm se, että Södra Vallgrundista Klobbskattiin on linnuntietä yli 20 km ja rantaviivan pituus on moninkertainen, ehkä 100-200 km.
 - Brändövikin (postinumero 65950) taloudet on jätetty kyselystä pois, vaikka Brändövik sijaitsee kohdealueen välittömässä läheisyydessä.
2. Koko Mustasaarella on Tilastokeskuksen mukaan 3652 kesäasuntoa. Suurimittakaavaisen tuulivoimateollisuusalueen vaikutusta alueen kiinteistöjen arvoon ja korvauksia arvonnetyksistä ei ole arviointiselostuksessa kuvattu tai laskettu. Nämä tulee laskea ja esittää malli, miten arvonalennus hyvitetään.
Huvilanomistajien eli yksityisten veronmaksajien oikeudet pyrittiin YVA-menettelyssä ohittamaan ammattitaidottomasti ja tarkoitushakuisesti julkisuudessa ”nimby – konsultointiarvioinnilla”.
3. Koska loma-asunnoilla on useita käyttäjiä, koskee tuulivoimateollisuusalueen rakentaminen tuhansien ihmisten elämän ja vapaa-ajan laatua. Vakituisesti lähialueella asuvien lisäksi arvio niiden ihmisten kokonaismäärästä, joka aluetta käyttää virkistymiseen, tulee liittää selvitykseen.
4. Kesäasukkailla on merkittävä vaikutus Mustasaaren kunnan talouteen ja kunnan palveluiden käyttöön. Suurimittakaavainen tuulivoimarakentaminen tulee vaikuttamaan negatiivisesti Raippaluodon imagoon asutusalueena ja toisaalta Maailmaperintöalueen vetovoima laskee. Tätä ei ole selvityksessä huomioitu. Hankkeen kokonaisvaikutus Mustasaaren kunnan talouteen on jätetty yva-selostuksessa huomiotta.
5. Suurimittakaavaisen teollisuushankkeen naapurustovaikutukset sekä vaikutukset Natura alueen suojeluarvoihin (erityisesti merikotka) huomioiden tulee hankkeelta vaatia YSL 28 § mukainen ympäristölupa.
YVA-selostuksen yhteenvedossa, s.16 sanotaan, että tuulivoimatuotantoon suunniteltu alue ei sijoitu Natura –alueelle. YVA-selostus on mielestämme näiltä osin puutteellinen ja sitä on täydennettävä seuraavasti 1) on esitettävä selkeästi hankealueen etäisyys lyhimmillään lähimmille Natura –alueille 2) on esitettävä lähimpien Natura-alueiden kaikki suojeluperusteet, tarkoittaen sekä luontodirektiivin että lintudirektiivin mukaan suojeltuja lajeja 3) on esitettävä perusteltu arvio hankkeen vaikutuksista kyseiselle/kyseisille suojeluarvoille.
6. Hankealueen soveltuvuutta tuulivoimatuotantoon on käsitelty Pohjanmaan liiton vuonna 2010 teettämässä selvityksessä ”Uusiutuvat energiavarat ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla” Selvityksen tekijä on sama yhtiö, joka on toiminut konsulttina YVA selvityksessä. Pohjanmaan liiton kyseisen selvityksen mukaan Raippaluoto ei ole soveltuva tuulivoimatuotantoon ja Pohjanmaalta löytyy useita paremmin tuulivoimatuotantoon soveliaita kohteita. Ko. selvitys tulee liittää osaksi Mustasaaren tuulivoiman YVA arviointiselvitystä.

7. Ympäristöministeriö poisti tuulivoima-aluevarauksen Raippaluodon kohdalta Pohjanmaan maakuntakaavasta. Ympäristöministeriön käyttämät perusteet poistolle on syytä esittää YVA selostuksessa ja huomioida YVA selostuksen johtopäätöksissä.

Mielipide 32

Mielipiteen esittäjä toteaa, että alueella kasvaneena ja nykyisin sinne muuttaneena vapaa-ajan viettäjänä hän ei halua tuulivoimaloita nurkkiinsa, eikä myöskään lähelle muuta vakituista asutusta.

Hän pitää tuulivoimaloiden melua ja välkehtimistä erittäin häiritsevänä ja lisäksi tällainen tuulivoimaloiden asettuminen alueelle vaarantaisi luontoa ja ympäristöarvoja. Myös merikotkat vaarantuisivat törmäysriskin myötä, ihmisten elinympäristö huononisi ja maankäyttö kärsisi tuulivoimaloitten kielteisistä vaikutuksista.

Mielipide 33

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän omistaa metsää ja kesähuvilan Raggskärin metsäautotien varrella ja sen takia haluaa esittää mielipiteensä arviointiselostuksen puutteista.

Ensiksikin hän toteaa, että Södra Vallgrundiin ei pidä sijoittaa tuulivoimapuistoa, koska alueella on herkkä ja lajirikas luonto, mm. viitasammakko, merikotkia ja n. 80 muuta lintulajia, jotka tekevät alueesta uniikin. Mielipiteen esittäjän mielestä arviointiselostuksessa ei ole tarpeeksi riittävästi selvitetty miten tuulivoimaloiden rakentaminen vaikuttaa köyhdyttävästi alueen lajirikkauteen ja alkuperäisluontoon, kun koskematon ainutlaatuinen teollistuu, niin luonnon monimuotoisuutta ei saada takaisin. Mielipiteen esittäjän mielestä paikallisväestön tulevat ongelmat, kuten tuulivoimaloista lähtevä infraääni ja valorefleksit, ei ole selvitetty riittävästi. Paikallisväestöstä 67 % on vastustanut hanketta. Lisäksi mielipiteen esittäjän mielestä arvioinnissa ei ole riittävästi otettu kantaa maailmanperintöalueen statuksen säilymiseen tuulivoimaloitten, voimalinjojen ja teitten rakentamisen jälkeen. Arvioinnista ei myös löydy seikkaperäistä selostusta siitä miten Södra Vallgrundin alue saneerataan 25 vuoden päästä, kun tullivoimapuisto puretaan.

Mielipide 34

Mielipiteen esittäjän mielestä Raippaluotoon eikä Vallgrundiin pidä rakentaa tuulivoimaloita, koska rakentamisella on liian negatiiviset vaikutukset saaristomaisemalle ja maailmanperintöalue tuhoaan, kuten myös muu maisema, joka rumentuu. Kaikki, pieninkin, vaihtoehto arviointiselostuksessa osoittaa, että seuraukset rakentamisesta ovat erittäin negatiivisia, myös teitten ja voimajohtojen. Turismi elinkeinona tulee kärsimään ja tällä on negatiivinen vaikutus työllisyyteen Raippaluodossa ja Vaasan seudulla. Raippaluodossa ei myös ole satamaa, joka voisi vastaanottaa 63 m pitkiä tuulivoiman lapoja. Mielipiteen esittäjä toteaa myös, että päällimmäisenä ongelmana tulee olemaan häiritsevä melu jos hanke toteutuu, myös infraäänit joista asiantuntijat puhuvat, mutta jota ei ole arvioitu, joten etäisyydet tuulivoimaloitten ja asutuksen välillä pitäisi olla vähintään 3-5 km. Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että ei ole olemassa mitään hyväksyttävää argumenttia tietoiselle alueella pesivän merikotkan tappamiselle, joka pahimmassa tapauksessa johtaa siihen, että joka kuu-kausi kuolee merikotka. Kuka ottaa taloudellisen vastuun jokaisesta kuolleesta merikotkasta?

Mielipide 35

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen mielestään tuulivoimapuisto on parempi vaihtoehto kuin ydinvoima tai maakaasu Venäjältä ja on tuulivoiman kannalla.

Mielipide 36

Mielipiteen esittäjä toteaa lyhyesti, että tuulivoimalat tulevat liian lähelle asutusta.

Mielipide 37

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen mielestään on täysin perusteetonta ja käsittämätöntä suunnitella ja sijoittaa tuulivoimalapuisto kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle ja ainutlaatuiselle alueelle lähelle pysyvää ja kesäasutusta. Myöskään tuulivoimalan terveysriskejä esim. infraäänivaikutuksia ei ole tutkittu riittävästi. Seudun vetovoima tulevaisuudessa ei ole tämänkaltaisissa asioissa, vaan aidossa luonnossa. Viranomaisten ja valistuneiden kuntapäätäjien uskoisi tämän ymmärtävän. Kansalaisten valtavan enemmistön mielipidettä tulee kunnioittaa. Tuulivoimalle on varmasti löydetävissä joka suhteessa parempi paikka. Yhteistyömahdollisuudet esim. Ruotsin kanssa tulee selvittää.

Mielipide 38

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän edellyttää että Raippaluodon tuulivoimalan osalta selvitetään todella perusteellisesti ja tieteellisesti sen terveys- ja ympäristöhaitat ihmisille, eläimille, ja luonnolle. Tutkimuksen tulokset tulee informoida kaikille intressiryhmille ymmärrettävästi ja objektiivisesti. Hänen mielestään suunniteltu alue on liian arka ao. hankkeen toteuttamiselle.

Mielipide 39

Mielipiteen esittäjä toteaa, että heillä on loma-asunto Brändövikissä lähellä suunniteltua tuulipuistoa. Mielipiteen esittäjä vastustaa jyrkästi suunniteltua puistoa, koska arvokas luonto tuhoutuu, tulee terveys-, melu- ja viihtyisyyshaittoja, joten paikka on ehdottomasti väärä tuulipuistolle.

Mielipide 40

Mielipiteen esittäjä toteaa, että loma-asutus tuhoutuu. Luonto on arvokas, eikä sitä kannata riskeerata. Alue on myös harvinainen merikotka-alue. Terveys- ja meluhaitat lisääntyvät.

Mielipide 41

Mielipiteen esittäjä toteaa, että alue on aivan liian herkkä tuulivoimapuistolle. Vakituinen asutus ja vapaa-ajan asutus ovat aivan liian lähellä. Etäisyyden pitäisi olla vähintään 3000 m. Arvokas ympäristö ja maailmanperintöalue vaarantuisivat. Tutkimusten mukaan terveysriskit ovat todennäköisiä. Valittu sijainti on mitä epäsopivin.

Mielipide 42 (3 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että on mahdotonta rakentaa tuulivoimapuistoa suunnitellulle alueelle, koska mm. merikotkat, kalasääksi ja muuten lajirikas linnusto pesivät siellä. Merikotka on lailla suojeltu ja tätä ei pidä kiertää, joten ainoaksi vaihtoehdoksi jää 0- vaihtoehto. Lisäksi kyseinen alue ei ole maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimapuistolle. Ympäristöministerikin on sitä mieltä, että tuulivoimapuiston sijoittaminen tälle alueelle vaarantaisi luontoa ja ympäristöarvoja, joten on käsittämätöntä että hankevastaava vielä jatkaa hankkeen suunnittelua.

Mielipiteen esittäjät vaativat, että huomioidaan paikallisväestön mielipidettä, joka vastustaa tuulivoimahanketta ja demokratian hengessä sekä enemmistön kantaa huomioon ottaen on luovuttava hankkeesta. Tämä olisi linjassa arviointiselostuksessa esitettyyn väitteeseen kunnioittaa väestön mielipidettä. Nyt väestö on puhunut ja sen mukaan he eivät halua tuulivoimaloita tälle alueelle, mutta silti jatketaan häikäilemättömästi.

Hanke alentaisi kiinteistöjen, kesäasuntojen ja tonttimaan arvoa. Menetetäisiin myös arvoja joita ei rahassa voi mitata, kuten melkein koskematon luonto ja alueen arvo virkistysalueena. Lisäksi alue on liian lähellä Natura-aluetta.

Mitkään suunnitelmat eivät ole osoittaneet miten ratkaistaan lasten liikennetilanne alueella hankkeen toteutuessa. Tätä on aikaisemmin kysely, mutta kuten kaikki mikä liittyy paikallisväestöön,

siitäkään asiasta ei ole hankevastaavan taholta välitetty. Alueella on todellakin lapsia, vaikka selostusta lukiessaan saa käsityksen, että alueella kasvaa ainoastaan risukkoa.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että myös alueen maisemakuva muuttuisi. Selostuksessa ei ole tietoa voimalinjan vahingollisista vaikutuksista ihmisiin, esim. miten säteily vaikuttaa pikkulapsiin. Kuka vastaa näistä haitallisista terveysefekteistä?

Alueella asuvat eivät hyväksy, että voimaloita rakennetaan alueelle ilman selvää tutkimusta miten se vaikuttaa terveyteen, eivätkä he ole valmiita toimimaan koekaniineina. Tietokoneilla tehdyillä mittauksilla ei ole minkäänlaista tekemistä todellisuuden kanssa. Infraääni mittaukset on tehty lyhyissä jaksoissa ja ovat arvottomia, näitä olisi voitu tehdä pitkällä ajanjaksolla luotettavasti, mutta kun näin ei olla tehty on myös luovuttava tuulivoimapuiston rakentamisesta lähelle asutusta. Suomessa käytettävät mittausarvot ja lainsäädäntö ovat vanhanaikaisia, esim. Ruotsissa käytetään uudempiaikaisia. Selostuksessa ei sanallakaan mainita tuulivoima oireyhtymiä, jotka muodostuvat ihmisiin jotka asuvat lähellä tuulivoimaloita, mikä on häikäilemätöntä. Kaikkiin kysymyksiin mitä asiasta on esitetty hankevastaavalle, vastataan väistellen ja antamalla epäselviä ja epämääräisiä vastauksia. Ei tiedetä vastauksia itsekään, mutta silti jatketaan suunnittelua. Tilanne oli sama 50-luvulla ydinvoimarakentajien puolestapuhujien suhteen. Hekin puhuivat lämpimästi ydinvoiman puolesta. Tilanne on sama. On olemassa terveysriski jota ei kuule, mutta joka on olemassa. Lopuksi mielipiteen esittäjät toteavat, ettei haittavaikutuksista ole kerrottu ja tiedotettu vaan ne on salattu.

Mielipide 43

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän maanomistajana ja vakituisesti alueella asuvana vieläkin vastustaa tuulivoiman rakentamista Vallgrundiin, koska se tuo mukanaan ainoastaan harmia kaikilta osin, niin saaristomaisemalle, alueella vakituisesti asuville, eläimille ja linnuille sekä vapaa-ajan asutukselle. Mielipiteen esittäjä tuo seuraavat asiat esille:

- paikallisväestö ja vapaa-ajan asukkaat ovat vastustaneet hanketta alusta asti
- varaus on pyyhitty Pohjanmaan maakuntakaavasta, eikä ympäristöministeriö ole vahvistanut kaava tuulivoimapuiston osalta
- YVA:ssa annetaan ymmärtää, että voitaisiin rakentaa pienempi tuulivoimapuisto, mutta aikaisemmin on sanottu että tarvitaan vähintään 45 tuulivoimalaa, jotta hankkeesta tulisi kannattava, joten kaikesta päätellen aikomus on rakentaa suuri tuulivoimapuisto vaiheittain
- ympäristövaikutusten arvioinnista selviää, että hanke aiheuttaa suuria kielteisiä vaikutuksia ihmisiin, eläimiin ja koko maisemalle ja että asumisviihtyisyys kärsii pitkästä rakennusaikaisesta vaiheesta, lisääntyvästä raskasliikenteestä, häiritsevästä melusta, varjostuksista, maankäytön rajoittamisesta, linnuston häiritsemisestä, virkistyskäytölle aiheutuvista häiriöistä, visuaalisesta muutoksesta ja maiseman pirstoutumisesta
- vaikutukset liikenneturvallisuudelle ovat suuria, kun lisääntyvä liikenne aiheuttaa suuria ongelmia ja riskejä, varsinkin lapsille, vanhuksille, kotipalvelulle ja työssäkäyville. Saaristossa ollaan täysin riippuvaisia autosta ja liikenne on jo nyt suuri, tiet ovat kapeat ja usein huonokuntoisia, eikä Vallgrundin alueella ole edes pyöräteitä
- ilmavoimajohto vaikuttaa paljon suuremmalle alueelle, kuin varsinainen hankealue ja pitkät matkat voimajohtoa kulkee läpi maailmanperintöalueen
- mikään vaihtoehdoista 1-5 ei voi toteuttaa ilman että se vaikuttaa merikotkiin
- suurin osa arktisten muuttolintujen reiteistä kulkee suoraan suunnitellun alueen tuulivoimaloitten ja voimajohdon yli

- viihtymättömyys, lisääntynyt huoli taloudellisista vaikutuksista, huoli lisääntyvästä liikenteestä ja pilaantuneesta luonnosta loukkaavat paikallisväestön mahdollisuutta terveelliseen elämään, mutta turvallisuus ja mahdollisimman terveellinen elämä ovat perusoikeuksia.

Väite, että maisemaa voidaan palauttaa entiselleen sellaisten valtaviin toimenpiteiden jälkeen, ei pidä paikkaansa, koska jo vanhojen havumetsien kehitys maalle, joka on noussut merestä, on kestänyt n. 500 vuotta (YVA, s. 107), niin miten kauan kestää entisöidä betoniperustusten jäljet ja rikkonaisen, rikkirakennetun saariston maiseman ja mihin hintaan?

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että saaristolaiset ovat hoitaneet luontoaan vuosisatoja ja viimeisten 50 vuoden aikana on istutettu huomattavia metsäpinta-aloja. Näitä satsauksia ei pidä aliarvioida, rakentamalla lyhytaikainen ja turmeleva tuulivoimapuisto, joka vain hyödyttää hankevas-taavaa ja muutamaa maanomistajaa, kaikki tämä saaristolaismaiseman kustannuksella. Tätä ei voi hyväksyä.

Mielipide 44

Mielipiteen esittäjä toteaa, että – ei tuulivoimapuistoa Raippaluotoon. Ainutlaatuinen saaristo on säilytettävä sellaisenaan, sekä eläinkunta että ihmiset.

Mielipide 45

Mielipiteen esittäjä toteaa, että – ei tuulivoimapuistoa Mustasaaren saaristoon. Tuulivoimapuistot voidaan rakentaa merelle, jos niitä välttämättä pitää rakentaa, koska saaristo on ainiaaksi pilattu, jos hanke toteutetaan.

Mielipide 46 (2 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että hanke on liian suuri toimenpide luonnolle, eikä tuulivoimaloita pidä rakentaa.

Mielipide 47

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei tuulivoimapuistoa Raippaluodon saaristoon, koska hieno saaristo ei saa pilata.

Mielipide 48

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen mielipidettään huomioidaan, eli ei tuulivoimapuistoa Raippaluodon saaristoon.

Mielipide 49

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa kaikkia suunnitelmia rakentaa tuulivoimapuisto Raippaluodon saaristoon, koska sellainen tuulivoimateollisuus ei sovi sellaiseen herkkään luontoon ja:

1. Ei ole huomioitu enemmistön tahtoa, vaikka paikallisväestö ja vapaa-ajan asukkaat ovat esittäneet aikaisemmin huomautuksia, valituksia ja protesteja vastustaen hanketta alusta asti, niin silti suunnittelu jatkuu. Asukaskyselykin osoittaa, että saaristolaiset vastustavat hanketta, joten olisi luovuttava hankkeesta demokraattisessa järjestyksessä ja huomioitava enemmistön tahto.
2. Tuulivoimapuisto ei ole mukana maakuntakaavassa, joka vahvistettiin joulukuussa 2010. Ympäristöministeriö on viitaten ympäristönäkökulmiin ja luonnonsuojelulakiin poistanut tuulivoimapuistoalueen maakuntakaavasta, joten hankkeesta on luovuttava, koska se on poistettu kaavasta.

3. Ei ole huomioitu vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, eli ns. pehmeitä arvoja, vaikka niitten vaaliminen on nykypäivänä erityisen tärkeää.

Pääpaino Terveys 2015 ohjelmassa on terveydellä, joka on myös ihmisen perusoikeus, johon vaikuttaa arkipäivän olosuhteet (biologiset, psyykkiset, kemialliset, fyysiset ja sosiaaliset), vuorovaikutus, elämäntapa ja valinnat. Viranomaisilla on mahdollisuus vaikuttaa kansalaisten terveyteen ja paikallisilla ratkaisulla joko edistetään tai vahingoitetaan edellytykset hyvään terveyteen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2001:5).

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tämä hanke hänen mielestään olisi vahingollinen hyvän terveyden edistämiseksi, koska nyt esitetyssä arviointiselostuksessa on selkeästi tuotu esille monta kielteistä väestön terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavaa tekijää, vaikka kaikki vaihtoehdot vaikuttavat tähän.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hanke lisää liikenneonnettomuusriskiä, koska rakennusaika kestää monta vuotta, joinakin aikoina teitä on myös suljettava. Vallgrundin kylästä puuttuvat kevyenliikenteen väylät, olemassa olevien teitten kuormitus lisääntyy ja jo huonossa kunnossa olevat tiet huononevat entisestään, joka vaikuttaa myös työmaaliikenteeseen. Erityisesti vaaravyöhykkeessä ovat lapset, vanhukset, kotipalvelu ja kotisairaanhoido.

Väestölle aiheutuu hankkeesta myös stressiä, jota ei ole huomioitu, joka johtaa kohonneeseen verenpaineeseen, unettomuuteen, masennukseen ym.. Seurauksena on lisääntyvä sairaanhoidon tarve, joka taas lisää kustannuksia. Olisi siis järkevämpää säilyttää kaunis, koskematon luonto, josta voisi iloita ja liikkua ja siten pysyä terveenä ja vireessä, joka olisi kansantaloudellisesti tärkeää. Myös luonnon hiljaisuudella ja linnunlaululla, tuulen suhinalla puitten latvoissa, meren kohinalla on ihmiselle parantava voima ja sitä ei saa aliarvioida, koska se on myös katoavaista, sen takia olisi erittäin tärkeää säilyttää tästä jotain.

4. Kukaan ei voi ennustaa tuulivoimapuiston vaikutuksia linnustoon, esim. mikään vaihtoehtoista jättäisi merikotkan elinympäristön rauhaan. Vuosittain Merenkurkun yli muuttaa 400.000 lintua.
5. Väite, että tuulivoimapuisto sulautuisi maisemaan, on väärä. Näin ei tapahdu, kun kyseessä ovat isot tuulivoimalat ja Raippaluodon saaristo on kauniin alava avoimin horisontein, fladoineen ja kluuvijärvineen.
6. Alueella ei ole tarvittavaa infra mm. sähköverkkoa ei ole rakennettu ja tuulivoimalat sekä sähköverkko rakennetaan melkein koskemattomaan luontoon keskelle nuorta metsää maailmanperintöalueella, jonka nuoret puut on kaadettava kaiken edeltä ja maasta ei tule tämän jälkeen entisensä.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että elämä Raippaluodossa hankkeen toteuduttua tulee kalliimmaksi ja vaikeammaksi, eikä hanke hyödytä saariston kehitystä.

Mielipide 50

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa tuulivoimapuistoa Raippaluodon saaristoon, tuulivoimapuisto ja maailmanperintöalue eivät sovi yhteen.

Mielipide 51

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimapuisto ei sovi herkkään luontoalueeseen, mitä Merenkurkun saaristoedustaa. Seurauksena on vain raunioitunut saaristo ja pilattu elämisen laatu. Mielipiteen esittäjä vastustaa kaikkea tuulivoimateollisuuden tuloa alueelle.

Mielipide 52

Mielipiteen esittäjä toteaa, että Södra Vallgrundin herkkä luonto ja linnut, erityisesti merikotka, eivät kestä tuulivoimaloita.

Mielipide 53

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän vastustaa tuulivoiman rakentamista Vallgrund- alueelle, koska vaan kohta 1 (alueella tuulee) viidestä kohdasta "Medvind" tutkimusprojektissa täyttyy.

Mielipide 54

Mielipiteen esittäjä toteaa, että alueella tuulee liian vähän ja että eläimet ja luonto kärsivät, siksi ei tuulivoimaloita Södra Vallgrundiin.

Mielipide 55 (2 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että he vastustavat suunniteltua tuulivoimahanketta, koska teitä ja maakaapeleita on suunniteltu heidän maalleen, ilman heidän suostumustaan. Tuulivoimalat on sijoitettu aivan liian lähelle heidän kiinteistöään ja aiheuttaa valoheijastuksia, melua ym., siksi 0-vaihtoehto on ainoa jota voidaan hyväksyä Karlsö- alueelle ja muulle suunnitellulle alueelle. Lisäksi kaupan päälle tulee suuri kiinteistön arvon alennus, kun alue muuttuu teolliseksi alueeksi.

Mielipide 56

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimalat sijaitsevat aivan liian lähellä heidän asuntoaan ja siitä muodostuu kielteisiä vaikutuksia, kuten melua ja valon heijastuksia, myös voimajohdot suunnitellaan liian lähelle asuntoja ja näistä seuraa kiinteistön arvon alennus. Mielipiteen esittäjä toteaa myös, että mitään kunnioitusta alueen asukkaita kohtaan ei ole osoitettu. Södra Vallgrundiin, jonne on uusia teitä suunnitelmissa, on sijoitettu 9 tuulivoimalaa. Mielipiteen esittäjä toteaa lopuksi, että heidän hieno ympäristönsä, jossa on virkistysmahdollisuus, mahdollisuus marjanpöimintaan ym. muuttuisi groteskiksi teollisuusalueeksi ja ainoa vaihtoehto toteutettavaksi on 0- vaihtoehto.

Mielipide 57

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän haluaa liikkua luonnossa ja vielä metsästä. Tämä harrastus varmaan päättyy, kun metsä hakataan teitten, voimalinjojen ja suurten tuulivoimaloitten alta pois. Tuulivoimalat tulisivat liian lähelle asutusta aiheuttaen valon heijastuksia ja melua, josta eläimet häiriintyisivät, joten hän ei voi hyväksyä mitään muuta vaihtoehtoa kuin 0- vaihtoehto.

Mielipide 58

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa tuulivoimaloiden rakentamista liian lähelle asutusta, koska se rumentaa maisemaa ja pilaa luontoa, mikä aiheutuu kaivamisesta ja uusien teitten rakentamisesta. Näistä seuraa virkistykselle ja ulkoilulle kielteisiä vaikutuksia, joten 0- vaihtoehto on ainoa jonka hän voi hyväksyä.

Mielipide 59

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa tuulivoimapuistoa Raippaluodon saarelle mm. seuraavista syistä:

- tuulivoimapuisto on aivan liian lähellä asutusta ja niitten melu ja varjostus tulee häiritsemään heitä
- kaunis luonto on pilalla, jos tuulivoimapuistoa rakennetaan, myös merikotkat ja saaren rikas eläinkanta tulevat kärsimään hankkeesta
- enää ei voi liikkua metsässä ja poimia marjoja sekä metsästä
- saaristolaisidylli olisi pilalla
- eläimiä kuolisi
- ihmiset joutuvat mahdollisesti muuttamaan

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että hänelle ei ole mitään muuta vaihtoehtoa kuin 0- vaihtoehto.

Mielipide 60

Mielipiteen esittäjä toteaa, että selostuksessa ei ole huomioitu, että alueella asuu ihmisiä ja Brunnsvägenin liikenne lisääntyy ja tulee valon heijastuksia. Lisäksi meluhaitat alentavat maan ja talon arvoa, kun voimalat tulevat liian lähelle asutusta ja alue tullaan rakentamaan hajalle rakentamalla teitä, voimalinjoja ja tuulivoimaloita, eläimet kärsivät hankkeesta, joten ei ole muuta hyödyttävää vaihtoehtoa kuin 0- vaihtoehto.

Mielipide 61

Mielipiteen esittäjä toteaa, että arviointiselostuksen yhteenveto 12.4.2011 todistaa, että tuulimyllyjen pystyttäminen Raippaluotoon on erittäin haitallista. Tuulipuistolla tulisi olemaan negatiivinen vaikutus alueen eläimiin, ihmisiin ja maaperään. Mikä pahinta, aivan turhaan, sillä hiilidioksidipäästöjen vähentäminen tuulivoimalla ei auta vähääkään ilmastonmuutoksen torjunnassa, kun samalla annetaan sähkönkäytön surutta kasvaa. On parempiakin keinoja vähentää hiilidioksidipäästöjä, ja koko ajan tehdään uusia keksintöjä sillä alalla.

Raippaluodon saari on ainutlaatuinen ja karunkaunis, tähän asti maisema ei ole ehditty pilata ruumalla ja runsaalla rakentamisella. Alue on säilynyt siistinä, josta on kiittäminen siellä asuvia ruotsinkielisiä suomalaisia. Saari on kuin luotu elämysmatkailutarkoituksiin. Mustasaarelle ja Vaasalle Raippaluoto voi tuoda rahaa, kunhan matkailua aletaan saarella kehittää – turismista saadaan ennen pitkää rahaa ja työpaikkoja paljon enemmän kuin tuulivoimasta konsanaan. Halveksittavaa ei ole myöskään se, että saari on jo nyt mökkeilijöiden ja vapaa-ajan kalastajien paratiisi.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa yhdenkin suunnitellun korkean tuulimyllyn rakentamista Raippaluodon Vallgrundiin. Jo ilmavoimajohtojen vetäminen saaren halki vaarantaa vakavasti alueen pysymisen maailmanperintöalueena. Pohjanmaalla ei todellakaan ole enää paljon alkuperäistä maapohjaa jäljellä, ei tuhota tätä harvinaista jääkauden luomusta surutta.

Tuulivoimalat, jos niitä halutaan, pitää rakentaa jo pilalla oleville maa-alueille: teollisuustonteille, saastuneille maille, moottoriteiden varteen, jättimäisten kauppakeskusten parkkipaikoille, voimajohtojen viereen sekä paikoille, joissa muutenkin on meteliä.

Mielipide 62 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että vastustavat tuulivoimapuistoa Vallgrundiin koska:

1. Alue on merikotkien tärkeä pesimäalue ja vuosikymmenten työn tuloksena merikotkien kanta on saatu nousemaan 20 parista 60 pariin. Muuallakin pesivät merikotkat liikkuvat alueella muuton aikana. Tuulivoimapuiston rakentaminen aiheuttaisi kohtalokkaita seurauksia merikotkille.
2. Myös sama asia kun kohdassa 1 pätee kalasääksen osalta.
3. Tuulivoima on osoittautunut erityisen vaaralliseksi lepakoille, ne lentävät helposti lapoihin ja kuolevat, muista tuntemattomista syistä tuulivoimaloitten lähellä lentävät lepakot voivat myös kuolla. Tämä asia on todettu Ruotsissa, USA:ssa ja Kanadassa. Lepakoiden keuhkot eivät kestä tuulivoimaloitten lapojen aiheuttamaa ilmapainetta tai ääniaaltoja, vaan niiden keuhkot repeävät. Vallgrundin alueella on paljon lepakoita ja tuulivoimaloitten tulo vaikuttaisi alueen ekologiseen tasapainoon.
4. Alueelta puuttuu sopiva infrastruktuuri mm. tiet olisi rakennetta 50 m leveiksi ojineen, jotka vedettäisiin pääosin maailmanperintöalueen halki, jolloin erikoiset de Geer moreenit, jotka muodostuivat jäätikön vetäytyessä ja jotka ovat maailmanperintöalueelle tunnusomaisia, vahingoittuisivat. Tämä aiheuttaisi peruuttamattoman vahingon maailmanperintöalueelle ikiajoiksi.

5. Lisäksi suunnitellaan ilmajohtoja maailmanperintöalueen halki Raippaluodon sillalle, 100–150 m leveän "kadun" kautta metsän poikki. Tämäkin olisi järjenvastaisen iso toimenpide maailmanperintöalueella.
6. Suunnittelussa ei ole lainkaan huomioitu niitä terveystriskejä mitä hanke aiheuttaa ihmisille, jotka asuvat puiston lähellä ja 500 m etäisyys on aivan liian vähän. Moderni lääketiede, jota mm. Nina Pierpont, Amanda Harry, Alec Salt, Rick James, Glenn Scheelde, Aleves-Pereira ja Castelo Branco ovat tehneet vuodesta 2007, on todistanut että ihmiset saavat ns. *Wind Turbine Syndrome* -symptoomin, vaikka asuisivat jopa 3-5 km etäisyydellä tuulivoimalasta. Syndrooman uskotaan johtuvan infraäänistä (< 20 Hz), joka lähtee tuulivoimalasta ja joka kantautuu kauemmas kuin kuuluvat äänet. Tätä ei ole aikaisemmin lainkaan huomioitu. Ongelmasta seuraa tinnitusta, insomniala (univaikeuksia), nauseaa (pahoinvointia), tasapaino-ongelmia ja jopa oppimisvaikeuksia lapsilla. Nina Pierpont totesi, että tinnituksesta kärsi 58 % niistä, jotka asuivat lähellä tuulivoimalaa, verrattuna 4 % muusta väestöstä. Oppimisvaikeudet lisääntyivät myös hälyttävästi lapsilla.
7. Rambollin oman selvityksen mukaan enemmistö suunnitellun puiston läheisyydessä asuvista vastustaa tuulivoimapuistoa.
8. Ei ole olemassa mitään luotettavaa selvitystä tuuliturbiinin elinajasta (Life Cycle Assessment). Tätä vaaditaan muissa maissa ja sopimuksissa tästä on mainittava, muuten ne ovat laittomia. Selvityksestä ei selviä, ketä veloitetaan purkamaan voimalat (max. 30vuoden päästä).
9. Kansainvälisen standardin mukaan sopimuksissa on myös oltava kattava selostus rakenteiden metalleista (osittain ongelmajätettä) ja miten niitä tullaan uusiokäyttämään sekä kenen kustannuksella.

Lopuksi mielipiteen esittäjät toteavat, että kaiken kaikkiaan valittu tuulivoimapuistoalue on aivan harvinaisen huonosti valittu, eikä olisi voitu valita ympäristön kannalta huonompaa paikkaa. Suunnittelukin on epätavallisen kömpelösti toteutettu ja on pyritty ainoastaan maksimoimaan yrityksen voittoa vähät välittämättä paikallisväestön tarpeista.

Mielipide 63

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän Söderuddenin vapaa-ajan asukkaana jyrkästi vastustaa tuulivoimarakentamista tälle luontoalueelle ja tähdentää, että suunnitellulla tuulivoimapuistolla on suuria vaikutuksia ko. luonnolle. Tällä hetkellä heillä on etuna asua luonnonkauniilla maailmanperintöalueella, joka tulisi kärsimään hankkeesta. Alueella on ainutlaatuisia merikotkapopulaatioita, joita ei saisi häiritä. On kuitenkin todettu vastaavien hankkeiden vaikuttavan kielteisesti merikotkakantoihin. Lisäksi mielipiteen esittäjä toteaa, että maisemakuva muuttuisi valtaviin tuulivoimaloitten ja voimalinjojen johdosta. Voimajohdot aiheuttavat lisäksi vielä elektromagneettisia kenttiä, jotka vaikuttavat vahvasti ihmisiin.

Mielipide 64

Mielipiteen esittäjä toteaa, että haluaa esittää seuraavat mielipiteet:

1. Mikään esitetyistä vaihtoehdoista (VE 1 – VE 5) ei arviointiselostuksen mukaan (luvut 7-16) mitään positiivista Raippaluotoon. Hanke vaikuttaa asumisviihtyisyyteen ja virkistysmahdollisuuksiin haitallisesti, koska alueella on paljon vakituisesti asuvia ja suurin osa rannoista on rakennettu vapaa-ajan asunnoilla. Arviointiselostuksen mukaan painopistealueet haittavaikeuksille ja haitoille sekä niiden laajuudelle ovat jonkin verran erilaiset VE 1 – VE 5 vaihtoehdoissa. Valtaosa alueen asukkaista ja maanomistajista sekä vapaa-ajan asukkaista vastustavat sitä radikaalia muutosta alueen maisemakuvassa ja käyttötarkoituksessa mitä seuraisi suurimittaisesta tuulivoimapuistosta.

2. Kaikki esitetyt vaihtoehdot muodostavat uhan Skandinavian tärkeimmälle merikotkien lisääntymisalueelle. Päinvastoin mitä arviointiselostuksessa väitetään luvussa 3.13, niin esim. suurriistan metsästys muodostuu mahdottomaksi turvallisuussyistä lisääntyvän ihmisaktiviteetin johdosta. Myös muu liikkuminen ja metsänhoito turbiinien läheisyydessä vaarantuvat.
3. Tuulivoimaloiden, huoltoteiden ja voimalinjojen rakentaminen johtavat alueen pirstoutumiseen, josta aiheutuu ulkopuolisille maanomistajille suuria aineellisia vahinkoja, tuulen kaatamien puitten ja vahingoittuneiden uusistutusten muodossa, kun avataan tuulelle leveitä katuja.
4. Sijoittamalla tuulivoimapuiston maailmanluontoperinnöltä tahallisesti poisjätetyn lauseen - keskelle Merenkurkun ja Höga Kustenin maailmanluontoperintö - tulee vaarantamaan maailmanperintöstatuksen ja vaikuttamaan haitallisesti turismiin. Siksi Ruotsin puolella ei olla oltu sijoittamassa suuria tuulivoimaloita maailmanperinnön ydinalueelle.
5. Suunnitelmiin kuuluu myös, koska alue ei ole lähellä kantaverkkoa, vähintään 20 km korkeajännitelinjan (n. 46 m leveä sis. suojakaistan) vetäminen saaristokylien ja maailmanperintöalueen sekä mantereen kylien läpi. Tämän linjan ympäristövaikutukset ovat pinta-alaltaan paljon suurempia kuin mitä tarvitaan tuulivoimaloille ja sähköasemille. Tämä on ekologisesti ja ekonomisesti kestänytöntä.
6. Hankkeella ei luoda merkittäviä paikallista työllisyyttä (luku 3.15). Lähialueelta ei myös löydy tuulivoimapuiston suunnittelua ja rakentamista eikä huoltamista osaavia toimijoita.
7. Hankkeen vaikutus hiilidioksidipäästöihin on marginaalinen, koska tuulivoimaa säädetään päästöttömällä vesivoimalla (luku 6.6). Westenergy Ab:n jätteenpolttolaitoksen (hiilidioksidipäästöjen vähennys 230.000 tonnia/vuosi) ja Vaskiluodon Voiman hiilivoimalan, siirryttyään biokaasuun (hiilidioksidipäästöjen vähennys 230.000 tonnia/vuosi), verrattuna Mustasaaren tuulivoimapuisto näyttää ekologiselta huijaukselta, joka toteutetaan veromaksajien kustannuksella.
8. Tilanteessa, jossa uusia tuulivoimasuunnitelmia on esitelty kaikissa pohjanmaan kunnissa, niin kotimaisten kuin ulkomaalaisten toimesta, olisi kansallisessa intressissä säilyttää ainakin yksi saaristoalue suurimuotoiselta tuulivoimahankkeelta. Tässä yhteydessä olisi luonnollista, että Suomen ainoan maailmanperintöalueen integriteettiä kunnioitettaisiin jättämällä rakentamatta tuulivoimaa Raippaluoto – Björköby alueelle.
9. Tuulivoimarakentaminen rakentaminen olisi keskeytettävä, koska syöttötariffisysteemi sisältää useita vakavia virheitä ja puutteita, jotka olisi korjattava lakiteitse ensin. Seuraus virheistä on ollut nopeasti lisääntyvä kansainvälinen kiinnostus tuulivoiman rakentamiselle Suomeen. On olemassa riski, että suomalaiset veronmaksajat joutuvat Saksan sähköntuotantopäätösten maksajiksi, jos ei syöttötariffipäätökseen lisätä klausuulia, joka estää epäsuorasti syöttötariffipäätöksellä tuetun tuulivoimasähkön vientiä konserni- ja intressiyhtiöiden kautta. Tätä kustannuspainetta ei valitettavasti voida säädellä tällä hetkellä, koska syöttötariffilla rahoitettu tuulivoima on primääri suhteessa muihin sähköntuotantomuotoihin.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että kaikki Mustasaaren tuulivoimapuistovaihtoehdot aiheuttavat radikaaleja muutoksia saariston luontoon ja asumis- sekä virkistysympäristöön, reaalisena hiilidioksidi päästön jäädessä kumminkin vaatimattomaksi (luku 6.6). Kaikkeen edellä mainitsemaan viitaten mielipiteen esittäjä toteaa, ettei ole olemassa ekologisia taikka taloudellisia argumentteja, jotka puoltaisivat Mustasaaren tuulivoimapuiston jatkosuunnittelua ja että ympäristöministeriön päätöstä olla vahvistamatta maakuntakaavaa tältä osin on kunnioitettava.

Mielipide 65

Mielipiteen esittäjä toteaa, että haluaa esittää seuraavat huomautukset ja mielipiteet:

1. Alueen läheisyys Natura 2000 alueeseen.
2. Liian suuren alueen vaativa hanke tulee hävittämään metsät ja tulee olemaan katastrofi alueelle.
3. Rambollin ei pitäisi tehdä tätä YVA:aa EPV:n toimeksiannosta.
4. Kirjoituspöydän äärellä tehdyt melumääritykset, eivät ole hyväksyttäviä. Vaan pitää olla faktaa, joka osoittaa tarkalleen, kuinka kaukana tuulivoimaloista voi asua, jotta ei häiriintyisi. Silloin kun jo voidaan todeta, että se häiritsee, niin silloin ollaan jo liian lähellä ja paikallisväestön elämänlaatu heikkenee sekä terveysriskit, kuten huimaus, pahoinvointi, stressi, unettomuus, keskittymisvaikeudet, verenpaineen nousu, muistin heikkeneminen, valoherkkyys, tilapäinen tai pysyvä kuulon aleneminen lisääntyvät.
5. Selostuksesta ei mistään ilmene mitkä ovat haitalliset terveysvaikutukset.
6. Myös tuulivoimaloitten varjostus niille jotka asuvat tuulivoimapuiston takana on perustelu rakentamatta jättämiselle.
7. Kiinteistöjen ja maan arvo laskee radikaalisti.
8. Tuulivoimahankkeella ei ole myös merkittävää vaikutusta Mustasaaren työllisyyteen ja kunnan imago kärsii, kun merikotkat törmäävät tuulivoimaloiden lapoihin, eikä kunta vaali ainutlaatuista saaristolaismaisemaa, eikä kuuntele paikallisväestön halua säilyttää nykyistä maisemakuvaa.
9. Mielenpitemen esittäjä vaatii EPV:ltä täydellistä selvitystä siitä mitä tapahtuu kun lapoihin muodostuu jäätä, koska hän haluaa liikkua alueella vapaasti tuntematta itsensä turvattomaksi. Missään selostuksessa ei mainita suojavyöhykkeet, miten silloin on mahdollista tuoda voimaloita 500 – 700 metrin päähän asutuksesta. Voiko jatkossakin vapaasti hiihtää maastossa ja luistella jäällä 300 metrin päässä lähimmästä tuulivoimalasta ja kenen on vastuu, jos jotain tapahtuu?
10. Tuulivoima teollisuutta ei pidä rakentaa lähelle UNESCO:n maailmanperintöaluetta, koska se ei palvele turismia, vaan päinvastoin on sille haitta.
11. Tuulivoimapuisto ei tule sulautumaan kauniiseen kulttuurimaisemaan.
12. Uusien teitten rakentaminen hyödyttää vain hanketta.
13. Lintukannalle ja sen selviytymiselle sekä lisääntymiselle vaikutukset aiheuttavat vaikeuksia, koska alueella on 108 pesivää lajia, joista 32 eri lajia mainitaan suojeluluokituksessa. merikotka on uhattuna, jos hanke toteutetaan, heidän metsästyskäyttäytymisensä muuttuu ja mahdollisuudet löytää ravintoa vaikeutuu. Raippaluodossa on maan tihein merikotkakanta ja vaikutukset ulottuvat koko maahan. Maakotka on lailla suojeltu laji.

Mielipide 66 (5 mielenpitemen esittäjää)

Mielenpitemen esittäjät toteavat, että ei tuulivoimapuistolle, koska alue on läheisyydessä merikotkiin, Natura 2000 alueeseen, maailmanperintöalueeseen ja paikallisväestöön.

Mielipide 67

Mielenpitemen esittäjä toteaa, että hänellä on kesämökki aivan suunnitellun tuulivoima-alueen vieressä. Voimalan aiheuttama melu ja heijastukset häiritsevät kohtuuttomasti.

Mielipide 68

Mielenpitemen esittäjä toteaa, että hanke aiheuttaa liian suuria muutoksia ainutlaatuiselle maisemalle.

Mielipide 69

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hanke aiheuttaa liian suuria muutoksia ainutlaatuiselle maisemalle sekä merikotkakannalle.

Mielipide 70

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei tuulivoimapuistolle, koska alue on läheisyydessä merikotkiin, Natura 2000 alueeseen, maailmanperintöalueeseen ja paikallisväestöön sekä vapaa-ajan asukkaisiin.

Mielipide 71

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei tuulivoimapuistolle, koska alue on läheisyydessä merikotkiin, maailmanperintöalueeseen, paikallisväestöön ja tuhoaa kluuvijärvet sekä suolammet.

Mielipide 72

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hanke on liian lähellä paikallisväestöä ja että, informaatio koskien vaikutuksia on ollut riittämätön ja joissakin tapauksissa virheellinen.

Mielipide 73

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hanke on liian lähellä paikallisväestöä ja että, informaatio koskien vaikutuksia on ollut usein virheellinen ja harhaanjohtava.

Mielipide 74

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei tuulivoimapuistolle, koska alue on läheisyydessä merikotkiin, maailmanperintöalueeseen ja paikallisväestöön sekä vapaa-ajan asukkaisiin. Suomessa on asuttamatonta aluetta 95 %, sinne voivat rakentaa tuulivoimapuistoja.

Mielipide 75

Mielipiteen esittäjä toteaa, että:

1. Hän vaatii, ettei Vallgrundiin sijoiteta yhtään tuulivoimala, koska hän asuu vakituisesti Risössä.
2. Suunniteltu tuulivoimapuisto tulee dominoimaan koko maisemakuvaa Brändövikissä, Karlsöössä ja Vistassa.
3. Hän ei hyväksy tuulivoimaloitten melua, varjostusta eikä haeijastuksia.
4. Tuulivoimapuiston melu tulee suoraan heille ja muulle vakituiselle asutukselle.
5. Voimajohdot, huoltotiet ja tuulivoimaloiden sijoituspaikat pirstovat luonnon lähialueelta ja metsät tuhoataan rakennelmien tieltä.
6. Sijoituspaikka on väärin valittu ja voimalat pitäisi sijoittaa merelle.
7. Hanke estää kylän kehitystä sekä mahdollisesti myös asuntojen rakentamista.
8. Kiinteistöjen, kesähuviloiden ja tonttien arvo laskee jo nyt suunnitteluvaiheessa.
9. Maisemakuva tuhoetaan totaalisesti.
10. Lintujen muuttoreitit kulkevat suoraan alueen halki.

11. Hän vaatii, että melu mitataan lineaarisesti, eli mitään ei suodateta pois, ja melumittauksen suorittaisi puolueeton taho.
12. Hän ei hyväksy, että tämä tuulivoimapuisto tuhoaa erään Suomen kauneimmasta saaristosta.
13. Miten eksaktisti on mitattu vakinaisen väestön elinlaatua?
14. Puolueellinen taho ei saisi tehdä ympäristönvaikutusten arviointia.
15. Asukaskyselystä selvisi, että paikallisväestö ei halua tuulivoimapuistoa Raippaluotoon ja että hanke olisi lopetettu jo aikoja sitten.
16. Hänestä koko ympäristövaikutusten arviointi on silkkaa höpötystä, jolla yritetään unohuttaa ja piilottaa paikallisväestö.
17. Merikotkat on lailla suojeltu, tuulivoimapuisto olisi petolintujen tulevaisuudelle kohtalokas.
18. Kluuvijärvet, suojjärvet ja fladat tuhoutuvat.
19. Hänen mielestään tämä hanke on suuremman luokan ympäristörikos.

Mielipide 76

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimalat on sijoitettava teollisuusalueille. On hullua rakentaa uutta teollisuusaluetta Vallgrund – Karlsö – Brändövik alueelle. Vaikutukset ihmisille tulee olemaan paljon suuremmat kuin mitä tiedostetaan. Mustasaaren kunta ei ole tiedottanut paikallisväestölle kielteisistä vaikutuksista ennen hankkeen suunnittelun aloittamista.

Melu on terveysvaara ja käytössä ollut dB(A) yksikkö kerro siitä miten matalataajuiset äänet vaikuttavat, koska ihmisten herkkyys voi vaihdella 12 dB. Esimerkiksi lentokoneenohjaamossa on mitattu 72,1 dB(A), lineaarisesti mitattuna tulos oli 83,2. Paikallisjunassa tulos oli 95,6 dB (A), vaikka siellä matalataajuiset äänet ovat siellä paljon korkeammat. Jos, olisi tyydytty dB(A) mittaukseen, olisi voitu väittää, ettei ole mitään eroa. Melumittaukset pitää siis suorittaa käyttäen dB(C) yksikköä ja lisäksi oktaavinuhamittauksia, joilla saadaan äänen energiatason ja taajuuden suhdanalyysi, mutta melu voidaan myös mitata lineaarisesti, jolloin mitään ei suodateta pois.

Suomessa lainsäädäntö ei ole pysynyt kehityksen perässä, joten on jätettävä tarpeeksi tilaa asutuksen ja tuulivoimaloitten väliin, vähintään 3 – 5 km, jolla voidaan kompensoida vallitsevaa tietämättömyyttä mikä vallitsee myös poliitikkojen ja päättäjien joukossa.

Merikotka on lailla suojeltu, mutta selostuksessa sivulla 17 taulukossa on harhaanjohtavaa tietoa. YSL § 28 on huomioitava.

Kansalaisia on suojeltava melusaasteelta, koska siitä seuraa unettomuutta ja muuta kielteistä terveydelle. Ihmisten, jotka ovat asuneet ja omistaneet kiinteistönsä 5 – 6 sukupolven ajan, on saattava oikeutensa elinkeinon ja rakentamiseen omilla maillaan turvattua, eikä saada alueensa poikki esim. teitä, jotka hankaloittavat tai tekevät eläinten pidon mahdottomaksi, jolloin seuraukset ovat taloudellisesti raskaat. Brändövik – Karlsön alueella on n. 30 omakotitaloa, jos tämä mieletön hanke toteutetaan, niin Mustasaaren kunnasta ja Pohjanmaan liitosta tulevat suurimmat ympäristökolliset kautta aikain, jotka ovat Raippaluodon sillan ylittäneet. Metsäalueesta paljon joutuu tiealueeksi ja sen lisäksi tarvitaan alueita maa- ja kiviainesten läjitykseen sekä ojen kaivamista varten, joten seuraukset tulevat kyllä olemaan suuremmat mitä suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa on esitetty.

Mielipide 77

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vaatii, ettei Vallgrundiin sijoiteta yhtään tuulivoimala, koska hän asuu vakituisesti Brändövikissä ja lisäksi lintujen muuttoreitit kulkevat suoraan alueen halki. Myös merikotkien elämä on uhattuna tuulivoimaloista, voimajohdoista ja melusta johdosta. Huoltotiet ja tuulivoimaloiden sijoituspaikat pirstovat ja tuhoavat luonnon lähialueelta. Kluuvijärvet, suojärvet ja fladat tuhoutuvat. Maisemakuva tuhotaan totaalaisesti. Lisäksi mielipiteen esittäjä vaatii, että YSL § 28 on huomioitava ja että paikallisväestön jo esittämät mielipiteet huomioidaan, eikä alueelle rakenneta tuulivoimaa ja sitä paitsi aluehan ei ole maakuntakaavassa.

Mielipide 78

Mielipiteen esittäjä toteaa, että millään lailla ei ole huomioitu sitä, että alueella asuu ihmisiä ja uusia teitä suunnitellaan ilman, että siitä informoidaan. Maisema rumentuu ja virkistysmahdollisuudet, kuten sienestys, marjanpoiminta ja metsästyshäviävät. Eläimet ja ihmiset kärsivät melusta ja valon heijastuksista sekä sen lisäksi vielä kiinteistöjen arvonalennuksesta. Hän vastustaa tuulivoimapuiston rakentamista kauniiseen ja ainutlaatuiseseen saaristoon ja pystyy ainoastaan hyväksymään 0-vaihtoehdon.

Mielipide 79

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimalat ovat aivan liian lähellä asutusta ja valo sekä valon heijastukset tulevat häiritsemään. Luonto, jota he ovat vaalineet lapsesta asti, pilaantuu, koska aluetta halkovat tiet ja voimalinjat. Tästä seuraa kiinteistöjen arvonalasku. Edellä mainittujen seikkojen takia hän vastustaa hanketta, eikä hän halua yhtään tuulivoimalaa alueelle.

Mielipide 80

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen mielestä maailmanperintöalueen läheisyyteen ei sovi tuulivoimaloita, koska linnut ja eläimet häiriintyvät. Luonto kärsii suurta vahinkoa, koska on rakennettava uusia teitä.

Mielipide 81 (2 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että mikään vaihtoehdoista 1 – 5 ei voida toteuttaa sen vaarantamatta merikotkan elinympäristöä. Merenkurkun alue on maamme tärkein alue ajatellen merikotkan lisääntymistä ja viranomaiset, paikallisyjärjestöt sekä yksityiset ihmiset ovat vuosikymmenien aikana työskennelleet pelastaakseen ja säilyttääkseen merikotkakannan. Nyt merikotka on lailla suojeltu. Sivun 17 taulukko antaa vaikutelman, että vaikutus merikotkiin ei ole suhteessa tuulivoimaloitten määrään, joten taulukko on täysin harhaanjohtava, eikä sitä saisi käyttää ympäristövaikutusten arvioinnissa. Onhan itsestään selvää, että esim. merikotkien, kalasääksen ja muitten lintujen törmäysriski lisääntyy jos tuulivoimalat lisääntyvät.

Yhdeksän tuulivoimalan rakentaminen on vain lain kiertämistä, jotta myöhemmin aluetta voisi laajentaa suuremmaksi tuulivoimapuistoksi. Tämä on mielipiteen esittäjän mielestä harhaanjohtavaa tietoa. Paikallisväestö ja vapaa-ajan asutus ovat alusta asti vastustaneet hanketta ja suurin osa saaristolaisista on sitä vastaan, silti vaan jatketaan suunnittelua. Demokratian nimessä hankkeesta olisi luovuttava.

Mielipiteen esittäjät toteavat koskien voimajohtoa, että olisi pitänyt selvittää useampia vaihtoehtoja ja että ympäristövaikutusten arvioinnissa olisi tarkasteltava koko voimalinjaosuutta Gerby – Iskmo – Raippaluoto – Vallgrund – Söderudden. Terveysriskien selvittäminen on kokonaan ohitettu, esim. säteilyn vaikutus pieniin lapsiin.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että tuulivoimapuisto ei ole 2011 hyväksytyssä maakuntakaavassa ja viitaten ympäristöaspekteihin ja luonnonsuojelulakiin ympäristöministeriö poisti hankkeen kaavasta, eikä näin ollen hanketta myöskään pitäisi toteuttaa missään muodossa.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että selostuksen taulukot ovat vain suomeksi, myös ruotsinkielisessä versiossa, kuten oli asia myös ohjelmassa.

Hanke vaikuttaa monen ihmisen elinympäristöön, joten ympäristölupamenettelyä on sovellettava (YSL § 28). Lisäksi maisemakuva pilataan ja tuulivoimalat aiheuttavat melua, eikä 1000 metrin raja ja 4 dBa:n suodatus ole adekvaatti menetelmä melun mittaamiselle.

Mitään huomiota ei ole kiinnitetty vahingollisiin infraääniin, esim. Wind Turbin Syndrome, ennen kuin näitä on selkeästi tuotu esille, ei missään olosuhteissa voi tuulivoimaloita rakentaa näin lähelle vakituista asutusta. Tietokoneilla tehdyt mittaukset ovat harhaanjohtavia, eikä oikeassa ympäristössä ole tehty mittauksia pidemmällä ajanjaksolla. Lyhyinä ajanjaksoina suoritettut mittaukset eivät anna oikeaa kuvaa, vaan tulokset ovat tarkoituksenhakuisia. Kaikkiin kysymyksiin mitä asiasta on esitetty hankevastaavalle, vastataan väistellen ja antamalla epäselviä ja epämääräisiä vastauksia. Oletetaan, että hankevastaava ottaa sitten kaiken vastuun. Tilanne on sama, kun mitä se oli 50-luvulla, kun väitettiin ydinvoiman olevan vaaraton, mielipiteen esittäjä ja muut alueella asuvat eivät halua tämän hankkeen koekaniineiksi.

Ympäristönvaikutusten arvioinnin olisi pitänyt suorittaa puolueeton taho. Liikenneturvallisuuteen ei ole selvityksissä riittävästi huomioitu esim. lapsia. Kiinteistöjen, vapaa-ajan asuntojen ja tonttimaan arvo sekä alueen arvo virkistysalueena menetetään.

Lopuksi mielipiteen esittäjät toteavat, että hankevastaava on itse sanonut ottavansa huomioon paikallisväestö mielipiteen, no nyt paikallisväestö on puhunut, eivätkä he halua tuulivoimaloita Raippaluotoon. Silti yritys vain jatkaa suunnittelua ottamatta huomioon väestön.

Mielipide 82

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimapuisto tuhoaisi paljon kasvillisuudesta ja metsästä. Ihmiset haluavat elämänlaatua.

Mielipide 83

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimapuistolla olisi kielteinen vaikutus saariston kasvillisuuteen ja eläimiin ja että vaikutukset myös ihmisten elinympäristöön olisivat kielteiset, koska ihmisten mahdollisuudet saada toimeentulonsa luonnosta vähenisi.

Mielipide 84

Mielipiteen esittäjä toteaa, että kysymyksessä on arvokas luonto, joten pitäisi ajatella kauaskantoisesti sekä huomioida jälkipolvet. Kysymyksessä on yksi maailman kauneimmista luonnoista, joka muuttuisi ikiajoiksi. Toimenpiteet ovat liian suuria suhteessa kannattavuuteen.

Mielipide 85

Mielipiteen esittäjä toteaa, että liian suuria toimenpiteitä arvokkaassa ja herkässä luonnossa. Kiinteistöjen ja kesähuviloiden arvo laskisi, eivätkä kustannukset ole suhteessa siihen sähkönmäärään mitä saataisiin. Myös eläimet ja linnut vahingoittuvat, joten hankkeessa on vain kielteisiä puolia, jos tähän saaristoon sijoitetaan tuulivoimaloita. Sisämaasta pitäisi löytyä sopivimpia paikkoja, jossa vakituiset ja kesäasukkaat evät häiriinny.

Mielipide 86

Mielipiteen esittäjä toteaa, että alueella on liian hieno luonto tuulivoimaloitten pilattavaksi. Lisäksi alueella asuu paljon ihmisiä, joitten lapset kasvavat, kesähuviloiden omistajia, maan arvo ja eläimet. Lopuksi hän toteaa, että hekin, jotka siellä asuvat, ovat ihmisiä ja he haluavat jatka siellä elämistään.

Mielipide 87

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa kaikkea tuulivoimarakentamista Mustasaaren saaristoon. Tämä hanke pilaa luonnon ja eläinten olinpaikkoja, eikä näin ollen saa toteutua.

Mielipide 88

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen mielestään hanketta ei pidä toteuttaa Mustasaaren saaristoon ja hanke vaikuttaa kielteisesti merikotkiin.

Mielipide 89

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa tuulivoimapuistoa Mustasaaren saaristoon ajatellen lasten ja lastenlasten tulevaisuutta. Lisäksi hanke pilaa luontoa ja eläinten elinolosuhteita.

Mielipide 90

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hanke uhkaa merikotkien pesimäpaikkoja ja tuhoaa ainutlaatuisen luonnon sekä sen monimuotoisuutta. Lisäksi maailmanperintöalueen status on uhattuna, eikä hanketta pidä lainkaan toteuttaa saaristossa.

Mielipide 91

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hanke vaarantaa maailmanperintöalueen statusta, jota Merenkurkun saaristo on saanut UNESCO:lta ja myös merikotkien kanta on uhattuna, eikä sen takia pidä sitä toteuttaa sitä.

Mielipide 92(2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että asuvat Södra Vallgrundin kylässä ja ovat valinneet paikkansa aikoinaan saariston ainutlaatuisuuden ja rauhallisuuden vuoksi. Luonto on siellä lähellä. He eivät halua, että tämä ainutlaatuinen luonto tuhotaan asuinkylässään isoilla rakennusprojekteilla: tiet, tuulimyllyt, sähkölinjat ym..

Heidän mielestään tuulivoimapuistosta ei tule olemaan mitään hyötyä kylän asukkaille. Jokunen saa kertakorvauksen maastaan, mutta menettää kuitenkin puut sadoiksi vuosiksi.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että lämmityskustannukset nousevat kylässä tämän myötä. Tällä hetkellä suurin osa käyttää puuta lämmitysmenetelmänään eli todellista uusiutuvaa luonnonvaraa.

Tuulimyllyt jäävät ruostumaan ja rumentamaan maisemaan 30 vuoden kuluttua. Käyttöaika on aivan liian lyhyt. Tuulivoimasta ei näin heidän mielestään voi puhua uusiutuvana luonnonvarana. Käyttöönottokustannukset ovat niin suuret, ettei tällainen hanke edes kannata.

Tämä ei ole luonnonsuojelua ja uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä, vaan luonnon häiritsemistä sekä ihmisten kiusaamista.

Tuulivoimapuisto tulee vaarantamaan myös kyläläisten metsästysharrastuksen: hirvi, valkohäntäpeura, jänikset, linnut. Myös tällä keinolla kylässä eletään melko luonnonvaraisesti. Metsästysmaat tuhoutuvat. Eläimet siirtyvät muualle. Nuorten saaminen metsästyksen piiriin vaikeutuu. Mitä tulee tilalle syrjäkylällä?

Mielipiteen esittäjät omistavat myös kesäasunnon tuulivoimapuiston alueella, eivätkä hyväksy mitään rakennelmia mökkinsä ja tonttinsa läheisyyteen. He toteavat, että Suomi on oikeusvaltio ja omistajan pitää saada päättää, mitä mailleen tekee.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että tuulivoima aiheuttaa sen läheisyydessä oleville kaikenlaista haittaa. Esim. äänihaitta; josta saattaa seurata esim. tinnitystä ja levottomuutta, näköhaitta; tontin ympäryys tuhotaan teillä ja muilla rakennelmilla sekä lapojen heijastukset; eläimet häviävät, merikotkat

vähenevät alueella, nykyään näitä voi seurata päivittäin, metsästyseläimet lähtevät; luonnonhaitta, miten käy maailmanperintöalueelle; rahallinen haitta; asumis- ja vapaa-ajankiinteistöjen hinnat laskevat.

Lopuksi mielipiteen esittäjät toteavat, että tuulivoima näin lähellä kiinteää ja vapaa-ajanasutusta ei ole sallittua ja kuuluu korpimetsiin tai merelle.

Mielipide 93 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että seuraavista olisi tehtävä tarkempi selvitys:

- ihmisten elinympäristö ja terveys sekä rakennusaikana että sen jälkeen
- vaikutukset metsätalouteen ja maanomistajiin: kaikki tiet, kaapeli- ja sähkölinjat on merkittävä karttaan; tuulivoimaloiden ympärille on esitettävä suojavyöhyke; rajoitukset ja haitat; metsämaan ja rakentamattoman maan arvionlaskun kompensointi; mahdolliset rakennuskiellot Mustasaaren alueella sekä varsinaisella rantakaava-alueella että sen ulkopuolella
- 3D- kuvasovitteita VE1 – VE5 vaihtoehdoista mistä ilmenee näkymä luonnosta rakennusajan jälkeen ja josta näkyy tuulivoimalat, huoltotiet, kaapeli- ja voimajohtot
- tarkka selvitys siitä miten hanke vaikuttaa maailmanperintöalueen statukseen
- syvällisempi tutkimus hankkeen vaikutuksista riista- ja lintukantoihin sekä merikotkaan erityisesti
- lisäksi pitää vielä selvittää vaikutukset muuttolintujen tärkeään muuttoreittiin
- ympäristövaikutusten arvioinnissa selvitykset kalojen lisääntymismahdollisuuksista tärkeissä fladoissa ja sisäjärvisissä on puutteellinen ja puoroja, joita kalat käyttävät on kartoitettava ja suhteutettava huoltoteihin ja maakaapeleihin. Kaloihin kohdistuvat vaikutukset on selvitettävä huolella.

Lopuksi mielipiteen esittäjät toteavat, että vaihtoehto VE0 on ainoa oikea vaihtoehto tälle ainutlaatuiselle saaristolle.

Mielipide 94

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen mielestään tuulivoimaloita ei pidä rakentaa Raippaluotoon ja Vallgrundiin, koska:

- sillä on aivan liian suuret vaikutukset saaristomaisemalle ja maailmanperintöalue pilataan. Visuaalinen kuva maisemasta pilaantuu ja rumentuu
- arviointiselostuksen mukaan kaikki tuulivoiman rakentamiseen liittyvällä on kielteinen vaikutus, myös pienimmän vaihtoehdon toteutuessa, varsinkin teiden ja voimajohtojen rakentamisella on kielteinen vaikutus
- turismiin rakentamisella tulee olemaan erityisen kielteinen vaikutus, joka taas heijastuu kielteisesti työllisyyteen Raippaluodossa sekä Vaasan alueella
- Raippaluodossa ei myös ole satamaa, joka voisi vastaanottaa 63 m pitkiä tuulivoiman lapoja ja sellaisen rakentaminen pilaisi vielä enemmän ainutlaatuisen saaristoluonnon
- mielipiteen esittäjä toteaa myös, että päällimmäisenä ongelmana tulee olemaan häiritsevä melu jos hanke toteutuu, myös infraäänit joista asiantuntijat puhuvat, mutta jota ei ole arvioitu, joten etäisyydet tuulivoimaloitten ja asutuksen välillä pitäisi olla vähintään 3-5 km.

- lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että ei ole olemassa mitään hyväksyttävää argumenttia tietoiselle alueella pesivän merikotkan tappamiselle.

Mielipide 95 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että:

1. Selvityksen mukaan vapaa-ajan ja vakituiset asukkaat vastustavat hanketta suurella enemmistöllä. Saatu tulos on yksiselitteinen, vaikka heidän mielestään vapaa-ajan asukkaiden mielipiteiden kuuleminen oli tutkimuksessa puutteellinen mm. seuraavilla perusteilla

- asukaskyselyä ei lähetetty vapaa-ajan asukkaille ennen kuin he valittivat asiasta konsultille ja myöhemmin lehdistölle. Senkin jälkeen kysely lähetettiin vain sitä erikseen pyytäneille. Tämä johti siihen, että arviointiselostuksen liitteen 2, taulukko 1 mukaan vain 43 muualla kuin Vallgrundissa vakituisesti asuvaa, hankealueen vaikutusalueella olevaa vapaa-ajan taloutta osallistui kyselyyn.

- hankealueeseen liittyvillä alueilla on heidän arvionsa mukaan yli 500 vapaa-ajan asuntoa eli meni vain pienelle osalle alueen ulkopuolella vakituisesti asuvista vapaa-ajan asukkaista. Asiakaskyselyn tarkoituksena on selvittää juuris alueella oleilevien ihmisten mielipiteitä eikä keiden tahansa kuten nyt on sattumanvaraisesti kysytty Mustasaarelaisilta. Vaasalaisena huvilanomistajana he saivat pyynnöstä lomakkeen.

- Brändövikin (postinumero 65950) taloudet on jätetty kyselystä pois, vaikka Brändövik sijaitsee kohde alueen välittömässä läheisyydessä.

2. Koko Mustasaassa on Tilastokeskuksen mukaan 3652 kesäasuntoa. Suurimittakaavaisen tuulivoimateollisuusalueen vaikutusta alueen kiinteistöjen arvoon ja korvauksia arvonmenetyksistä ei ole arviointiselostuksessa kuvattu tai laskettu. Nämä tulee laskea ja esittää malli, miten arvonalennus hyvitetään.

Huvilanomistajien eli yksityisten veronmaksajien oikeudet pyrittiin YVA- menettelyssä ohittamaan ammattitaidottomasti ja tarkoituksenhakuisesti julkisuudessa "nimby – konsultointiarvioinnilla".

3. Koska loma-asunnoilla on useita käyttäjiä, koskee tuulivoimateollisuusalueen rakentaminen tuhansien ihmisten elämän ja vapaa-ajan laatua. Vakituisesti lähialueella asuvien lisäksi arvio niiden ihmisten kokonaismäärästä, joka aluetta käyttää virkistymiseen, tulee liittää selvitykseen.

4. Kesäasukkailla on merkittävä vaikutus Mustasaaren kunnan talouteen ja kunnan palveluiden käyttöön. Suurimittakaavainen tuulivoimarakentaminen tulee vaikuttamaan negatiivisesti Raippaluodon imagoon asutusalueena ja toisaalta maailmanperintöalueen vetovoima laskee. Tätä ei ole selvityksessä huomioitu. Hankkeen kokonaisvaikutus Mustasaaren kunnan talouteen on jätetty YVA- selostuksessa huomiotta.

5. Suurimittakaavaisen teollisuushankkeen naapurustovaikutukset sekä vaikutukset Natura alueen suojeluarvoihin (erityisesti merikotka) huomioiden tulee hankkeelta vaatia YSL 28 § mukainen ympäristölupa.

YVA- selostuksen yhteenvedossa, s. 16 sanotaan, että tuulivoimatuotantoon suunniteltu alue ei sijoitu Natura-alueelle. YVA- selostus on heidän mielestään näiltä osin puutteellinen ja sitä on täydennettävä seuraavasti 1) on esitettävä selkeästi hankealueen etäisyys lyhimmillään lähimmille Natura-alueille 2) on esitettävä lähimpien Natura-alueiden kaikki suojeluperusteet, tarkoittaen sekä luontodirektiivin että lintudirektiivin mukaan suojeltuja lajeja 3) on esitettävä perusteltu arvio hankkeen vaikutuksista kyseiselle/kyseisille suojeluarvoille.

Naturan läheisyys on laittanut rakennuskieltoon heidän omistamansa 3 ha:n rantaan rajoittuvan alueen ja heidän tonttinsa on aivan kiinni tuulipuistossa.

6. Hankealueen soveltuvuutta tuulivoimatuotantoon on käsitelty Pohjanmaan liiton vuonna 2010 teettämässä selvityksessä "Uusiutuvat energiavarat ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla". Selvityksen tekijä on sama yhtiö, joka on toiminut konsulttina YVA selvityksessä. Pohjanmaan liiton kyseisen selvityksen mukaan Raippaluoto ei ole soveltuva tuulivoimatuotantoon ja Pohjanmaalta löytyy useita paremmin tuulivoimatuotantoon soveliaita kohteita. Ko. selvitys tulee liittää osaksi Mustasaaren tuulivoiman YVA arviointiselvitystä.

7. Hanke ei sovellu alueelle tiestön heikon kunnon vuoksi. Ei myöskään sähkölinjojen rakentamisen vuoksi. Vaikutukset olisivat dramaattiset luonnolle.

8. Ympäristöministeriö poisti tuulivoima-aluevarauksen Raippaluodon kohdalta Pohjanmaan maakuntakaavasta. Ympäristöministeriön käyttämät perusteet poistolle on syytä esittää YVA selostuksessa ja huomioida YVA selostuksen johtopäätöksissä.

9. Näin suuren mittakaavan hanke (vaikutukset ja alueen koko) on Aluehallintoviranomaisen (AVI-keskus) vastuulla. Mielipiteen esittäjät haluavat, että lupaa on anottava AVI-keskuksesta.

Mielipide 96 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että ympäristöministeriö joulukuussa 2010 poisti Södra Vallgrundin tuulivoimapuiston Pohjanmaan maakuntakaavasta. Ministeriö viittaa päätöksessään ympäristöaspekteihin ja luonnonsuojelulakiin, koska varaus kaavassa uhkaa alueen luonto- ja ympäristöarvoja. Ehdotuksen katsottiin olevan suuri uhka mm. alueen merikotkalle.

Mielipiteen esittäjien mielestä mikään tuulivoimapuistovaihtoehtoista ei voida hyväksyä toteutettavaksi, koska varausta ei ole kaavassa. Silti selvästi hankevastaava pyrkii toteuttamaan vaihtoehto 1:stä, vaikka se on osittain maailmanperintöalueella. Sitä muka kuin vastustus on voimistunut, on siirrytty pienempiin vaihtoehtoihin, kuitenkin poistamatta vaihtoehto 1. Yritys on julkisesti sanonut haluavansa kaikki tai ei mitään, ettei olisi kannattavaa rakentaa pientä tuulivoimapuistoa. Kuitenkin päämääränä on, lakia kiertäen ja pienellä luvalla aloittaen, saada laajentaa ja rakentaa laajamittainen tuulivoimapuisto. Tätä moraalitonta ja epäeettistä liike-elämän käyttäytymistä näkyy myös siinä miten voimajohtojen linjaukset on suunniteltu VE 5 mukaan.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että suunnittelu on aloitettu väärin huomioimatta alussa ihmisten elinympäristöä, luontoa ja ympäristöarvoja. On palkattu osa-aika eläkkeellä oleva maanmittausinsinööri nopeasti solmimaan kohtuuttomia vuokrasopimuksia maanomistajien kanssa ympäristöä huomioimatta. Tuulivoimapaikat on valittu sen perusteella miten alueet on saatu vuokrattua, eikä sopivuuden perusteella ja tämän jälkeen selvitykset on tehty vahvistamaan tämän menettelyn oikeaksi. Yleisötilaisuuksissa yhtiön edustajat ovat jättäneet huomiotta melun, infraäänien ja valon heijastukset, mitkä nyt näkyvät selostuksessa. Kartoissa melun leviäminen on esitetty faktana, vaikka se perustuu konsultin esittämiin arveluihin, eivätkä siten ole luotettavia. Luonnossa ei esiinny tuulivoimaloiden siipien kaltaisia ääniä, eikä se ääni mitä ihmiset kokevat häiritsevänä voi mitata desibeleissä. Ihmiset, jotka ovat hakeutuneet tälle alueelle, ovat tulleet sinne luonnon läheisyyden, hiljaisuuden ja linnunlaulun takia. Ruotsissa tuulivoiman aiheuttamille äänille on annettu suurempi painoarvo kuin asutuskeskusten ja teollisuusalueiden vastaaville. Mielipiteen esittäjien mielestä Södra Vallgrundiin ei pidä hyväksyä voimaloitten rakentamista lähemmäksi kuin 2 km asutuksesta. Ympäristöministeriön raportissa 19/2011 "Keskeinen käytettävä meluntorjuntakeino haittavaikutusten estämiseen ja minimoimiseen on riittävä etäisyys tuulivoimalan ja melusta häiriintyvän kohteen välillä" todetaan etäisyyden merkitys ja 2 – 3 MW laitoksille tämä etäisyys on raportin mukaan 2 km, joissakin tieteellisissä julkaisussa mainitaan jopa viiden kilometrin etäisyys.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että viranomaisten olisi noudatettava varovaisuusperiaatetta, koska melun leviämislaskelmat perustuvat ainoastaan teoreettisiin olettamuksiin. Tuuliatlaksen mukaan muita sopivimpia alueita löytyy, eikä tässä tapauksessa yksityisen yrityksen voitontavoittelu, valtion tuella, saa olla tärkeämpi kuin useiden satojen huvilanomistajien, jotka olivat siellä jo ennen heitä.

Infraäänien riskit näyttävät olevan kiistanalaisia, uusimmissa tutkimuksissa se on kuitenkin todettu. Tätä yritetään kuitenkin kieltää, vaikka meillä on jo esimerkkejä, esim. atomipommikokeilut, asbesti, DDT, hyväksytyistä riskeistä. Aineet katsottiin olevan vaarattomia, mutta historia on osoittanut käsityksen vääräksi. Sama suuntaus vaikuttaa olevan tuulivoiman ympärillä ja nähtäväksi jää osoit-tautuuko infraäänit tulevaisuudessa olevansa samassa kastissa. Silloin on jo liian myöhäistä ja meidän pitäisi jo olla niin valistuneita, ettemme tee uudestaan samoja virheitä.

Aikaisessa vaiheessa vapaa-ajan asutus ja paikallisväestö vastustivat hanketta, niin se pitää huo-mioida. Tämä ihmisoikeus ja oikeusturva olisi huomioitava. Vaikkakin puutteellisesti tehtynä, niin asukaskysely kumminkin osoitti, että saaristolaiset pääasiallisesti vastustivat hanketta. Ihmiset, jotka eivät tiedä mistä on kysymys, saattaa olla myönteisempi asenne. Hankevastaava on vain aiheuttanut sosiaalisia konflikteja paikallisväestön, huvilanomistajien ja muitten maanomistajien kanssa, joten hanketta ei pidä toteuttaa missään muodossa. On ainoastaan huomioitu alueen hy-vät tuuliominaisuudet, muusta piittaamatta, joten vaikutusten arviointi perustuu epätodellisiin ja epärealistisiin oletuksiin, joilla perustellaan alueen sopivuutta tuulivoimalle vaikka muut seikat puhuvat sitä vastaan. Suunnitelmissa ei ole edes pyritty vähentämään kielteisiä vaikutuksia vapaa-ajan ja kiinteälle asutukselle, luontoarvoille, linnustolle ym.. On vaan on keskitytty tuulisuuteen. Eikä siihen, että hankkeelle on tiivis vastustus. Helsingin Sanomat kuivaili tilannetta 1 – 6 tilanteek-si, vastustajien hyväksi. Ympäristöministeriön ohjeistusehdotuksessa sanotaan: "Keskeinen tekijä tuulivoimarakentamisen vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa on sijaintialueen herkkyyys." "Ko-konaan tuulivoimarakentamiselle soveltumattomia alueita ovat muun muassa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt, luonnonsuojelualueet sekä kansainvälisesti tärkeät linnuston IBA- alueet. Edellä mainit-tujen lisäksi tuulivoimarakentamista voi rajoittaa muukin alueiden käyttö, esimerkiksi asutus". Alue on kiistelemättä sopimaton tuulivoimaenergiateollisuusalueeksi ja sillä olisi erittäin kielteinen vaiku-tus vapaa-ajan ja kiinteälle asutukselle, Natura 2000 ja maailmanperintöalueelle sekä merikotka-alueille.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että ovat vapaa-ajan asunnoltaan, kahden vuoden ajan, seuranneet merikotkia alueella 5. Aikaisemmin he saattoivat nähdä merikotkan pesän taloltaan, mutta kun metsä hakattiin ja vaikka pesimäpuu jätettiin paikoilleen, niin merikotkat hävisivät. Tällaista he eivät voi hyväksyä ja viittaavat Smølan tapahtumiin (Liite), joita eivät toivo tapahtuvan Södra Vallgrun-dissa. Muutkin linnut, kuten joutsenet ja kurjet lentävät alueen yli. Lepakkoselvityskin on puutteelli-nen. Siinä väitetään, ettei lepakoita ole, vaikka ne lentävät mielipiteen esittäjien talon ympärillä.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että heidän mielestään, on varsin selvää, ettei tuulivoimaloita eikä voimalinjoja pidä rakentaa Natura 2000 ja maailmanperintöalueelle. Osa Korsörenin aluetta on Natura 2000 aluetta, johon Bredskärin tuulivoimalat vaikuttaisivat kielteisesti.

Olisi pitänyt tutkia useita vaihtoehtoisaa voimalinjavaihtoehtoa (myös merikaapeli) ja nyt esitetty vaihtoehto olisi pitänyt selvittää koko pituudeltaan.

Tarvitaan ympäristölupa, koska tuulivoimalat aiheuttavat naapurilain mukaisia häiriöitä (YSL § 28). Luonnon säilyttäminen ja suojeleminen olivat tärkeitä jo ennen maailmanperintöalueeksi tuloa. pai-kallisväestö on hoitanut lähiympäristönsä vuosisatojen aikana, ennen virallisia statuksia. EU- direk-tiivit velvoittavat jäsenvaltioitaan suojelemaan tärkeitä pesimä- ja levähdyspaikkoja. Merenkurkun yli lentää vuosittain 400 000 lintua.

Mielipide 97

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen tiukka mielipiteensä on, ettei tuulivoimapuistoa pidä raken-taa, vaan ainoa vaihtoehto on 0- vaihtoehto. Lisäksi hän toteaa, että konsultti ei ole puolueeton hankkeessa, koska se toimii niin kuin hankevastaava määrää, jolloin ympäristövaikutusten arviointi on kyseenalainen. Hankevastaava väittää ottavansa paikallisväestön huomioon, mm. asukas-kyselyllä, joka sinänsä on puutteellinen. Ainoa tapa huomioida paikallisväestö olisi ollut lopettaa hanke. Asukaskyselystä ilmenee kuitenkin, että suuri osa paikallisväestöstä vastustaa hanketta ja

haluavat vaalia elinympäristöään, luontoa ja lajirikkuutta. Hän ihmettelee tapaa lähettää kysely myös saaren ulkopuolisille, joilla ei ole mitään tekemistä alueella asumisen kanssa. Lisäksi hänen mielestään hanke vaikuttaa kielteisesti Mustasaaren kunnan imagoon, talouteen ja työllisyyteen, varsinkin Raippaluodon turismielinkeinoihin, vaikka toisin väitetään selvityksessä.

Karlsö-Brändövikin väestömäärää vähätellään, eikä huomioida millään tavoin. Tuulivoimaloita rakennettaisiin 500 m päähän asutuksesta, vaikka kansainvälinen suositus on 5 km. Näin lähelle rakennettuna se pilaa elinympäristön useilta perheiltä, heidän joukossaan monta lapsiperhettä, jotka ovat hakeutuneet alueelle sen pilaantumattomuuden takia. Nyt melu ja varjostus tulee vaikuttamaan kielteisesti heidän terveyteensä.

Kaikki asutus tulee vaikutuksen piiriin ja maisema rumentuu koko saaristossa. Tuulivoimaloita ei pidä sijoittaa länteen tai itään asutuksesta. Virkistys ja vapaa-ajan harrastuksiin sekä rakentamiseen tulee rajoituksia. Raskas liikenne lisääntyy huomattavasti, varsinkin rakennusaikana. Tämä tulee vaikuttamaan liikenneturvallisuuteen.

Taulukon 17 mukaan vaikutukset linnustoon ovat samat riippumatta vaihtoehdoista. Tämä ei ole mielipiteen esittäjän mielestä loogista ja osoittaa että selvitykset on tehty vain olettamuksien varassa.

Merikotka ja kalasääksi ovat lailla suojeltuja ja Raippaluoto tärkeä valtakunnallinen alue niiden jatkuvuudelle, joten väite, että on vain kysymys paikallisista vaikutuksista, on silkka valhe. Sitä paitsi alueella 5 on olemassa oleva asuttu pesä, vaikka toisin väitetään.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on voitu seurata nuorten merikotkien käyttäytymistä Raippaluodossa ja huomattu, että ne pyydystävät mielellään avoimissa paikoissa joissa on nouseva ilmavirta. Näitä muodostuu tuulivoimaloitien ympärillä, jolloin tästä tulee merikotkille kuolemanloukku.

Norjassa huomattiin, että merikotkien pesimä tuulivoimaloitien rakennus- sekä käyttöaikana epäonnistui, mutta vaikutusten arviointiselostuksesta puuttuu samantyyppinen selvitys. Ei ole myöskään selvitystä siitä, miten törmänneet linnut jäljitetään ja miten niiden kärsimykset hoidetaan tai lopetetaan. Suojeltujen eläinten ja lintujen elinolosuhteita ei saa heikentää Raippaluodossa, eikä niiden pyydystys- tai pesimäpaikkoja saa hävittää, hävittämällä fladoja ja kluuvijärviä rakentamisella. Myös hirvikanta vähenisi.

Suunnitellut tiet halkaisevat maanomistajien palstoja ei hyväksyttävällä tavalla, jolloin saadaan pirstoutunut maisema, joka hävittää rikkaan luonnon ympäriltään.

Lisäksi mielipiteen esittäjä toteaa, etteivät ole huomioitu korvausasiat tieasioissa tai tuulen muodostumisalueilla. Lopuksi hän toteaa, että ilmavoimajohto tulee olemaan kohtalokas linnustolle ja siksi se on hyljeksittävä vaihtoehto.

Mielipide 98

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa yhä tuulivoiman rakentamista missään muodossa Vallgrundiin, koska selvitysten mukaan hankkeesta on vain kielteisiä vaikutuksia saaristolaismaisemalle, ihmisten hyvinvoinnille, vapaa-ajan asutukselle sekä eläimille ja linnuille. Alue on tiheästi asutettu, joten vaikutukset näkyvät asumisviihtyvyydessä ja virkistysmahdollisuuksissa. Suurin osa asukkaista on alusta asti vastustanut hanketta ja demokratian nimessä tätä on kunnioitettava.

Maakuntakaavassa Raippaluodon saaristo on luokiteltu alueeksi jossa on turistinähtävyyksiä ja alueeksi jolla turismia ja virkistystä voi kehittää. Mustasaaren kunta on hyväksynyt Björkö-Raippaluodon rantayleiskaavan, jona mukaan länsi Vallgrund ja saariston merenrannat ovat vapaa-aikaa ja virkistystä varten. Tuulivoimasuunnittelu on ristiriidassa tämän kanssa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa annetaan ymmärtää, että voidaan rakentaa pienempi tuulivoimapuisto. Silti yleisötilaisuuksissa on kerrottu, että tarvitaan suurimuotoinen hanke, jotta se kan-

nattaa. Siitä voi päätellä, että aikomuksena on rakentaa isompi tuulivoimapuisto vaihteittain ja kaapelelle alueelle lähelle vapaa-ajan asutusta, kouluja, päiväkoteja ja vakituista asutusta ollaan sijoittamassa massiivisia voimaloita.

Tuulivoimaloitten, voimalinjojen, sähköasemien ja huoltoteiden rakentaminen johtaa Vallgrundin totaaliseen pirstoutumiseen (YVA s. 107). Siitä seuraa aineellisia vahinkoja maanomistajille tuulen kaatamien puitten ja vahingoittuneiden uusistutusten muodossa, kun avataan tuulelle leveitä katuja.

Vallgrundissa on erittäin lajirikas floora ja fauna ja paljon kluuvijärviä ja vesistöjä ja alueen lähellä on FINIBA- alueita. Suurin osa arktisista linnuista, erityisesti petolinnut, muuttavat hankealueen yli.

Raippaluodon saaristo on Suomen tärkein merikotkien lisääntymisalue ja saaristossa pesivien merikotkat ja kalasääkset liikkuvat alueella (YVA s. 174). Mikään vaihtoehdoista ei ole turvallinen merikotkalle, kalasääkselle ja suurimmalle osalle lintuja.

Sijoittamalla tuulivoimapuiston maailmanluontoperinnöltä tahallisesti poisjätetyn lauseen - keskelle Merenkurkun ja Höga Kustenin maailmanluontoperintö – tulee vaarantamaan maailmanperintöstatuksen ja vaikuttamaan haitallisesti turismiin. Siksi Ruotsin puolella ei olla oltu sijoittamassa suuria tuulivoimaloita maailmanperinnön ydinalueelle.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että korkeajännitejohtolinja (leveys suojakaistoineen n. 46 m), jota suunnitellaan saaristolaiskylien, maailmanperintöalueen ja mantereen kylien läpi, vaikuttaa ympäristöön moninkertaisesti enemmän kuin ne alueet jotka ovat varattu tuulivoimaloille ja sähköasemille.

Ympäristövaikutusten arvioinnista ilmenee selvästi, että hankkeella on vakavia kielteisiä vaikutuksia vakinaisiin ja vapaa-ajan asukkaisiin, koska metsästyksessä, vapaa liikkuminen ja metsänhoito lähellä voimaloita vaikeutuvat ja asumisviihtyisyys rakennusaikana tuhoutuu, lisääntyneen raskaan liikenteen, häiritsevän melu, maankäytön rajoitusten, haitoista alueen virkistyskäytössä, maiseman pirstoutumisesta, saariston visuaalisesta muutoksesta, varjostusefekteistä ym. takia. Alueella on ainoastaan pieniä yksityisiä metsäteitä. Pitkä rakennusaika ja lisääntynyt raskas liikenne tulevat aiheuttamaan valtavia ongelmia ja riskejä erityisesti lapsille, vanhuksille ja työmatkalaisille, koska tiet ovat kapeita saaristolaisteita ja tälläkin hetkellä liikenne on runsas ja kevyeen liikenteen väylät puuttuvat Vallgrundin kylissä, Karlsössä, Brändövikissä ja Söderuddenissä.

Viihtymättömyys, lisääntynyt huoli taloudellisista seurauksista ja lisääntyvästä liikenteestä sekä luonnon tuhoutumisesta vahingoittavat ihmisten edellytyksiä terveelliseen elämään, joka kumminakin on perusoikeus. Nyt ei ole selvitetty riittävästi miten asutuksen lähelle sijoitetut tuulivoimapuistot vaikuttavat terveyteen.

Työllisyysnäkökulma paikallistasolla on vaatimaton (kappale 3.15), eikä lähialueelta löydy tällaisen hankkeen rakentajia tai huoltoa. Hankkeella ei myös ole suuremmassa määrin vaikutusta hiilidioksidipäästöihin, koska tuulivoimaa säädetään päästöttömällä vesivoimalla.

Mustasaaren kunta on jo vaikuttanut siihen, että Länsi-Suomen päästöt ovat vähentyneet rakennuttamalla Westenergy Oy:n jätteenpolttolaitoksen (vähennys 230 000 tonnia hiilidioksidia per vuosi) ja lisäksi Vaskiluodon Voiman hiilivoimalassa siirryttyään biokaasuun (hiilidioksidipäästöjen vähennys 100.000 tonnia/vuosi).

Vallgrundin kylät kuuluvat vanhimpiin, joskus 1400- luvulle ajoittuviin saaristolaiskylisiin. Alueella on kauniita miljöitä sekä runsaasti perinteisiä rantapuoteja pitkin rantaviivaa. Luonnon suojeleminen ja säilyttäminen olivat tärkeitä jo ennen kuin saaristo sai maailmanperintö- alue statuksen. Kuitenkin nyt kun kaikissa pohjanmaalaisissa rannikkokunnissa on esitelty tuulivoimasuunnitelmia, olisi kansallisesti tärkeää säilyttää ainakin yksi saaristoalue vapaana suurimuotoiselta tuulivoimalta. Mikä olisi silloin luontevampaa kuin kunnioittaa sen alueen integriteettiä, jolla on maailmanperintö- alueen status.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että kaikki Mustasaaren tuulivoimapuistovaihtoehdot aiheuttavat radikaaleja muutoksia saariston luontoon ja asumis- sekä virkistysympäristöön, reaalisen hiilidioksidipäästön jäädessä kumminkin vaatimattomaksi (luku 6.6). Kaikkeen edellä mainitsemaan viitaten mielipiteen esittäjä toteaa, ettei ole olemassa ekologisia taikka taloudellisia argumentteja, jotka puoltaisivat Mustasaaren tuulivoimapuiston jatkosuunnittelua ja että ympäristöministeriön päätöstä olla vahvistamatta maakuntakaavaa tältä osin on kunnioitettava.

Mielipide 99 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että arviointiselostuksen mukaan Raippaluodon saaristo ei sovellu tuulivoimapuistolle. Tuulivoimaloitten vaikutuksista ihmisten ja eläinten elinympäristöön on liian monta kysymysmerkkiä. Etäisyydet tuulivoimaloista asutukseen on liian pieni, mikä johtaa ennalta tutkimattomiin seuraamuksiin asuineliympäristölle.

Mielipide 100

Mielipiteen esittäjä toteaa, että Merenkurkun Raippaluoto on ainutlaatuinen viimeisten 10 000 vuoden aikana muodostunut uniikki saaristolaismaisema erityisine luonnonarvoineen, joka on syntynyt maankohoamisen ansiosta ja tämä 8 mm per vuosi maankohoaminen vieläkin muuttaa tätä luontoa. Vuonna 2006 UNESCO myönsi Merenkurkun ja Höga Kustenin alueille maailmanperintö-alue statuksen niitten geologisten arvojen perusteella. Merenkurkku on Suomen ainoa maailmanperintöalue ja siihen kuuluu suurin osa Raippaluodosta. Maankohoamista voi vielä näkyvästi havaita, kun matalat merenlahdet erkanevat merestä ja muodostavat ensin fladoja ja myöhemmässä vaiheessa kluuvijärviä, johon merivesi pääsee vain korkean veden aikana. Fladat ja kluuvijärvet ovat tärkeitä kalojen kutupaikkoja ja linnuille saalistuspaikkoja.

Olisi suoritettava mittavia geoteknisiä tutkimuksia, ennen kuin tähän herkkään luontosysteemiin kajotaan, jotka selvittäisivät maaperän, sen kantavuus, miten räjäytys- ja kaivamiset vaikuttavat pohjaveteen, puroihin ja kluuvijärviin, jotka ovat tärkeitä mm. merikotkan saalistuspaikkoja. Raippaluodon flora ja fauna sisällyttää kansallisesti ja kansainvälisesti erikoisia ja suojeltuja lajeja, esim. linnusto, n. 80 pesivää lajia, on tärkeä osa tätä. Monet lajeista ovat uhattuja EU:n lintudirektiivin 79/409/EEG lajeja. Näistä mainittakoon kalasääksen ja merikotkan, joka on rauhoitettu luonnonsojelulaisissa (§ 38) sekä myös pesäpuut (§ 39). Raippaluoto on kansallisesti tärkeä merikotkien populaatiolle ja sen tähden on erityisen tärkeää että sen elinympäristö ja lisääntyminen turvataan ja edistetään EU:n direktiivin ja meidän luonnonsuojelulain mukaisesti. Häiriöt merikotkan elinolosuhteissa voivat olla merikotkakannalle kohtalokkaat ja myös WWF:n merikotkatyöryhmän työ lyödään hajalle jos Raippaluotoon rakennetaan tuulivoimapuisto.

Tuulivoimalat ovat merikotkalle vaara, osittain törmäysriskin takia, mutta myös rakennustyöt aiheuttavat häiriöitä. Lisäksi alueen luonne muuttuisi teolliseksi ja aiheuttaisi peruuttamattomia seurauksia herkälle luonnolle. Vastakkain on 10 000 vuoden aikana muodostunut erikoinen lajirikas luonto ja 25 vuoden tuulivoimatuotanto.

Merikotkien törmäyskuolemia, niiden osuttua tuulivoimaloihin, on tutkittu NINA raportissa 620 (Trondheim 31.12.2010). Tutkimuksen suoritti Norjan luonnontutkimuksen instituutti. Tutkimuksessa on osoitettu, että törmäysriski todellinen vaara ja se aiheuttaisi mitä todennäköisimmin Raippaluodossa kuolemaan johtavan uhan merikotkalle, niin kuin myös 110 kV voimajohtoverkko Raippaluodosta Vaasaan. Leveydeltään se olisi 46 – 50 metriä ja 40 – 50 km pitkä ja suoraan maailmanperintöalueen halki vedettynä se aiheuttaisi maisemallista haittaa sekä maakaapelikaivauksia voimaloista sähköasemille, joista seuraisi peruuttamattomia jälkiä luontoon sekä häiriöitä ja riskejä merikotkalle.

Merenkurkku ja Raippaluoto ovat 300 000 – 400 000 muuttolinnulle tärkeä muuttoreitti ja tuulivoimapuistosta tulisi näille suuri uhka, joten lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa yhteenvetona, että hän tahtoo, viitaten kaikkiin kielteisiin vaikutuksiin, että tuulivoimapuistoa ei rakennettaisi ja sen suunnittelu lopetettaisiin.

Mielipide 101

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen lapsuudenkotinsa sijaitsee n. 500 m päässä suunnitellusta tuulivoimapuistosta ja että hänen perheensä ja lähin sukunsa asuu siellä sekä he ovat asuneet siellä sukupolvesta sukupolveen, jolloin paikkaan on syntynyt vahvat juuret ja tunteet paikkakuntaansa kohtaan, jolloin tuntuisi absurdilta muuttaa sieltä hankkeen alta pois. He huolehtivat ympäristöstään, kalastavat ja metsästävät, mutta kaikki menetettäisiin hankkeen myötä, eikä hanke vaikuttaisi ainoastaan asukkaisiin, vaan myös alueen turismi ja arvo vähenisi, koska talot ja tontit eivät enää kiinnostaisi, niin alue kuolisi, puhumattakaan kielteisistä vaikutuksista ympäristölle ja eläimille (esim. merikotkat). Maailmanlaajuisesti on tapahtunut, että ihmiset sairastuvat ja joutuvat muuttamaan kodeistaan tuulivoimapuistojen läheisyydestä, eikä tämä hanke ole poikkeus. Hankkeesta tulee enemmän kielteistä kuin positiivista, joten hän vastustaa hanketta.

Mielipide 102

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänen mielestään hanke aiheuttaa luonnolle liian suurta vahinkoa kauniissa ympäristössä.

Mielipide 103

Mielipiteen esittäjä toteaa, että teiden rakentaminen aiheuttaa liian paljon vahinkoa luonnolle.

Mielipide 104

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimapuistoa ei pidä rakentaa, eikä hän hyväksy muita vaihtoehtoja kuin 0- vaihtoehtoa, jolloin vastaava sähkö tuotetaan muualla vaikkapa samalla tavalla. Mielipiteen esittäjän mielestä konsultti ei ole puolueeton ja siksi ympäristövaikutusten arviointia voidaan kyseenalaistaa. Hankevastaava ilmoittaa huomioivansa paikallisväestöä, mutta asukaskysely on huonosti toteutettu ja jos todella haluaisi huomioida paikallisväestöä, niin silloin olisi paras lopettaa hanke viimeistään nyt. Huonosta asukaskyselystä kuitenkin ilmeni, että enemmistö paikallisväestöstä suhtautuu kielteisesti hankkeeseen ja itse vaalivat elinympäristöään, luonto- ja lajirikkuutta. Hankkeella ts. ei ole yhtään tukea, vaikka olisi mikä tahansa vaihtoehto. Hankkeella ei ole myös mitään positiivista vaikutusta Mustasaaren kunnan imagoon, talouteen tai työllisyyteen, josta ei ole olemassa luotettavia laskelmia, vaan päinvastoin se voi vaikuttaa kielteisesti turismiin, varsinkin elämysturismiin, koko Raippaluodon saaristossa. Ei ole myöskään selvää mistä työvoima haetaan, ovatko he kotimaasta vai ulkomailta.

Karlsö-Brändövikin asukasmäärää vähätellään selostuksessa ja ettei heitä sen takia tarvitse huomioida. Lisäksi etäisyys asutukseen on vain 500 m, vaikka se kansainvälisestikin pitäisi olla 5 km. Tämä tulee tuhoamaan elinympäristön useilta perheiltä mm. Karlsöstä, johon on muuttanut useita lapsiperheitä. Vaikutukset ihmisten terveyteen ovat kielteisiä, esimerkkinä melu ja varjostus, joka myös vaikuttaa alueen vapaa-ajan väestöön. Lisäksi tuulivoimalat rumentavat maisemaa ja pilaaavat alueen harmonian. Koko saariston maisemakuva muuttuu, eikä tuulivoimaloita pidä sijoittaa länteen eikä itään asukkaista. Lisäksi vielä metsässä liikkuminen ja harrastaminen rajoittuvat, kun tietyllä säteellä tuulivoimaloista liikkuminen kielletään, myös asuntojen ja vapaa-ajan asuntojen rakentamiseen tulee rajoituksia.

Mielipiteen esittäjä toteaa, myös merikotkan tilanteesta saman kuin moni muu edellä. Merikotka että on lailla suojeltu, alue on tärkeä pesimäalue, WWF:n merikotkatyöryhmän työn merkitys, merikotka asia on kansallinen, ei vain paikallinen intressi ja että alueella 5 on pesä, vaikka toisin väitetään. Lisäksi satelliittivastaanottimilla on pystytty seuraamaan nuorten merikotkien liikkeitä ja voidaan nyt todeta, että tuulivoimaloista muodostuu vaara niille. Myös aikuisille merikotkille on vaarallista saalistaa alueella, koska ilmavirtaukset vievät ylöspäin, kun alueen ympäristön kasvillisuus on poistettu, jolloin linnut voivat törmätä lapoihin.

Laissa suojeltuja lintulajeja ei saa vaarantaa taloudellisen voiton tavoittelussa, kuten tässä hankkeessa tapahtuisi. Hanke vaikuttaisi myös kielteisesti hirven metsästyksen ja sen kantaan. Mitä

todennäköisimmin metsästys kiellettäisiin, koska ammuksivat voimaloitten lapoihin. Huolto- ja rakennusaikaiset tiet halkaisevat maanomistajien omaisuutta ei toivotulla tavalla ja seurauksena olisi pirstoutunut maisema, joka vähentäisi alueen luonnon moniarvoisuutta. Selostuksesta ei ilme- ne kuka tulee huolehtimaan teistä sekä myös miten maanomistajille, jotka hankkeesta kärsivät vahinkoa, korvataan vahingot mitkä seuraa kun heiltä rajoitetaan rakentaminen ja alueita pakko- lunastetaan tietarpeisiin sekä miten käy maanomistajien maille jotka sijaitsevat tuulen muodostu- misalueilla.

Mielipiteen esittäjä pitää ilmajohtovaihtoehtoa huonona, koska linnusto on niin rikas ja monilajinen, niin se aiheuttaa suuren törmäysriskin ja lintujen kuoleman, erityisesti suojelluille merikotkalle ja kalasääkselle, joten tämä hanke on mitä suurimmassa määrin ympäristötuhoa aiheuttava ja puisto on rakennettava sopivampaan paikkaan, missä sillä on vähäiset vaikutukset eläimiin, luontoon ja väestöön sekä myös lähelle olemassa olevia voimajohtoja. Myös betoniperustukset jäävät maas- toon, kun hanke on loppu, kuka on vastuussa jos konkurssi tulee?

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että toteutettu tuulivoimapuisto on konkreettinen uhka maail- manperintöalueelle sekä lähellä sijaitseville Natura 2000 alueille.

Mielipide 105

Mielipiteen esittäjä toteaa, että toimenpide on liian suuri luonnolle ja se on merikotkien pesimäalu- een häirintää. Siitä seuraa alueiden arvon vähennys ja eläminen alueella kärsii. Paikallisväestölle ei synny uusia työmahdollisuuksia ja sillä on vähäisiä vaikutuksia kokonaisenergiantuotannolle.

Mielipide 106

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei Mustasaaren tuulivoimapuistolle.

Mielipide 107

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei Vallgrundin ja Söderuddenin tuulivoimapuistolle.

Mielipide 108 (2 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että kävivät ns. yleisötilaisuudessa Södra Vallgrundissa 18.5.2011, mutta tilaisuus oli vaan näyttelyntapainen eikä heidän mielestään tietoa uusista vaihtoehtoista saatu. Kunnallispoliitikot loistivat poissaolollaan ja ainoastaan yksi kunnan virkamies oli paikalla, vaikka hanketta nopealla aikataululla ollaan viemässä eteenpäin, siitä huolimatta että se ei ole maakuntakaavassa osoitettu. Heille on kunnallispoliitikot kertonut, että hanketta valmistellaan vai- heissa, mutta hankkeelle pitäisi vaatia ympäristölupaa ja maakuntakaavaa olisi myös laadittava uusiksi. Hanke on liian suuri jätettäväksi kunnallispolitiikoille.

Mielipiteen esittäjien mielestä hanke vaatii jatkuakseen vähintään merkinnän maakuntakaavaan, koska ympäristöministeriö jätti sen pois kaavasta (21.12.2010). He viittaavat myös julkaisuun "Tuulivoimarakentamisen suunnittelu, 19/2011", jossa on maininta että myös 3-5 tuulivoimalan puistot on sisällytettävä maakuntakaavaan.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että alueella on Suomen suurin merikotkakanta sekä useita Natura- alueita ja suojeltuja biotooppeja, joita kyllä selostuksessa mainitaan, mutta joita ei huomioida, vaan ainoastaan taloudelliset näkökulmat ratkaisevat.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että selostuksesta löytyy yksi vakava virhe, luultavasti tahaton, kun on lisätty vaihtoehto 5, joka on lähellä alkuperäistä maakuntakaavan ehdotuksessa ollutta. Vaihtoehto ei ole hankevastaavan eikä konsultin mukaan taloudellisesti kannattava, silti se on mukana ilman mitään selityksiä, eikä sitä ei verrata muihin vaihtoehtoihin. Yleisötilaisuudessa jaettiin vain 26 s. yhteenveto, josta oli hyvin vaikeaa saada hankkeesta käsityksen ja mielipiteen esittäjien oli itse haettava hankevastaavan toimistolta 400 s. arviointiselostus liitteineen.

Myös asukaskysely on puutteellinen, huolimatta asiantuntijamäärästä jonka sen on laatinut, eivätkä he vaikka heillä on postilaatikko Karlsötien varrella saaneet sitä, eikä moni muukaan vakituisesti asuva. Soitoista ja lupauksista huolimatta sitä ei myöskään konsultti heille toimittanut. Tästä mainitessaan konsultille tilaisuudessa vastaus oli "Voin lähettää sen sinulle nyt, jos haluat". Tällainen epäeettinen käytös saa ihmettelemään miten suuret asiat hoidetaan, jos pienissä asioissa menetelään näin. Monet liitteistä ovat puutteellisia mm. sivut 89, 214, 215 ja 251. Sieltä puuttuu mm. heidän vapaa-ajan asunto, jonka lisäksi alueella on vielä voimassa oleva rakennuslupa. Huvila on ollut saareissa vuodesta 2006. Halutaan esittää aluetta harvaan asuttuna alueena, jostain syystä.

Selostuksesta puuttuu selvitys siitä, miten pitkin Pohjanmaan rannikkoa suunnitellut tuulivoimapuistot vaikuttavat linnustoon ja muuttoon. Tätä olisi odottanut, kun kuitenkin hankevastaavalla on suurin osa hankkeista.

Vakava puute on Alskat-Vallgrund voimalinjan ympäristövaikutusten arvioinnin puuttuminen, vaikka se halkaisee maailmanperintöalueen. Lisäksi puuttuu merikaapeli vaihtoehdon selvitys sekä yhteysviranomaisen peräänkuuluttama selvitys rakennusaikaisten vahinkojen selvittämisestä esim. kaivauksista ja täytöistä, miten hanke vaikuttaa ihmisiin ja eläimiin sekä mitkä tulevat olemaan rajoitukset ja miten suuret kuljetukset sekä määrällisesti että painon suhteen tulevat vaikuttamaan.

Kaikki esitetyt vaihtoehdot ovat maailmanperintöalueen läheisyydessä ja vaikka ne eivät suoraan vaikuta alueen geologisiin arvoihin niin ne kuitenkin vaikuttaisivat maisemaan, eläimiin ja luontoon. Raippaluodon sillalta näkyisi tuulivoimaloita ja ne kuuluisivat, näkyisivät ja hallitsisivat näkymiä, joten vielä puuttuu kattava visuaalinen esitys tuulivoimaloiden maisemavaikutuksista, nyt käytetyt kuvat eivät riitä, vaan pitäisi esittää asian 3-D mallina.

Selostuksen sivuilla 115 – 125 on esitetty 42 tuulivoimapaikkaa koskemattomaan luontoon sijoitettuna, mutta ei ole esitetty miltä ne 1 – 42 sijoituspaikkaa näyttävät, kun hanke on toteutettu.

Liitteessä sivuilla 21 – 22 paljastuu konsultin näkemys, siellä sanotaan että "ryhmä...väittää yleisön kategorisesti vastustavan hanketta...osoittaneet valituksia ja purnauksia...poimittu asioita joilla ei ole merkitystä maailmanperintöalueelle" ja sivulla 22 "näyttää siltä, että ryhmä on ymmärtänyt väärin valintakriteerien lähtökohdat...ja aiheuttavat hallinnollisia viivästyksiä" sanoja taholta, joka ei edes osaa postittaa asukaskyselyä. Mielenkiintoisinta näissä sanoissa on, ettei edes ajatella demokratiaa ja ihmisten oikeutta sanoa mielipiteensä huolestaan hankkeen vaikutuksista. Tämä on teknokraattinen ja elitistinen lähestymistapa. Viitataan IUCN- arviointiraporttiin eikä UNESCO:n, mikä olisi ollut relevantimpi. Luultavasti UNESCO:lta ei ole pyydetty lausuntoa, mutta se olisi pitänyt tehdä. Yhteysviranomaisen lausunnossa 19.1.2009, Mustasaaren kunnanhallitus on esittänyt, että hanketta viedään eteenpäin käymällä dialogi UNESCO:n kanssa, selostuksessa tätä ei mainita sanallakaan. Hankkeen yhteisvaikutusten selvitys puuttuu vielä. Lopuksi mielipiteen esittäjät toteavat, että viitaten edellä mainittuihin seikkoihin, niin hanketta ei pidä toteuttaa.

Mielipide 109

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei tuulivoimapuistoa Vallgrundiin, Söderuddenin ja Raippaluotoon, koska täällä pitää olla rauhaa ihmisille ja eläimille. Löytyy parempia valtion omistamia alueita, joten tätä ainutlaatuista saaristomaisemaa ei saa pilata.

Mielipide 110

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei tuulivoimapuistoa Vallgrundiin, Söderuddenin ja Raippaluotoon, koska ei ole sopivaa pilata pientä saaristosaarta tuulivoimaloilla, jossa asukkaat haluavat hiljaisuutta ja jossa eläinten on saatava olla rauhassa. Maastamme löytyy suuria asumattomia alueita, jotka soveltuvat paremmin tuulivoimalle.

Mielipide 111 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, etteivät halua tuulivoimapuistoa Raippaluotoon, koska alue ja koko saari ovat siihen liian pieniä ja hanke tuhoaisi paljon ainutlaatuista saaristoa. Sitä paitsi alue on aivan liian lähellä vakituista ja vapaa-ajan asutusta. Tuulivoimalat tulisi sijoittaa olemassa olevalle teolliselle alueelle tai ulkomerelle.

Mielipide 112

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on alueen vakituksena asukkaana syvästi huolestunut tästä suuresta hankkeesta, koska he ovat sukupolvien ajan vaalineet luontoa ja ympäristöä missä asuvat. On ollut itsestäänselvyys elää luonnon kanssa sopuissuonnessa, eikä aiheuttaa sille suuria parantumattomia jälkiä. Tuulivoimapuiston toteutuminen tuhoaisi suuren alueen lopullisesti.

Mielipiteen esittäjän mielestä pitäisi vielä selvittää merikaapelivaihtoehtoa. Hän toteaa myös, että merikotkan lisääntyminen alueella vaarantuu, kalojen kutupaikat tuhoutuvat, muuttolintujen muuttoreitit ja pesimä sekä levähdyspaikat vaarantuvat ja vaikutus lähiasutukseen on kielteinen (melu, infraääni, varjostus, heijastukset). Lopuksi hän toteaa, että on kaikkien vastuulla suojella saaristoa tältä. Tuulivoimapuiston ei pitäisi tuhota puhdasta luontoa, vaan auttaa heitä säilyttämään se, joten oikea paikka tällaisille hankkeille on jo rakennetut alueet.

Mielipide 113 (2 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että vastustavat kaikkia viittä vaihtoehtoa VE1 – VE5, koska:

- tuulivoimapuistoalue ei ole maakuntakaavassa ja ympäristöministeriö on sen poistanut, joten ei pitäisi toteuttaa missään muodossa
- vaiheittainen rakentaminen, selostuksen tekstistä päätellen aikomuksena on rakentaa vaiheissa suurin mahdollinen tuulivoimapuisto ja näin ollen kiertää lakia
- ihmisten elinympäristö; paikallisväestö on vastustanut hanketta alusta asti ja demokratian nimesä enemmistön mielipiteeseen vedoten hankkeesta on luovuttava
- voimajohdon suhteen olisi pitänyt selvittää useampia vaihtoehtoja, myös merikaapelia, nyt esitetty vaihtoehto osoittaa myös aikomukset laajentaa puistoa pohjoiseen, lisäksi olisi pitänyt tarkastella koko voimalinjaa Gerbystä Söderuddeniin
- merikotka on uhattuna, koska Merenkurkun alue on maamme tärkein merikotkien lisääntymisalue ja kannan pelastamiseksi on tehty vuosikymmenien työ, johon on osallistunut viranomaisia, paikallisjärjestöjä ja yksityisiä tahoja. Mikään esitetyistä vaihtoehtoista ei voida toteuttaa vahingoittamatta merikotkan elinympäristöä.
- ympäristön säilyttäminen ja suojeleminen on ollut aina tärkeä, jo ennen maailmanperintöalue statustakin, tästä ovat huolehtineet paikallisväestö vuosisatojen aikana. Virallinen status on tullut Natura- alueiden läheisyyden takia, jotka nojaavat EU:n laji- ja lintudirektiiveihin. Direktiivit velvoittavat jäsenvaltioita suojelemaan tärkeiden lintulajien pesintä- ja levähdyspaikkoja, näitä lintuja alueella on vuosittain jopa 400 000 yksilöä, jotka käyttävät aluetta ja alueen muuttoreittejä
- ympäristölupa vaaditaan ympäristösuojelulain mukaan kun aiheutuu kohtuutonta haittaa naapurustolle ja lähiasukkaille, koska näin on kyseisessä tapauksessa ympäristölupamenettelyä pitää soveltaa (YSL § 28).

Mielipide 114

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän tukee ympäristöministeriön päätöstä (21.12.2010), mutta silti syntinen allianssi (EPV, Ramboll, Mustasaaren kunta) on päättänyt esittää vielä viidennen vaihtoehdon käsittäen yhdeksän voimalaa ja joka olisi luultavasti alku laajentamiselle. Viides vaihtoehto

on täysin vastoin paikallisväestön tahtoa ja on alueena yhtä herkkä luonnon ja ympäristön, vapaa-ajan asutuksen sekä metsästyksen suhteen kuin muutkin vaihtoehdot. Arviointiselostus osoittaa selvästi miten sopimaton alue on tuulivoimalle, siitä puuttuu vieläkin selvitys infraäänien vaikutuksista ihmisiin ja eläimiin. Toivottavaa olisi myös saada puolueeton selvitys vaikutuksista kiinteistöjen arvonalennuksiin sekä vaikutuksista metsästykseseen ja muuhun virkistykseen (esim. korvaukset metsästysseurojen jäsenille). Mielenpiteen esittäjän mielestä Mustasaaren saariston turismi voi vallan hyvin ilman tuulivoimapuistoa. Lopuksi hän kysyy, että miten tässä pieni ihminen voi puolustautua suuryrityksen lakimiehiä vastaan ja kuka huolehtii luonnonarvoista?

Mielipide 115

Mielenpiteen esittäjä toteaa, että luettuaan arviointiselostuksen hänen käsityksenä tuulivoimapuiston sopimattomuudesta Mustasaaren saaristoon vahvistui, koska se olisi liian suuri ja ylivoimainen luonnolle, eläimille ja ihmisille. Luettuaan kappaleen merikotkista hän jo ajatteli että siinä on tarpeeksi syytä olla rakentamatta puistoa. Hän esittää kysymyksen: tuleeko EPV maksamaan jokaisesta merikotkasta joka törmää ja kuolee törmättyään tuulivoimalaan? Lisäksi hän toteaa, että kummalista kun osa Raippaluodon saaristosta on jätetty maailmanperintöalueen ulkopuolella ja siihen sitten tupsahtaa tuulivoimapuisto. Lopuksi vielä hän toteaa, että ainoa vaihtoehto on 0- vaihtoehto.

Mielipide 116

Mielenpiteen esittäjä toteaa, että vahvasti epäilee tuulivoimapuiston toteuttamista ja on sitä mieltä, ettei rakentamista pidä aloittaa, koska vaikutukset lintuihin, ympäristöön ja paikallisväestön hyvinvointiin olisivat liian suuret.

Mielipide 117

Mielenpiteen esittäjä toteaa, että hän on yhä sitä mieltä että Mustasaaren tuulivoimapuisto on liian suuri luontoon kohdistuva toimenpide Mustasaaren saaristossa ja samalla menetetään useita arvokkaita luontoalueita, kasvi- ja eläinlajeja.

Mielenpiteen esittäjä toteaa, että haluaa tuoda esille muutaman epäkohdan ja puutteen arviointiselostuksessa esim. lintujen muuttoreitti Raippaluodon yli olisi vielä selvitettävä. Lepakkojen karitoitus on myös puutteellinen talvehtimispaikkojen, muuttoreittien ja päiväoleskelun suhteen. Lintulaji, jota pitäisi tarkemmin selvittää, on huuhekujan pesiminen. Myös kuikkaparin, joka pesii Storträskin alueella, puuttuu selvityksestä. Tämä direktiivilaji on altis törmäyksille tuulivoimaloihin. Kappale, joka koskee hirven metsästystä, on huvittavaa lukemista, koska sanotaan että ehkä joudutaan muuttamaan ampumissuunta välttyäkseen hutien osumisesta voimaloihin. Mihin suuntaan pitää siis ampua, kun joka puolella on voimaloita? No tuskinpa enää hirviä löytyy alueelta sen jälkeen kun kaikki Södra Vallgrundin metsästysseuran metsästysmaat on pyyhitty pois.

Mielenpiteen esittäjä toteaa, että hän suru rinnassa ajattelee päivää, jolloin tuulivoimapuisto laajennetaan käsittämään 42 tuulivoimalaa ja hän toivoo, että vielä löytyisi joku, jolla on sydän oikeassa paikassa ja haluaa ottaa saaristolaiset tosissaan. Tässä asiassa kuitenkin arviointiselostus näyttää suuntautuvan vain ja ainoastaan yhteen suuntaan. Raippaluodon länsiosa Södra Vallgrundin ja Söderuddenin välillä on mannerjäätikön ja aaltojen muokkaama vuosisatojen ajan, eikä suurteollisuus tuulivoimapuiston muodossa sovi sinne. Alueella on niin mielenkiintoinen, monipuolinen luonto, joka on arvokas säilytettäväksi tuleville sukupolville.

Koulussa opimme, että sademetsät ovat maailman keuhkot, joita tarvitaan, nykyinen ilmasto on kai todiste siitä. Mielenpiteen esittäjän mielestä Raippaluodolla on oma "sademetsänsä", joka on tärkeämpi mitä kuvitellaankaan ja siksi on huolehdittava kasvavista taimista, jotka toimivat myös tulevaisuudessa hiilidioksidi keuhkoina, eikä rakennella tuulivoimapuistoja.

Mielipide 118

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimapuisto ei sovi näin kapealle alueelle, jossa toisella puolella on maailmanperintöalue ja toisella huviloita. Tuulivoimapuistolla olisi kielteinen vaikutus lintujen kevät- ja syysmuutolle sekä merikotkan liikkumiselle alueella. Voimaloitten tieverkosto vaikuttaa myös alueen luontoon ja ympäristöön. Vaikutuksia on myös ihmisten liikkumiselle alueella erilaisen turvallisuusmääräysten muodossa.

Mielipide 119 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että Mustasaaren tuulivoimapuistolla olisi vahingoittava ja rumentava vaikutus Unescon Merenkurkun maailmanperintöalueella.

Alueen energiatarve voidaan jo olemassa olevilla energialähteillä hyvin turvata ja jos tuulivoimapuistoa tarvitaan se pitää sijoittaa muualle, jossa se ei aiheuta edellä mainittuja vahinkoja.

Mielipide 120

Mielipiteen esittäjä toteaa, että kysymyksessä on vastuuton hyväksikäytön hiljaisuus joka on vienyt eteenpäin Mustasaaren tuulivoimapuiston rakentamista Vallgrundiin. Nämä isot tuulivoimalat muuttavat tämän herkän alueen maisemakuvaa. Alueen jonka luonnostaan pitäisi kuulua maailmanperintöalueeseen. Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa: näyttäkää kunnioitusta niitä kohtaan, jotka asuvat vakituisesti alueella ja niille jotka käyttävät aluetta virkistykseen.

Mielipide 121

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on vastuutonta rakentaa Vallgrundiin tuulivoimapuistoa. Herkän alueen maisemakuva muuttuu. Alueen jonka luonnostaan pitäisi kuulua maailmanperintöalueeseen. Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa: vähän kunnioitusta alueen asukkaita ja maailmanperintöaluetta kohtaan.

Mielipide 122

Mielipiteen esittäjä toteaa, että arviointiselostus on kattava, mutta valitettavasti määrällä ei voi korvata laatua, joka tässä tapauksessa käy ilmi kun tarkemmin lukee selostusta ja löytää virheet sekä puutteet, joiden takia on asioista vedetty väärät johtopäätökset. Yritetään luoda kuvaa, että tuulivoimalat voitaisiin valmistaa paikallisesti ja sillä olisi työllistävä vaikutus. Valitettavasti Pohjanmaalla ei ole yhtään tuulivoimalavalmistajaa, vaikka suunnitteilla olisi tehtaita, ne ovat kaukana tulevaisuudessa toimivia. Ulkomaalaiset valmistajat käyttävät omia komponenttitoimittajia ja erikoistuneita asentajia.

Arvioidaan 23 – 50 henkilön saavan työtä voimaloitten käytössä ja huollossa, mutta että huoltokäynnit jokaisella voimalalla olisi vain 3 kertaa per vuosi, jos katsotaan VE 5 vaihtoehtoa, jossa on 9 voimalaa, siitä muodostuu 27 huoltopäivää, jos henkilöitä on kaksi, on työllistävä vaikutus 54 miestyöpäivää, joten tarvittaisiin nelinkertainen numero päästääkseen vuosityöhön ja silti pitäisi vielä työllistää 22 henkilöä. Voi todeta, että työllistävä vaikutus on karkeasti liioiteltu.

Asukaskysely osoittaa suuri enemmistö paikallisväestöstä vastustaa hanketta, maakuntakaavasta, kuntakaavoituksesta ja YVA- prosessin aikana on tehty useita huomautuksia, myös päivälehdissä on suuri määrä mielipiteitä ja haastatteluja esitetty, jotka pääsääntöisesti ovat olleet kielteisiä. Hankevastaava jättää huomioimatta pehmeitä arvoja ja puhuu lähinnä halveksivasti "Nimby"stä ja "muutamista kovaäänisistä".

Karttamateriaali on usein puutteellinen, mm. lintujen pesimäpaikoista ja muutosta, kartat on rajoitettu, niin ettei koko hankealuetta näy. Olisi pitänyt käyttää parempia karttoja sekä johdonmukainen skaala ja koko. Olisi myös pitänyt olla kevätmuuttolintujen observointipaikkoja lähempänä aluetta/tai alueella. Sama pätee myös muihin selvityksiin mm. floora ja fauna selvitykset näyttävät kattoilta, mutta niissä on puutteita, joita joskus tunnustetaan, mutta joihin vain luvataan palata myö-

hemmissä tutkimuksissa. Tässä vaiheessa selvitysten pitäisi olla valmiina ja vaikutukset vahvistettu suuremmalla tarkkuudella, nyt on liikaa kysymysmerkkejä ja varovaisuusperiaatetta seuraten hanketta ei voi hyväksyä. Kuitenkin ainoa johtopäätös on, että kaikki vaihtoehdot ovat merikotkalle kielteisiä, eikä varmaan tarvitse muistuttaa miten kattavaa suojaa tämä laji nauttii lainsäädännössä ja direktiivissä.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että jos hanketta viedään eteenpäin, niin seuraukset tulevat näkymään kansainvälisellä tasolla.

Mielipide 123

Mielipiteen esittäjä toteaa, että saaristolaisilla ei ole mitään hyötyä hankkeesta, hankkeella vaan riistetään saaristoa, eikä välitetä seurauksista. Lisäsähkölle ei ole todellista tarvetta, vaan lisääntynyt tuotanto johtaa lisääntyvään kulutukseen, josta suurin osa on turhaa, sitä vastoin pitäisi pyrkiä säästämään sähköä.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ympäristöministeriö on poistanut tuulivoimavaruksen maakunta-kaavasta ja että maailmanperintöalueella on muita arvoja kuin pelkkä raha. Sitä paitsi ensin puhuttiin 50 tuulivoimalan rakentamisesta, nyt vain muutamasta, eikö tämä jo kerro ettei varsinaista tarvetta ole.

Mielipide 124 (3 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että vastustavat koska, tuulivoimalat rakennetaan liian lähelle vapaa-ajan asutusta, elävää luontoa tuhotaan ja sähkö johdetaan ilmajohtojen avulla. Kumminkin, jos hanketta viedään eteenpäin, niin se olisi sijoitettava merelle.

Mielipide 125 (2 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat ensiksi, että hanke alue ei ole maakuntakaavassa, eikä näin ollen tulisi jatkaa. Selostuksen pienin vaihtoehto ei edes vastaa maakuntakaavaan aikoinaan ehdotettua. Mielipiteen esittäjät toteavat, että sivulla 242 esitetään kaavoituksen jatkamista YVA- prosessin jälkeen ja ihmettelevät mitä virkaa silloin YVA- prosessilla on.

Vaiheittainen rakentaminen on mielipiteen esittäjän mukaan synnyttänyt vaihtoehto 5, joka hätiköiden kasattu, eikä anna luotettavaa kuvaa. Silti hankevastaava on aikaisemmin julkisesti väittänyt, että kannattavuuden saavuttamiseksi vaaditaan 45 tuulivoimalaa. Nykyisellä lainsäädännöllä halutaan vauhdittaa pienempien puistojen syntymistä (10 tuulivoimalaa/ 30 MW). Tästä muodostuu sellainen kuva, että rakennetaan etapeissa ja kierretään säädöksiä. Samaa koskee myös voimalinjan rakentamista. Aikaisempien lausuntojen mukaan voimalinjan vaikutuksia piti tarkastella yhteinäisinä. Voimalinjan kohdalla selostus on puutteellisesti tehty. Sen huomaa kun vertaa sitä Fingridin vastaaviin tehtyihin selvityksiin. Selostuksesta puuttuu yksityiskohtaisia vaikutuksia herkillä alueilla, visualisoinnit, leikkauksia ja detaljikarttoja. Esim. Raippaluodon sillan ylittävältä kohdalta asia on käsitelty ainoastaan yhdessä lauseessa. Yhteysviranomaisen arviointilausunnossa kehoitettiin tarkastelemaan useampia vaihtoehtoja, myös merikaapelin suhteen. Näitä ei ole suoritettu. Aiheutuisi myös vähemmän haittaa ympäristölle, jos käytettäisiin olemassa olevia linjauksia.

Vaikutukset Natura- alueiden suojeluarvoin, maailmanperintöalueeseen ja merikotkaan ovat selkeästi kielteiset. Merenkurkun alue on maamme tärkeimpiä lisääntymisalueita, jota viranomaiset, paikallisyhdistykset ja yksityiset ovat vuosikymmenten ajan yrittäneet pelastaa ja säilyttää. Mikään vaihtoehtoista ei voida toteuttaa vaarantamatta merikotkan elinympäristöä.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että paikalliset ovat suojelleet aluetta vuosisatoja jo ennen maailmanperintöalue statuksen tuloa ja Natura- alueiden EU- direktiiviin perustuvan statuksen saantia.

Selostuksessa ei ole huomioitu sitä vahva vastustusta mitä hankkeella on saaristossa. Todetaan vaan, että mantereella niukka enemmistö kannattaa hanketta, vaikka suuri osa vapaa-ajan asuk-

kaista ei ole edes osallistuneet selvityksiin. Ei osoiteta minkäänlaista kunnioitusta paikallisväestöä kohtaan ja heidän ylpeydestään kotiseutuaan kohtaan ja kun samalla, aika kevyesti, suhtaudutaan maailmanperintöstatukseen, ihmisiä turhaan ärsytetään.

Lopuksi mielipiteen esittäjät toteavat, että ympäristölupamenettelyä olisi sovellettava ympäristölain § 28 mukaisesti, koska kaikki vaihtoehdot vaikuttavat merkittävästi ihmisten elinympäristöön.

Mielipide 126

Mielipiteen esittäjä toteaa, että maamme tärkein merikotkakanta on Raippaluoto-Björköbyn saaristossa ja suunnittelualueella on useita reviierejä ja pesiä. WWF-merikotkatyöryhmän GPS seuranta-projekti osoittaa tuulivoimapuiston tuhoisat seuraukset merikotkakannalle.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että paikallisväestö ja vapaa-ajan asukkaat ovat vastustaneet hanketta alusta asti, tämän osoittaa myös asukaskysely.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että sähkönsiirto on tapahduttava maakaapeleilla, ei ilmajohtoilla.

Mielipide 127

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän vastustaa hanketta kokonaisuudessaan ja ympäristöministeriö ei hyväksynyt tuulivoimapuistoaluetta maakuntakaavaan, koska vaikutukset ympäristöön ja luontoon olisivat niin merkittäviä. Tämän perusteella hanketta ei pidä toteuttaa.

Mielipide 128

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei ole riittävästi selvitetty miten merikotkien pesät ja lisääntyminen voidaan turvata ja että tuulivoiman rakentamisesta maailmanperintöalueelle on katastrofaaliset seuraukset ja silloin se valtava työ mitä on tehty niitten pelastamiseksi, valuisi hiekkaan ja niistä tulisi uudestaan uhanalaisia. Myös voimalinja, joka suunnitellaan maailmanperintöalueen halki, heikentäisi alueen statusta, mikä olisi häpeä Mustasaaren kunnalle ja Vaasan seudulle ja antaisi Suomesta huonon kuvan. Voimalinjan ympäriltä olisi selvitettävä sen vaikutukset ihmisten ja eläinten terveyteen. Nykyään alue on tärkeä virkistys- ja asumisalue, sekä vapaa-ajan että vakituiselle asumiselle kun myös luontoelämyksille tärkeä alue, mitkä heikentyisivät tuulivoimaloitten myötä, jotka eivät kuulu saaristolaismaisemaan, vaan lähinnä teollisuusalueille.

Hankealueella on monta tärkeää kalojen kutupaikkoja, jotka ovat vaarassa kun rakennetaan teitä ja alueita ojitetaan, jotta saadaan massiiviset tuulivoimakomponentit tuotua perille.

Valtaosa alueen väestöstä eivät hyväksy tuulivoiman rakentamisen suunnittelua alueelle. Ympäristöministeriö poisti joulukuussa 2010 alueen, koska selvitykset vaikutuksista ympäristöön olivat puutteelliset. Myös arviointiselostus on yhtä puutteellinen, kun huomioidaan milloin esim. linnuston selvitykset ja monta muuta selvitystä.

Mielipide 129

Mielipiteen esittäjä toteaa, että riittävää selvitystä ei ole tehty koskien merikotkien pesinnän turvaamiseksi. Jos tuulivoimalat rakennetaan suunnitellulle alueelle etelä Vallgrundiin, seuraukset saattavat olla katastrofaaliset.

Alueelle vedettävä voimalinja tulisi kulkemaan Maailmanperintöalueen läpi, joka saattaa vaarantaa Maailmanperintöstatuksen jatkumisen. Se olisi häpeällistä Vaasan seudulle ja koko Suomelle.

Alueen virkistys-, asumis- ja luontoelämykset tulee dramaattisesti vähenemään ja näköpiirissä pyörivät propellit eivät luo ainakaan saaristokulttuurille positiivista kuvaa. Lähinnä mieleen tulisi tehdas- tai teollisuusympäristö. Tätäkö todella halutaan?

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että onko tarkasti selvitetty miten voimalaitosalueelle vedettävä voimajohto vaikuttaa linjan läheisyydessä asuvien ihmisten ja eläimien terveyteen.

Mielipide 130

Mielipiteen esittäjä toteaa, että arviointiselostus ei anna mitään varmaa arviota siitä miten suunniteltu tuulivoimapuisto tulisi vaikuttamaan Suomen tiheämpään merikotkakantaan.

Mielipide 131

Mielipiteen esittäjä toteaa, että Raippaluoto-Björköbyn saaristossa elää yksi maamme tärkeimmistä merikotkapopulaatioista. Suunnitellulla alueella on useita pesiä ja pesimäalueita. WWF:n merikotkaryhmän GPS- paikannushanke osoittaa, että alueella sijaitsevan tuulivoimapuiston vaikutukset merikotkakantaan olisivat katastrofaaliset. Maailman luonnonsäätiö (WWF) vastustaakin tuulivoiman rakentamista alueelle.

Paikallinen väestö ja vapaa-ajan asukkaat ovat alusta asti vastustaneet projektia. Tutkimus osoittaa, että suurin osa saariston asukkaista on suunnitelmia vastaan.

Voimajohdon vetämiseksi olisi pitänyt tutkia useita vaihtoehtoja (myös merikaapelia)

Mielipide 132 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että he turismiyrittäjinä ovat henkilökohtaisesti kokeneet tuulivoimapuiston tuhoavan alueen viehätysvoiman ja lopettaisi luonto- ja maailmanperintöalueturismin mahdollisuuden, eikä enää toisi Suomesta eikä varsinkaan ulkomailta enää ryhmiä.

Lisäksi uudella n. 50 m leveällä ilmajohtolinjalla halki Raippaluodon olisi tuhoisa vaikutus luonnolle, asuinympäristölle ja turismille.

Mielipiteen esittäjien mielestä Vallgrundin alue ei sovi tuulivoimapuistoille, koska alueen luonto on herkkä ja arvokas sekä alueen geologisten arvojen takia. Lisäksi alueella on lajirikas eläin- ja kasvikanta. Tuulivoimapuistot olisi sijoitettava merelle tai alueille mitkä on jo rakennettu.

Mielipide 133 (2 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että mitään tuulivoimapuistoa ei ylipäättänsä rakentaa Raippaluodon saaristoon. Myös ympäristöministeriö, joulukuussa 2010, poisti Mustasaaren saariston tuulivoimapuistovaruksen maakuntakaavasta. He toteavat myös, että Merenkurkun maailmanperintöalue tuhoutuisi täysin tuulivoimapuistosta ja siihen kuuluvine voimajohdoista.

Lisäksi mielipiteen esittäjät toteavat, että ilman pätevää syytä merikaapelivaihtoehto on totaalisesti jätetty huomioimatta. Ilmajohto Raippaluodon saariston halki olisi tuhoisa. Sen takia merikaapeli olisi ainoa järkevä ratkaisu. Lisäksi selostuksessa on vain käsitelty osaa Gerbyn asti johtavasta sähkölinjasta.

Lopuksi he toteavat, että ei ole tarpeeksi selvitetty koko ääniskaalan vaikutuksia ihmisiin ja eläimiin, niin lyhytaikais- kun myös pitkäaikaisvaikutukset. Merikotkan ja muitten herkkien eläinlajien elinolosuhteita ei saa vaarantaa.

Mielipide 134 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että kunta on menetellyt väärin, kun he yhdessä sähköyhtiön kanssa, huomioimatta paikallisväestöä ja maanomistajia, ovat pakolla toteuttamassa hanketta joka vain hyödyntää yritystä. Se ei mielipiteen esittäjien mielestä ole kunnan tehtävä.

Mielipiteen esittäjien mielestä selostuksesta ei käy ilmi selvästi, mitkä ovat vaikutukset maankäytölle ja rakentamiselle ja mille alueille tulee rakennuskielto.

Mielipide 135 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että ainoastaan VE 0 on mahdollinen, koska muut vaihtoehdot ovat ristiriidassa Suomen ja Euroopan ympäristölainsäädännön kanssa.

Ympäristöministeriö vahvisti 21.12.2010 Pohjanmaan maakuntakaavan ilman tuulivoimapuistoa, koska merikotkaselvitykset olivat riittämättömiä. Nykyiset tutkimukset ovat osoittaneet, että on paljon herkempiä tuulivoiman häiriöille mitä aikaisemmin on oletettu.

Selostuksessa on myös riittämättömästi selvitetty merikotkan esiintymistä, käyttäytymistä ja levinneisyyttä. Selostuksesta puuttuu perusteellinen kalojen kutupaikkojen ja vaelluspurojen selvitys. Lisäksi voi vaan todeta, että purot missä kalat leikkivät, fladat ja kluuvijärvet ovat erittäin herkkiä sedimentille ja humukselle, jotka syntyvät kun lähistöllä kaivetaan maata. Tämä tuli todettua 1960-luvulla suuressa mittakaavassa metsäojitusten yhteydessä. Arviointiselostuksesta ei löydy kun yksi vaihtoehto sähkönsiirrolle, vaikka vaihtoehtoja on perätty, eikä myös merikaapelivaihtoehtoa ole selvitetty. Selostuksesta saa vahvasti sen kuvan, että suunnitelmissa on laajentaa hanketta käsitämään suurinta vaihtoehtoa.

Tuulivoimapuiston läheisyys maailmanperintö- ja Natura- alueeseen tekevät myös tuulivoimapuistohankkeen mahdottomaksi.

Asukaskyselyssä 68 % vakituista asukkaista vastusti tuulivoimaa Vallgrundiin, mikä selvä kannanotto VE 0 vaihtoehdon puolesta.

Mielipide 136

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa ehdottomasti Mustasaaren tuulivoimapuistoa ja 50 m leveä voimajohtolinja vaikuttaa varmasti ympäristön luontoon ja ihmisiin.

Mielipide 137

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa Mustasaaren tuulivoimapuistoa, koska se on haitaksi merikotkille ja muulle linnustolle. Hän toteaa lopuksi, että saaristoa on suojeltava.

Mielipide 138

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa kokonaan tuulivoimapuistoa saaristoon, koska vaikutukset ovat suurella alueella. Luonto pitää säilyttää, eikä nyt tiedetä miten voimajohtot vaikuttavat ympäristöön saarella eikä mantereella, missä on tiheä asutus.

Mielipide 139

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa tuulivoimapuistoa ja 50 m leveää voimajohtolinjaa saariston läpi. Pitäisi ajatella ihmisiä ja eläimiä sekä maailmanperintöaluetta, jonka pitäisi säilyä ikiajoiksi.

Mielipide 140

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa kokonaan tuulivoimapuistoa Vallgrundiin, koska se on maailmanperintöaluetta, niin sitä on myös suojeltava.

Mielipide 141 (3 mielipiteen esittäjää)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että Vallgrundiin tuulivoimapuistoa pidä toteuttaa missään muodossa, koska todennäköisimmin tarkoitus on laajentaa sitä vaiheittain ja näin kiertää rajoitukset.

Mielipide 142

Mielipiteen esittäjä toteaa, että demokratiassa on huomioitava ihmisten tahto, eivätkä he halua luontoa pilattavan näin, joten olisi luovuttava toteuttamasta tuulivoimaa saaristossa.

Mielipide 143

Mielipiteen esittäjä toteaa, että pitäisi suuremmassa määrin huomioida ihmisten ja maanomistajien asumista alueella, eikä tuhota aluetta. Hän vastustaa näin suurta hanketta, joka nielisi metsät ja maat.

Mielipide 144

Mielipiteen esittäjä toteaa, että vahingot luonnolle olisivat suuremmat kuin hyöty uusiutuvasta energiasta ja koska veronmaksajat verovaroin maksavat syöttötariffin, niin myös veronmaksajien olisi saatava ratkaista tuulivoiman rakentamista alueelle. Alueella on 300 metrin päässä tuulenmittausasemasta merikotkan pesä. Arviointiselostuksessa ei ole selvitystä alueella pesivistä harvinaisista lepakoista. Maailmanperintöalue status vesittyy ja on uhattuna, mikä tarkoittaa miljoonatapioita turismille. Tuulivoimaa pitää sijoittaa aukeille paikoille tai teollisuusalueille, pelloille, merelle, satamiin ym.. Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että vastustaa kaikkea tuulivoimaa Raippaluotoon ja on valmis oikeusprosessiin rakentamista vastaan.

Mielipide 145

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hanke sotii kaikkia annettuja suuntaviivoja vastaan. Valtioneuvosto on päättänyt, että tuulivoimaloita sijoitetaan ensisijaisesti jo rakennetuille alueille. Tässä hankkeessa näin ei ole. Etäisyydet olemassa oleviin suurempiin voimalinjoihin on pidetty tärkeänä, näin ei tässä hankkeessa ole ja tarvittaisiin suuri voimalinja halki herkän maailmanperintöalueen. Vaikutukset linnustoon ovat käsittämättömän suuria, paikallisesti kohdistuen merikotkaan ja kalasäkkeeseen, mutta myös muuttolintuihin. Aluetta ympäröi n. 100 vapaa-ajan asutusta, jotka menettäisivät virkistys- ja rahallisen arvonsa. Mielipiteen esittäjän mielestä arviointiselostusta voidaan verrata Tolkien-kirjaan ja toivoisi enemmän aikaa tutkia sitä, jotta voisi löytää sieltä vielä enemmän valheita, mitä ensisilmäyksellä jo on löytynyt.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että sivulla 209 luvussa 13.2.1 todetaan, että varjostuksen arvioinnissa on käytetty 90 metrin roottoriläpimittaa molempiin tuulivoimakokoihin, kun taas sivulla 35 puhutaan 60 ja 63 metrin säteestä, joten on valittu pienin mahdollinen 3 MW turbiinin sädemitta arvioinnin perustaksi molemmissa tapauksissa, siis pinta-alat ovat 76 % ja 96 % isommat todellisuudessa. Tällainen kikkailu on mielipiteen esittäjän mielestä epärehellistä ja moraalitonta ja jos olisi käytetty 90 metrin läpimittaa edustamaan 5 MW voimalaa, niin kysymyksessä olisi ollut petos. Tässä olisi selvitettävä onko tämä tahallinen viranomaisen harhauttamisyritys. Sivulla 255, kuva 16–11, on kuitenkin jätetty mainitsematta, että kysymyksessä on 5 MW voimala. On vaan tyydytty kirjoittamaan, että voimalan korkeus on 125 metriä tai, että on kysymyksessä Vestas V90, joka on 3 MW voimala ja 90 metriä korkea, joten mitä tulee varjostukseen, ei ole mitään 5 MW vaihtoehtoa. Ei ole myös mainintaa varjotunneista 3 MW voimalalle, varustettu maksimaalisella siivenpituudella, mikä pitäisi olla, jos valitaan minimipituus, eikä keskiarvo tai mediaanipituus.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että merikotkaselvitys on vailla tieteellistä pohjaa ja on vain sananhelillä korvattu. Selostuksessa ei ole mainintaa merikotkien GPS-seurannasta. Norjassa on kehitetty simulaatio merikotkien voimaloihin törmäämisestä ("Spatial assessment of white-tailed eagle collision risk at the Smøla onshore wind-power plant in central Norway"), eikä vastaavan tekeminen Raippaluodossa olisi vaatinut liikaa, jotta olisi saatu oletusarvo merikotkakuolemille tässä hankkeessa, törmättyään voimaloihin ja voimajohtoihin. Teksti on muotoiltu, niin että mahdollisesti yksi merikotka voisi kuolla puiston elinkaaren aikana, kun vastaavasti Smølassa on todettu 38 kuolemantapausta vuodesta 2005.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että luvun 17 taulukko on pahasti vääristelty, koska sen asteikko on niin kaukana subjektiivisesta kun olla voi. Miten voidaan todeta, että meluvaikutukset ovat vähäiset, kuten vaihtoehto 5 kohdalla, kun samanaikaisesti 100 vapaa-ajan asuntoa on vaaravyöhykkeellä, missä suositusarvot ylittyvät ja vaihtoehto 4 kohdalla vaikutuksia ilmastolle pidetään erittäin merkittävinä. Nyt puhutaan samansuuruisesta vaikutuksesta, kun jos vaihtaisi hehkulampun LED-lampun koko maassa, joka se varmasti maksaisi vähemmän kuin tämän alueen vapaa-ajan asunto-

jen vastaava arvonvähennys. Väitetään myös, että vaikutukset linnustoon, ovat kohtuulliset, mutta mikä on linnustolle kohtuullinen, sitä ei ole selitetty. Onko se 1 merikotka ja 1 kalasääksi vuosittain vai 7 vuodessa, kuten Smølassa Norjassa? Tällaista taulukkoa ei ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa tulisi käyttää, koska se on verrattavissa veikkausriviin, eikä siinä ole faktoja vaan lähinnä propagandaa.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hänellä itsellään on huvila länsirannalla ja siihen vaikuttaa ainakin yksi tuulivoimaloista (Vestas 45 metrin lavoilla) 10 – 29 tunnin vuosittaisella varjostuksellaan. Ensi tuntumalla tämä tuntimäärä ei vaikuta suurelta, mutta kun mieltii miten tunnit ajoittuvat, niin huomaa olevan kysymys kesäaamuista, kun tuulee ja jolloin ei ole pilviä.

Lopuksi mielipiteen esittäjä toteaa, että valtioneuvoston suositukset hänen huvilansa kohdalla jo 100 dB vaihtoehdolla (mikä ei ole todellinen 5 MW voimalalle) ovat ihan nurkissa ja jos valitaan 105 tai 108 dB vaihtoehdot ne ylittyvät, josta seuraa kiinteistön arvonalennus ja mahdollisesti kiinteistöstä tulee mahdoton myydä.

Mielipide 146 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät toteavat, että eivät hyväksy missään tapauksessa mökkinsä läheisyyteen tuulivoimaliimyyttä. Rannikolta löytyy varmasti sellaisiakin paikkoja jossa ei ole asutusta. On suurta henkistä väkivaltaa jos tuulivoimaloita tuodaan alueelle jossa on satoja ihmisten vapaa-ajan asuntoja ja suuri luonnonrauha. Esim. allekirjoittaneiden mökkintontti on ostettu kalliilla hinnalla ja rakenteilla mökki, että saisivat nauttia suuresta luonnonrauhasta. Jo ajatuskin tuulivoimaloista sinne saa voimaan pahoin.

Mielipide 147

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän uskoo tuulivoiman tulevan liian kalliiksi ja että kuluttaja joutuu maksamaan kulut ja niin kuin aina kun kerran aletaan rakentaa, niin on pakko jatkaa, maksoi mitä maksoi.

Mielipide 148

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tuulivoimalat pitää rakentaa sinne missä on suuremmat metsät, koska tässä tapauksessa ei jää paljon jäljelle metsistä, kun tuulivoimalat ja sähköjohdot on rakennettu.

Mielipide 149

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ei tuulivoimalaa. Maailmanperintöalueeksi ei turhaan nimetty osaa Raippaluotoa. Voimme menettää sen tekemällä "teollisuusalueen" osasta Raippaluotoa. Pyydetään ympäristöministeri Niinistö katsomaan nykyisiä näkymiä vaikkapa Raippaluodon sillalta. Norjasta esitettiin TV:stä dokumentti kesä-heinäkuun vaihteessa. Siinä luonnonsuojelijat keräsivät 9 merimetsoa, jotka olivat teloneet itsensä "myllyihin".

Mielipide 150

Mielipiteen esittäjä toteaa, että hän myös liittyy siihen joukkoon jotka vastustavat voimajohtoa, koska suunnitelma ei ole harkittu loppuun. Lisäksi hän toteaa, että on tärkeää säilyttää luonto, merikotkat sekä kaiken vähiten olla asettamatta itseään paikallisväestön yläpuolelle.

Mielipide 151

Mielipiteen esittäjä toteaa, että suunnitelma olisi kuopattava tai vaihtoehtoisesti tyydyttävä n. 5 tuulivoimalaan, sillä edellytyksellä että esitetään vaihtoehtoine ilmajohtolle. Lisäksi hän toteaa, että maisemakuvan riski tuhoutua vakavasti on olemassa, mikä koskee myös voimajohtoa joka vie paljon maata pois muusta käytöstä. Paikallisväestön äänelle pitäisi laittaa painoa. Maailmanperintöalueen status on vaarassa. Tietysti uusiutuva energia on tärkeää, mutta tällä alueella on liian suu-

ret arvot pilattavaksi, kuten historia- ja luontoarvot, joten oikea asia oikeaan paikkaan. Pitäisi selvittää muita uusiutuvia energiamuotoja.

Mielipide 152

Mielipiteen esittäjä toteaa, että on rakennettava enemmän tuulivoimaa ennemmin kuin muita energiatuotantolaitoksia, kuten ydinvoimaa.

Mielipide 153 (Vaasan Seurakuntayhtymä)

Vaasan seurakuntayhtymä esittää liittyen sähkösiirtoon, että toiminnallisten ja turvallisuussyiden vuoksi tulee uusi sähkövoimalinja (110 kV) ehdottomasti siirtää pois Lepikon leirikeskuksen tilan eteläpuoleiselta rajalta.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Mustasaaren tuulivoimapuiston arviointiselostusta koskevaan yhteysviranomaisen lausuntoon oli jäänyt joitakin asiavirheitä ja puutteita, jotka on tässä lausunnossa korjattu tai poistettu kokonaan. Näin ollen tämä lausunto korvaa 8.9.2011 päivätyn lausunnon. Muutetut asiakohdat on esitetty tekstissä alleviivattuna.

4.1 Tiivistelmä

Arviointiselostuksessa on esitetty selkeä ja informatiivinen tiivistelmä, jossa on mukana hankekuvaus ja yhteenveto hankkeen vaikutuksista ja vaikutuskohteista. Eri vaihtoehdot on esitetty havainnollisesti yhdessä karttaesityksessä; kartassa on kuitenkin virheellisesti esitetty 12 tuulivoimapaikkaa vaihtoehdossa 5.

4.2 Hankekuvaus ja YVA- menettely

Hankekuvauksessa on esitelty vaihtoehdot kartoilla, sähkönsiirto niin ikään kartoilla selvennettyinä, sekä hankkeen taustaa ja tavoitteita. Hankekokonaisuus käy ilmi hankkeen kuvauksesta. Hankkeen liittymistä muihin hankkeisiin on myös käsitelty, niin kuin myös tuulivoimaloiden käytöstä poistaminen. Olettamuksena on, että tuulivoimalat puretaan ja ainoastaan perustukset sekä kaapelit jäävät maahan. Uusiokäyttöön menisi suurin osa, paitsi lasikuituiset lavat, joiden loppukäsittely tulisi luultavasti olemaan poltto.

Hankkeessa ei ole arvioitu tarpeellisessa määrin miten luonto palautuu ja miten aluetta toiminnan loputtua voi käyttää. Tuulivoimaloiden rakenteet ja rakentamisaika sekä sijoittelu on myös kerrottu, kuten myös yhteisvaikutukset muihin hankkeisiin, vaikkakin puutteellisesti.

4.3 Selvitys ympäristöstä

Olemassa olevat tiedot perustuvat jo osittain alueella tehtyihin maastoinventointeihin (linnusto, lepakot, alustava kasvillisuus selvitys) ja antavat riittävän kuvan alueen luonteesta sekä hyvän pohjan arvioida hankkeen jatkoa, kun vielä huomioidaan mitä sanotaan tämän lausunnon yhteenvetossa.

4.4 Vaihtoehtojen käsittely

Hankevaihtoehtoja on kuusi mukaan lukien nolla-vaihtoehto. Vaihtoehdossa; VE0: hanketta ei toteuteta, vastaava sähkömäärä tuotetaan muilla keinoilla. Tähän kohtaan yhteysviranomaisen kommentti lausuntoon on, että sen lisäksi olisi voinut laittaa vielä tekstiin "tai muualla".

Vaihtoehdoissa kukin 3 MW tuulivoimalaitosyksikkö koostuu 100 m tai 125 m korkeasta tornista, konehuoneesta sekä kolmilapaisesta roottorista. Napakorkeus on eri kuin kokonaiskorkeus. Jälkimmäistä suositellaan käytettäväksi osoittamaan tuulivoimalan maisemallista olemusta.

Sähkösiirrosta on esitetty ainoastaan yksi vaihtoehto. Merikaapelin poissulkeminen vaihtoehtotar-
kastelusta on perusteltu arviointiselostuksessa asianmukaisesti. Sähkön siirto on käsitelty Alskatin
sähköasemalle asti. Yhteysviranomaisen katsoo, että tuulivoimapuiston ja sähkönsiirron yhteisvai-
kutuksia olisi ollut hyvä tarkastella Gerbyn sähköasemalle saakka.

4.5 Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Yhteysviranomaisen päätöksessä YVA- menettelyn tarpeesta oli arvioitu, että tuulivoimapuiston keskeisimpiä todennäköisiä haitallisia merkittäviä ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset maisemaan, luonnon monimuotoisuuteen, erityisesti linnustoon (petolinnut, merikotka), maankäyttöön ja metsä- ja maatalouden harjoittamiseen, ihmisten elinolosuhteisiin ja virkistykseen, ja että mahdolliset voimajohdon vaikutukset olisi myös selvitettävä.

Hankealueen pohjoisosa rajoittuu Merenkurkun saariston (FI0800130) Natura 2000- alueeseen. Hankkeella on vaikutuksia myös alueen liikenteeseen, varsinkin rakentamisaikana. Meluhaittojen kuten muidenkin mahdollisten haittojen kohdistuminen vakituiseen asutukseen ja vapaa-aika asutukseen ovat merkittävimpiä arviointiselostuksen mukaan.

Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että mahdollisimman moni asukas tavoitetaan ja informoidaan hankkeen mahdollisesta etenemisestä.

4.5.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

Vaikutuksia ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen selvitetään useita eri menetelmiä käyttäen. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten merkittävyys arvioidaan erityisesti lähimpien asuinalueiden sekä virkistysalueiden kannalta. Arvioinnissa hyödynnetään sosiaali- ja terveysministeriön ja STAKESin ohjeistuksia sekä aikaisempia kokemuksia tuulivoimalaitoksien vaikutuksista, YVA -prosessin aikana yleisötilaisuuksissa saatua palautetta sekä asukaskyselyn tuloksia.

Hankkeen merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset liittyvät alueen arvostukseen asuin- ja loma-asuntoalueena, asumisviihtyvyyteen, virkistykseen sekä maisemassa ja luonnossa tapahtuviin muutoksiin. Näiden lisäksi tuulivoimaloiden melu- ja varjostusvaikutukset voidaan kokea häiritsevänä. Myös voimalinjojen mahdolliset terveysriskit aiheuttavat usein huolta tuulivoimahankkeissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on aikaisemmissa lausunnoissaan koskien tuulivoimalarakentamista todennut, että *melu on keskeinen tekijä arvioitaessa tuulivoimapuistojen ihmisvaikutuksia. Tuulivoimaloiden melupäästöt voivat aiheuttaa viihtyisyyshaittoja ja alentaa lähiympäristön asukkaiden koettua terveyttä. Melu kuuluu ympäristönsuojelulain (86/2000) tarkoitamiin päästöihin, jotka voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Valtioneuvoston päätöksellä (993/1992) päiväaikaiselle asuinalueiden ulkomelulle on annettu ohjearvo 55 dB (A-painotettu keskiäänitaso) ja yöaikaiselle 50 dB (uusilla alueilla 45 dB, loma-asumiseen käytettävillä alueilla ohjearvot ovat päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB).*

Melulle altistuminen voi vähentää hyvinvointia monella tapaa: kiusalliseksi tai häiritseväksi koettu melu aiheuttaa elimistössä psykofysiologisen stressireaktion. Melu voi häiritä päivittäistä elämää vaikeuttamalla puheviestintää ja heikentämällä keskittymiskykyä, unen saanti voi vaikeutua ja unen laatu heikentyä, mikä heijastuu suorituskyykyyn seuraavana päivänä jne. Yksilölliset erot melureaktioiden voimakkuuksissa ovat kuitenkin suuret.

Valtioneuvoston antamat melun ohjearvot soveltuvat esimerkiksi liikennemelusta aiheutuvien haittojen torjunnan perustaksi, mutta eivät sellaisenaan tuulivoimaloiden melulle. Tuulivoimaloiden aiheuttamalle melulle on tyypillistä äänen jaksottaisuus (roottorilapojen pyörähtämisestä aiheutuva suhahtava ääni), mistä johtuen melulähde tunnistetaan helposti kauempaakin tuulivoimalaksi, sekä melutason vaihtelu pidemmällä aikavälillä riippuen tuuliolosuhteista. Useammassa tutkimuksessa tuulivoimaloiden melun onkin havaittu olevan kiusallisempaa kuin keskiäänitasoltaan samansuuruisen liikennemelun. Toisin kuin liikenteen melu, tuulivoimaloiden melupäästöt eivät myöskään vä-

hene ratkaisevasti yön ajaksi. Nykytiedon perusteella yöajan äänitasot ovatkin ratkaisevia tuulivoimaloiden haittoja arvioitaessa. Yöllä voi myös esiintyä erityisiä meteorologisia olosuhteita, jotka edesauttavat melun kantautumista kauas.

Melutasoja laskettaessa olisi YVA:ssa ollut syytä arvioida monipuolisemmin erityyppisissä käyttötilanteissa syntyvää meluhaittaa. Tuulivoimahankkeessa tulisi arvioida voimaloista aiheutuva keskiäänitasojen kohoaminen myös suhteessa nykyiseen taustäänitasoon. Alueella jossa melua ei ennestään juurikaan ole, voidaan vähäisempikin uusi melunlähde kokea häiritsevä. Joissakin maissa tuulivoimamelun sääntelyn yhtenä lähtökohtana käytetäänkin aiheutuvaa keskiäänitason nousua.

Työryhmän ehdotuksessa tuulivoimarakentamisen ohjeistukseksi (Ympäristöministeriö, luonnos 4.4.2011) todetaan, että Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista ei suoraan sovellu tuulivoimamelun häiritsevyyden arviointiin, koska se johtaa suunnittelussa liian suuriin sallittuihin keskiäänitasoihin ja meluhäiriöön. Em. ehdotuksen mukaan suunnittelussa suositellaan käytettäväksi ennen tuulivoimaloiden erillisten ohjearvojen antamista (ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksen yhteydessä) A-taajuuspainotettua keskiäänitasoa L_{Aeq} , jonka määrittämä äänenpainetaso ei saisi ylittää päiväajan (klo 7–22) 45 dB ja yöajan (klo 22–7) suunnitteluohjearvoa 40 dB melulle häiriintyvässä kohteessa. Näitä kohteita ovat alueet, jotka on määritetty nykyisessä valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista. Virkistysalueilla, joissa yövytään väliaikaisesti, tulisi suunnitteluohjearvona käyttää keskiäänitasoa L_{Aeq} 35 dB. Yhteysviranomaisen suosittelee hankkeesta vastaavaa seuraamaan aktiivisesti melun ohjearvojen kehittymistä, koska hankkeen jatkosuunnittelussa saattaa olla tarpeen päivittää meluvaikutusten arviointia mahdollisten uusien ohjearvojen mukaisesti.

Vaikka tuulivoimaloiden aiheuttama melutaso ei sinänsä mm. luonnon taustamelusta johtuen ole hyvin laajalla alueella huomattava, voi erityisesti sen jaksottaisuus häiritä, jos käytetään nykyisin tavallisimpia tuulivoimalatyyppejä. Yöaikaisen melun rajoittaminen on erityisen tärkeää. Ns. hiljaisia alueita ei Suomessa kattavasti ole tutkittu, mutta sellaisia tulisi myös olla asukkaiden tavoitettavissa virkistysalueina tai muutoin.

Ns. vilkkuva varjostus aiheutuu auringon paistaessa tietystä kulmasta voimalan roottorin takaa katselupisteeseen. Vilkkuvan varjostuksen on epäilty nopeasti pyörivien tuulivoimaloiden osalta voivan lisätä epilepsiakohtauksen riskiä, mutta ohjelmassa tarkasteltavan kokoluokan voimaloissa riskiä ei ole. Varjostus voidaan silti kokea häiritsevä. Mallit eivät kuitenkaan huomioi puuston ja maanmuotojen vaikutusta, joten todellinen varjostus on luultavasti vähäisempää.

Suomessa ei vielä ole kovin monta tuulivoimapuistoa maa-alueilla, joten lähiasukkaiden kokemukset ensimmäisistä puistoista ja median niistä luomat kertomukset tulevat olemaan ratkaisevia sen kannalta, kuinka kansalaiset tulevaisuudessa suhtautuvat vastaaviin hankkeisiin. Muualta maailmasta tiedetään, että jo rakennetuista puistoista saatetaan valittaa tiheästi, ja toisaalta uusien hankkeiden käynnistäminen on hidastunut yleisen vastustuksen vuoksi. Ensimmäisten hankkeiden huolellinen valmistelu luo pohjaa suhtautumiselle tuulivoiman lisärakentamiseen Suomessa.

Voimajohtojen osalta on tarkasteltu vain ilmajohtoja. Ilmajohto vaikuttaa eniten voimajohtoreitin välittömään läheisyyteen jäävien vakituisten rakennusten ja lomarakennusten asuinympäristön käyttöön ja maisemaan.

Riskit

Käytön aikana on olemassa riski, että tuulivoimalaitos rikkoontuu ja siitä irtoaa osia. Lapojen irtoaminen on erittäin epätodennäköistä, mutta siihen on kuitenkin varauduttava. Talviaikaan lapoihin mahdollisesti kertyvä jää voi irrotessaan aiheuttaa vahinkoja. Pyörivistä lavoista irtoava jää voi lentää hyvinkin kauas. Toimintataukojen aikana ja kiinteisiin rakenteisiin kertyvä jää putoaa suoraan voimalaitosten alapuolelle, yleensä roottorin halkaisijansisäpuolelle. Jäiden putoamisen riski liittyy lähinnä tilanteisiin, joissa jäätymisen estojärjestelmässä on häiriöitä. Haittavaikutuksen toteutumisi-

sen todennäköisyys on hyvin vähäinen. On mahdollista, että tuulivoimalaitokset vaikuttavat viestintäyhteyksien ja tutkien toimintaan. Tuulivoimalaitokset saattavat aiheuttaa tutkakuvaan katvealueita tai antaa aiheuttoman hälytyksen lentokoneesta. Vaikutukset selvitetään tapauskohtaisesti ja hankkeesta vastaavan tulee pyytää asiasta lausunto Puolustusvoimilta.

Yhteenvedona voidaan todeta mielipiteitten ja selostuksen perusteella, että ko. hankkeella tulee olemaan kielteisiä vaikutuksia ihmisiin, viihtyvyyteen ja elinolosuhteisiin.

4.5.2 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

21.12.2010 voimaan tullessa Pohjanmaan maakuntakaavassa ympäristöministeriö on jättänyt vahvistamatta hanketta koskevan tuulivoiman sijoitusalueen. Ympäristöministeriön päätöksen perusteluissa todetaan "Kun otetaan huomioon alueen erityiset luonnonarvot ja valtakunnallinen merkitys merikotkan suojelulle sekä se, että maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueen merkintä mahdollistaa alueen pinta-alan perusteella noin 20 tuulivoimalan toteuttamisen, ympäristöministeriö katsoo, ettei merkintä perustu tältä osin maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n edellyttämiin riittäviin selvityksiin. Tämän vuoksi ei voida varmistua täyttyvätkö maakuntakaavalle asetetut maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n sisältövaatimukset valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomiointiin, alueiden käytön ekologisen kestävyyden ja luonnonarvojen vaalimisen osalta. Ympäristöministeriö on siten edellä mainituin perustein jättänyt tuulivoimaloiden alueen merkinnän (tv) Mustasaaren Raippaluodon osalta vahvistamatta."

Hanke ei siten ole alueen nykyisen vahvistetun maakuntakaavan mukainen. Pohjanmaan liitto on tältä osin valittanut ympäristöministeriön päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Hankkeen vaikutukset kohdistuvat merkittävinä saaristo- ja kulttuurimaisemaan sekä linnustoon. Hanke tulisi toteutuessaan merkittävästi muuttamaan alueen maisemaa ja identiteettiä. Tuulivoimapuisto liitännäishankkeineen tulisi rajoittamaan alueen maankäyttöä, matkailuelinkeinon kehittämistä ja vakituisen sekä loma-asutuksen sijoittumista. Näitä hankkeesta aiheutuvia pitkäkestoisia vaikutuksia olisi tullut käsitellä arviointiselostuksessa perusteellisemmin.

4.5.3 Vaikutukset liikenteeseen

Liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen kohdistuvat vaikutukset ovat suurimmillaan voimalaitosten rakentamisen aikana. Erikoiskuljetuksista on erilliset määräykset joten niiden vaikutukset kohdistuvat ajoittain lähinnä liikenteen sujuvuuteen. Tuulivoimalakomponenttien valmistajaa ei ole vielä valittu, joten liikennemäärien kasvu eri suunnista alueelle on vielä avoinna, mutta on ilmeisen merkittävä varsinkin betoniperustusten ja huoltoteiden rakentamisen yhteydessä. Toiminnanaikaiset vaikutukset eivät myöhemmin ole merkittäviä. Tässä yhteydessä tulee kuitenkin huomioida, että alueelle rakennettava huoltotietieverkosto olisi yleisessä käytössä ja säännöllisen huoltoliikenteen lisäksi alueelle kohdistuisi todennäköisesti uutta virkistyskäyttöön liittyvää liikennettä.

Liikennevaikutusten tarkastelussa on haitallisten vaikutusten ehkäisemisen ja lieventämisen osalta suositeltavaa, että liikenneturvallisuussyistä tuulivoimaloiden on oltava etäisyydellä 1,5 x voimalan maksimikorkeus plus tien suoja- alue kaatumisriskin vuoksi, maantien suoja- alue on valta- ja kantateiden osalta 30 m, muiden 20 m.

4.5.4 Vaikutukset maisemaan

Maisemavaikutukset on yleisesti katsottu tuulivoimahankkeissa merkittäviksi. Kuten arviointiselostuksessa todetaan, maiseman sietokyky ei ole alueella kovin hyvä, sillä näkymät ovat laajoja ja hankealueen ulkopuolellakin oleva perinteinen pienipiirteinen kulttuurimaisema reagoi herkästi muutoksiin. Sekä tuulivoimaloiden ja voimajohtojen maisemavaikutukset ovat merkittäviä ja vaikuttavat myös maailmanperintöalueen ilmeeseen. Yhteysviranomaisen korostaa, että kaikilla toteut-

tamisvaihtoehtoilta tulisi olemaan vaikutuksia Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen maisemakuvaan ja siitä olisi ollut hyvä esittää havainnekuvia myös maailmanperintöalueen puolelta.

Arviointiselostuksessa on esitetty vain yksi sähkönsiirtovaihtoehto. Hankealueelta rakennetaan Raippaluodon saaren keskiosiin sijoittuva voimajohtoyhteys kohti Raippaluodon siltaa, jonka rakenteisiin sijoitettu voimajohto päättyy Alskatin sähköasemalle. Arviointiin olisi tullut sisällyttää arvio voimajohdon maisemavaikutuksista erityisesti herkkien kohteiden, kuten asutuksen, matkailu- ja ravintolayritysten ja Alskatissa sijaitsevan seurakunnan leirikeskukseen osalta. Hankkeen jatko-suunnittelussa tulee huomioida myös Gerby-Alskat – voimajohdon yhteydessä tehdyt ympäristöselvitykset mahdollisten yhteisvaikutusten esille saamiseksi.

Suunnitellulle linjausjaksolle sijoittuu joitakin etukäteen herkiksi arvioituja kohteita. Tällaisia kohteita ovat mm. Vargholfjärdenin-Backfladan kluuvijärvet, Björngrundin luonnontilaisen kaltainen vesistö, Sandösundin lammet, Gummosen, Storträsket sekä Högskärsfladan.

4.5.4.1 Vaikutukset Merenkurkun saariston maailmanperintökohteeseen

Merenkurkun maailmanperintöalueen hoidosta ja hallinnasta vastaavana viranomaisena metsähallitus katsoo lausunnossaan (sivu 9), ettei tässä vaiheessa yhtäkään arviointiselostuksessa esitetyistä hankevaihtoehtoista tuulipuiston rakentamiseksi ole mahdollista toteuttaa.

Hankealue mitä todennäköisimmin ei sovellu tämänkaltaiseen tuulivoimatuotantoon ja tästä johtuen ainoaksi hankevaihtoehtoksi jää vaihtoehto VE0, eli hankkeen toteuttamatta jättäminen, koska tuulipuistohankkeen toteuttaminen Raippaluodossa vaikuttaisi olennaisesti maailmanperintömaiseen. Kyseinen maisema on osa aluetta, joka Unescon maailmanperintökomitean päätöksellä on liitetty maailmanperintöluetteloon, se on maisema, josta paikalliset ovat hyvin ylpeitä ja Metsähallituksen kävijätutkimuksen mukaisesti maisema on myös tärkeä vetovoimatekijä maailmanperintöalueen kävijöille. Jos hanke etenee, on toivottavaa, että hankkeen toteuttaja ja Mustasaaren kunta pyytää Metsähallitusta maailmanperinnön hallinnon ja kehittämisen koordinaattorin roolissa järjestämään yhteisen neuvottelun ympäristöministeriön kanssa hankkeen vaikutuksista maailmanperintöalueeseen ja niiden edellyttämistä toimenpiteistä.

Geologian tutkimuskeskuksen lausunnon (sivut 8-9) mukaan yksi huoltotie on useassa vaihtoehtoisissa aikaisemmasta suunnitelmasta poiketen, linjattu maailmanperintöalueen läpi Degerverkfladanin ja Sandfladanin pohjoispuolelta. Tällöin se halkaisisi uuden selvityksen (GTK:n lausunnon liitteenä) mukaan useamman De Geer – muodostuman.

4.5.5 Vaikutukset luontoon

MENETELMÄT

Kasvillisuus: Kasvillisuus- ja luontotyyppien selvitysmenetelmät ja inventointiajankohdat on kuvattu varsin yleispiirteisesti. Sinänsä huomio on kiinnitetty suojelullisesti arvokkaimpiin luontotyyppisiin. Merkittävänä puutteena voi pitää, että inventoinnit on tehty ensimmäisen sijoittamispaikkasuunnitelman perusteella, minkä jälkeen sijoituspaikkoihin on tullut varsin paljon muutoksia, inventoinnit ajoittuivat syyskaudelle ja huoltotieverkoston kasvillisuutta ei ole selvitetty. Myös voimajohtoreittien suunnitelmat ovat osittain muuttuneet. Sinänsä selostuksessa esitettyä arviota siitä, että tuulivoimaloiden sijoituspaikoilla ei esiinny arvokkaita esim. luonnonsuojelu-, metsälain- ja vesilain luontotyyppisiä voi pitää varsin luotettavana kun ottaa huomioon miten paljon metsätalous on alueen metsiä muuttanut. Huoltotieverkoston osalta sen sijaan näitä asioita ja esimerkiksi metsäalueiden pirstoutumista ei ole selvitetty. Myös voimalinjojen kasvillisuuden kuvaus ja raportointi on osin puutteellista.

Linnusto: Menetelmät mahdollistavat pääsääntöisesti linnustoon kohdistuvien vaikutusten merkittävyyden arvioinnin ja ovat sikäli riittäviä.

Lepakot ja muut luontodirektiivin liitteen IV a-lajit: Selostuksessa todetaan, että luontodirektiivin liitteen IVa -lajeista on selvitetty liito-oravan ja lepakkojen siintymistä alueella. Tämän lisäksi todetaan, että saukosta on havaintoja hankealueelta. Muiden nk. tiukan suojelun lajien esiintymistä ei ole selvitetty tai arvioitu niiden esiintymistodennäköisyyttä. Katsauksen olisi suunut sisältyvän selostukseen, mutta mikäli voimaloiden tai niihin liittyvän infran toteutuksessa ei muuteta alueella tavattavien luonnontilaisten kaltaisten pienvesien ja soiden luonnontilaa, voisi arvella että hankkeella ei hävitä eikä heikennä muiden mahdollisesti alueella esiintyvien lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Liito-oravan inventointimenetelmää voidaan pitää asianmukaisena.

Lepakkoinventoinnissa on sovellettu Haukkovaara- Salovaaran (2002) kehittämää lepakoiden linjalaskentamenetelmää. Heidän mukaansa menetelmällä on tarkoitus kerätä tietoa lepakoiden esiintymisestä, runsaudesta ja lajistosta samalla kohteella pidemmällä ajanjaksolla. Tämän laaditun lepakkoselvityksen tavoitteena oli selvittää alueella esiintyvät lepakkolajit sekä etsiä lepakoiden saalistuspaikkoja ja lisääntymiskolonioita. Lisäksi tarkasteltiin lajien välisiä runsassuhteita ja tiheyksiä. Menetelmän mukaan laskenta suositellaan tehtäväksi 3 kertaa, tässä se toistettu kerran. Kuljettavat reitti on suunniteltu suosituksien mukaan etukäteen. Suositeltua elinympäristökarttaa inventoinnissa ei ole tehty. Inventoinnit lienee suoritettu oikeaan kellonaikaan, ja inventointiajan kohtien lämpötilakin on pysynyt pääsääntöisesti suositellussa 7 asteen minimilämpötilassa. Ympäristöhallinnon ohjeessa (Direktiivilajien huomioonottaminen suunnittelussa) todetaan, että hankkeiden yhteydessä soveltuu parhaiten lajistokartoitus erilaisia menetelmiä soveltaen. Menetelmä ei siis ole aivan kaikilta osin suosituksien mukainen. Selvityksen perusteella ei pysty myöskään sanomaan lisääntymiskolonioita tai päiväpiiloja, kevät- ja syysvaellusreittejä eikä talvehtimispaikkoja. Sen perusteella pystyttiin kuitenkin rajaamaan lepakoiden vahvimmat esiintymisalueet sekä päiväpiiloiksi ja talvehtimispaikoiksi rakennuksien ohella soveltuvien potentiaalisten kivikkojen sijainti. Selvityksessä todetaan myös että lepakoiden osalta vaikutusten arviointiin tuo epävarmuutta se että Raippaluodon kautta muuttavista lepakoista ei ole inventointitietoa.

KASVILLISUUS

Alueen luonnon erityispiirre on maankohoamisrannikon pienvesien (fladojen, kluuvijärvien ja lampien) esiintyminen. Monet niistä ovat vesilain suojaamia. Arvokohteet on lueteltu sivulla 114. Ne tulisi ottaa tuulivoimaloiden sijoittamisessa huomioon siten, että voimaloiden rakentamisen ei vaikuta niiden vesitalouteen. Kaavojen suojeluvarausten läheisyyteen ja muiden arvokohteiden (esim. vesilain suojaamien luontotyyppien) läheisyyteen suunniteltujen tuulivoimaloiden eli erityisesti voimaloiden 5, 7, 24, 31, 41 ja 42 rakentamisesta tulisi pidättäytyä. Vaihtoehtoista 5:lla on vähiten haitallisia vaikutuksia kasvillisuuteen. Mitä enemmän tuulivoimaloita vaihtoehtoissa on, sitä enemmän voimalaitoksista sijoittuu arvokohteiden ympäristöön ja huoltotieverkosto pirstoo metsäluontoa.

MERIKOTKA

Vaikutukset merikotkalle ovat merkittäviä kaikissa vaihtoehtoissa. Raippaluodon alueella on Suomen tihein merikotkakanta. Kotkien saalistusalueet ovat laajoja ja saalisalueita molemmin puolin selvitysalueita. Vielä huonosti lentävät merikotkan poikaset jäävät pyörimään pesiensä läheisyyteen pitkäksikin aikaa, mitä tarkoittaa lisääntyvää törmäysriskiä. Vaihtoehto 5, on parempi kuin muut vaihtoehdot muttei poista sitä tosiasiaa, että merikotkan kannalta Raippaluodon alue soveltuu erittäin huonosti tuulivoimarakentamiseen. Voimajohtolinja kulkee lähellä Raippaluodon kylää läheltä merikotkien tärkeää ruokailualueita, jonka päällä merikotkat pyörivät runsaslukuisina parvina varsinkin kevätmuuton aikaan, mistä seuraa ilmeinen törmäysriski. Vaihtoehtona voisi olla maa- tai merikaapeli. Ilmajohdot ovat myös maisemahaitta.

LEPAKOT JA MUUT LUONTODIREKTIIVIN LIITTEEN IVA – LAJIT

Alueella havaittiin 31 lepakkoyksilöä, joista 19 oli pohjanlepakoita ja 12 viiksi/isoviiksisipiippaa. Selvi-

tysalueelta rajattiin neljä aluetta, jotka olivat vahvimpia lepakoiden esiintymisalueita. Niiden alueilla sijaitsee runsaasti suunniteltuja voimaloita. Voimalat 13 ja 15 sijaitsevat liian lähellä lepakoiden kannalta päiväpiiloiksi tai talvehtimispaikoiksi soveltuvia kivikkoja. Selvityksessä arveltiin lepakkojen käyttävän hankealueen lounaispuolella sijaitsevia kesämökkejä päiväpiiloina. Mikäli suunnittelu etenee, tulee päiväpiiloiksi ja talvehtimispaikoiksi soveltuvat alueet selvittää tai huomioida potentiaaliset kohteet varovaisuusperiaatteella.

Törmäyksille alttiimpi on avoimien hakkuualueiden päällä saalisteleva pohjanlepakko, joka myös lentelee korkeammalla. Pohjanlepakkoja on tavattu eniten selvitysalueen pohjoisosasta, joten niiden törmäysriski todennäköisesti pienenesi merkittävästi, mikäli valittaisiin pohjoispään myllyjen toteuttamisesta luovuttaisiin.

Lepakoille aiheutuvien vaikutuksien merkittävyyden arviointia haittaa erityisesti puutteellinen tieto Raippaluodon merkityksestä lepakoiden muuttoreittinä. Bergön saarella tehtyjen inventointien pohjalta voidaan kuitenkin arvioida, että Raippaluodolla on merkitystä lepakoiden muuttoreittinä. Tämän vuoksi selvitys olisi tullut tehdä ja tältä osin lepakkoselvitys ei ole riittävä. Voidaan kyseenalaistaa selvitysalueen soveltuvuus ylipäänsä tuulivoimarakentamiseen.

Olemassa olevat tiedot saukon esiintymisestä lienevät vain suuntaa-antavia. Saukon elinympäristövaatimukset voitaneen kuitenkin ottaa hankkeen toteutuksessa huomioon.

NATURA 2000-ARVIOINTI

Hankealuetta lähimpänä sijaitsee Merenkurkun saariston (FI0800130) Natura 2000-alue. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yhtyy hakijan arvioon, että hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia Natura -alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin. Hankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat suojelu perusteena oleviin lintudirektiivin liitteen I lajeihin ja lintudirektiivin artiklan 4.2 tarkoittamiin muuttolintuihin. Vaikutuksien arviointia heikentää se, että Natura -alueen pesimälajistoa ei ole selvitetty mikä vaikeuttaa mm. pesivän lajiston ruokailulentojen kautta muodostuvan törmäysriskin arviointia. Lintudirektiivin liitteen I lajeista tuulivoimapuiston vaikutusten uskotaan olevan suurin helmipöllölle, kaakkurille, kuikalle, kurjelle, merikotkalle, ja sääkselle ja aiheuttavan niille enimmillään kohtalaisesti heikentäviä vaikutuksia. Lintudirektiivin liitteen I ulkopuolisista säännöllisesti muuttavista lajeista suurimmat vaikutukset kohdistuvat hiirihaukkaan, kalalokkiin, merimetsoon, naurulokkiin, piekanaan ja tuulihaukkaan. Arvioinnissa todetaan, että minkä tahansa vaihtoehdon toteuttaminen lisää Raippaluodon kautta muuttavien lajien aikuiskuolleisuutta. Suurimpia vaikutusten arvioidaan olevan merikotkaan ja piekanaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus arvioi, ettei ole myöskään poissuljettua että hanke merkittävästi heikentäisi yhden tai useamman näiden lajien esiintymistä alueella. Suurin epäily on merikotkan osalta.

4.5.6 Vaikutukset jätteen muodostumiseen

Hankekuvauksessa on kerrottu tuulivoimaloiden käytöstä poistamisesta, että jätteiden synnyn kannalta merkittävin vaihe on toiminnan lopettaminen. Valtaosa tuulivoimalaitoksen rakenteista sekä voimajohdon johtimista ja pylväsrakenteiden materiaaleista on kierrätettävissä tai muuten hyödynnettävissä. Toistaiseksi lavat ovat ainoa komponentti, jota ei voida kierrättää (Tuulivoiman tietopaketti 2009).

4.6 Osallistuminen

Osallistuminen YVA- prosessiin on järjestetty riittävästi ja asianmukaisesti. Hankkeella on ollut ohjausryhmä. Ohjausryhmässä on ollut riittävän laaja-alainen edustus ja ryhmä kokoontui YVA- prosessin aikana kolme kertaa. Seurantaryhmä on korvattu kaikille hankkeesta kiinnostuneille järjestetyillä avoimilla kokouksilla. Arviointiohjelmaa koskeva yleisötilaisuus pidettiin lokakuussa 2008 ja selostusvaiheen yleisötilaisuus pidettiin 18.5.2011.

Arviointiselostuksen kuuluttamisen hoitaa yhteysviranomainen. Kuuluttaminen, nähtävillä olo ja lausunnoille sekä mielipiteille annettu aika olivat 2 kk. YVA- lain 11§ mukaan nähtävillä olo on vähintään 14 päivää ja mielipiteiden esittämisäika vähintään 30 ja enintään 60 päivää kuulutuksen julkaisemisesta.

4.7 Raportointi

Arviointiselostus on laaja ja hyvin laadittu. Teksti on ja se on myös selkeä. Arviointiselostuksen yhteenveto on hyvä ja tuo esille keskeiset tulokset. Kuvitusta ja taulukoita ohjelmassa on sopivasti luettavuutta ajatellen. Arviointiselostuksesta löytyy kuitenkin asiavirheitä, joista on muistutettu saapuneissa mielipiteissä.

4.8 Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiselostuksessa on käsitelty niitä asioita joita YVA- laki edellyttää. Arviointiselostus kattaa ne selvitykset hankkeen ympäristövaikutuksista mitä vaaditaan. Yhteenvetona voidaan todeta, että hankkeen merkittävimmät vaikutukset on pääosin tunnistettu ja selostuksessa on myös todettu, että hankkeella on merkittäviä vaikutuksia luonnonympäristöön, maisemaan ja ihmisiin.

Ympäristöministeriö vahvisti Pohjanmaan maakuntakaavan 21.12.2010. Kaavassa vahvistui 3 tuulivoimaloiden aluetta: 1 maatuulivoimaloiden alue (Bergö) ja 2 merituulivoimaloiden aluetta (Siipyn edusta ja Korsnäsin edusta). Ympäristöministeriö jätti vahvistamatta Raippaluotoon osoitetun Södra Vallgrundin tuulivoima-aluevarauksen riittämättömien selvitysten takia. Pohjanmaan liitto on tältä osin valittanut asiasta Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tilanne on Raippaluodon tuulivoimaloiden osalta siten tällä hetkellä avoin ja asian jatkokäsittely riippuu Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta. Alue ei sisälly luonnosvaiheessa olevaan Pohjanmaan Vaihekaava 2:een, joka päivittää kokonaismaakuntakaavan tuulivoimaloiden osalta.

Yhteysviranomainen katsoo, että alueen merkittävyyden ja ristiriitaisten käyttötavoitteiden takia tuulivoiman rakentaminen alueella tulisi perustua maakuntakaavaan ja sen pohjalta laadittuun oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan ja/tai asemakaavaan riittävine selvityksineen.

Raippaluoto on luonnonarvoiltaan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti arvokas ja monipuolinen kokonaisuus. Maakuntakaavan mukaisella Mustasaaren Raippaluodon tuulivoimaloiden alueella ja sen välittömässä läheisyydessä on saadun selvityksen mukaan useita merikotkan tärkeitä esiintymispaikkoja. Koko Raippaluodon alueella on noin 20 asuttua merikotkan reviiriä. Maakuntakaavan sisältövaatimuksia koskevan maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaan kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota muun muassa alueiden käytön ekologiseen kestävyys- ja kestävyyteen sekä maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilyttämistä. Raippaluodon alueen valtakunnallinen merkitys merikotkan suotuisan suojelutason säilymisen kannalta asettaa erityisiä vaatimuksia maakuntakaavaa ja asemakaavaa laadittaessa tehtäville selvityksille.

Hanke vaikuttaa monen ihmisen elinympäristöön, joten ympäristölupamenettelyä on sovellettava (YSL § 28). Kahden kilometrin etäisyys lähimpään asutukseen olisi jatkossa suositeltavaa, jos hanke toteutetaan.

Riittävä tiedottaminen hankkeen jatkosuunnittelusta on tärkeää.

Pääesikunnan operatiivisen osaston lausunnon mukaan tuulivoiman hankkeen vaikutukset puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen normaali- ja poikkeusoloissa tulee aina selvittää ja ottaa huomioon päätöksenteossa viimeistään lupavaiheessa. Mustasaaren Raippaluodon tuulivoimapuistoa koskevassa YVA – ohjelmassa/-selostuksessa ei tätä asiaa ole otettu millään tavoin huomioon. Mikäli vaikutuksia puolustusvoimien toimintaan ei selvitetä YVA – menettelyn yhteydessä, tulee asia huomioida kaavoitusta ja/tai rakentamista koskevissa suunnittelumääräyksissä tai

lupaehdoissa. Hankkeella on oltava puolustusvoimien hyväksyntä viimeistään ennen tuulivoimaloiden maanpäällisten rakenteiden rakentamista/pystyttämistä. Tuulivoimapuiston ympäristövaikutuksia arvioitaessa on selvitettävä tuulivoimaloiden haittavaikutukset puolustusvoimien käytössä oleviin ilmapalvontatutkiin, radioyhteyksiin sekä puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin. Hankkeen vaikutukset, tulee selvittää puolustusvoimien hyväksymällä tavalla, jotka ilmenevät Puolustusvoimien Pääesikunnan lausunnossa.

Esitetystä arviointiselostuksesta ja siitä annetuista lausunnoista ja mielipiteistä voidaan loppupäätelmänä todeta, että alue ei ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten kannalta sovellu hyvin tuulivoiman tuotantoon. Mahdollisen jatkosuunnittelun tulisi pohjautua voimassa olevaan maakuntakaavaan ja alueelle laadittavaan oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan ja/tai asemakaavaan, joissa tässä lausunnossa esitetyt näkökohdat on huomioitu.

5. LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

ELY- keskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto pidetään myös yleisön nähtävillä Mustasaaren kunnan ja Vaasan kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja pääkirjastoissa niiden virka- tai aukioloaikoina kuukauden ajan. Lisäksi selostuslausunto on nähtävillä Etelä- Pohjanmaan ELY- keskuksen verkkosivuille osoitteeseen www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa/yva-vireilla

Asia on tullut vireille suomeksi, lausunto annetaan suomeksi ja ruotsiksi.

8.9.2011 päivätyn lausunnon on laatinut ylitarkastaja Egon Nordström. Kyseiseen lausuntoon oli jäänyt asiavirheitä, jotka on tässä lausunnossa oikaistu. Tämä lausunto korvaa 8.9.2011 päivätyn yhteysviranomaisen lausunnon.

Yhteysviranomainen on toimittanut hankkeesta vastaavalle kopiot lausuntojen ja mielipiteiden alkuperäiskappaleista. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä- Pohjanmaan ELY- keskuksen arkistossa.

Ympäristöneuvos

Pertti Sevola

Ylitarkastaja

Martta Ylilauri

Suoritemaksu

7500 €

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Hanke on tullut vireille vuonna 2008.

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa ELY- keskusten maksullisista suoritteista (1387/2006) olevan maksutaulukon mukaisesti. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä- Pohjanmaan ELY- keskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä.

Osoite: Etelä- Pohjanmaan ELY- keskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, PL 262, 65101 VAASA, sähköposti kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi.

Jakelu EPV Tuulivoima Oy

Tiedoksi Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät

Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiselostuksia suomeksi ja 2 kpl ruotsiksi